

Simpozion Internațional Școala modernă

Ediția a XV

Educația viitorului în școlile viitorului **Education of the future in future schools**

Coordonator prof. Moise Florentina
Prof. Curpanaru Gabriela-Livia

Editura Alfa a CCD Neamț
Piatra Neamț
2017

CASA CORPULUI DIDACTIC NEAMȚ
SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL „ȘCOALA MODERNĂ”

EDIȚIA a XV-a
Piatra-Neamț
iunie 2017

„EDUCAȚIA VIITORULUI ÎN ȘCOLILE VIITORULUI”

**„EDUCATION OF THE FUTURE IN FUTURE
SCHOOLS”**

Comunicări.Programe.Proiecte

Coordonatori:
Prof. Florentina Moise
Prof.Gabriela Livia Curpanaru

EDITURA ALFA A C.C.D. NEAMȚ
Piatra-Neamț
2017

"Educația viitorului în școlile viitorului" cuprinde o selecție a comunicărilor și referatelor metodice prezentate la cea de-a XV-a ediție a Simpozionului Internațional „Școala Modernă”, organizat la Piatra-Neamț, de către Casa Corpului Didactic Neamț

Coperta :Ana MACOVEI- bibliotecar Casa Corpului Didactic Neamț.

Machetare-tehnoredactare : Ana MACOVEI- bibliotecar Casa Corpului Didactic Neamț, profesor Elena Roxana IRINA - Casa Corpului Didactic Neamț;

Echipele Simpozionului Școala Modernă:

Director: Prof. Florentina Moise

Profesori metodiști: Gabriela Livia Curpanaru, Irina Elena Roxana, Roșu Mioara, Lăcrămioara Tincă, Tania Mihăilă

Bibliotecar: Ana Macovei

Administrator financiar: Nicoleta Chencea

Informatician: Ovidiu Măță

Secretar: Hisum Magdalena

© **Editura ALFA, Casa Corpului Didactic Neamț**

Director: Prof. Florentina Moise

Piatra - Neamț, strada Petru Rareș, nr. 24, cod. 610119

Tel/ Fax:0233-223885

E-mail: ccdneamt@gmail.com

ISBN 978-606-667-138-5

Notă: Responsabilitatea pentru originalitatea, conținutul științific și forma de prezentare a lucrărilor din acest volum aparține, în exclusivitate, autorilor materialelor

CUPRINS

MANAGEMENTUL PERFORMANȚEI	8
PRINCIPII DE BAZĂ ÎN ALIMENTAȚIA SĂNĂTOASĂ A VIITORULUI ADOLESCENT	15
ORA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ÎN ȘCOALA VIITORULUI	17
EMOȚII ȘI TRĂIRI VIS–A–VIS DE PERCEPEREA PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI	19
FORMAREA UNOR DEPRINDERI DE VIAȚĂ A PERSOANELOR CU NEVOI SPECIALE (TERAPIA PRIN HORTICULTURĂ)	20
EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ	22
EDUCAȚIA VIITORULUI ÎN ȘCOLILE VIITORULUI	25
COLABORARE INTERNAȚIONALĂ ÎN ȘCOALA VIITORULUI	27
VIITORUL EDUCAȚIEI	29
INTEGRAREA ELEVILOR CU NEVOI SPECIALE ÎN ȘCOALA VIITORULUI	32
ABORDĂRI VIITOARE ALE PROBLEMELOR ACTUALE	35
ȘCOALA ROMÂNEASCĂ MODERNĂ	37
EDUCAȚIA VIITORULUI ȘI VIITORUL EDUCAȚIEI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC	41
LITERATURA SECOLULUI XXI VS.LITERATURA “VECHE”	43
EDUCAȚIE VERSUS VIAȚA	45
EDUCAȚIA VIITORULUI ÎN ȘCOLILE VIITORULUI	47

EDUCAȚIE PENTRU VIITOR	49
DESPRE CALITATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT	52
ȘCOALA VIITORULUI	58
MANAGEMENT EDUCAȚIONAL. DELIMITĂRI CONCEPTUALE	59
VIITORUL ȘCOLII ROMÂNEȘTI DE SILVICULTURĂ	64
BIBLIOTECA ȘCOLARĂ - EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA LA ELEVI A CONȘTIINȚEI CULTURALE ȘI LINGVISTICE	65
UTILIZAREA MIJLOACELOR MULTIMEDIA ÎN DERULAREA EFICIENTĂ A PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV	69
<i>ACTIVITATEA OUTDOOR-ALTERNATIVĂ PENTRU EDUCAȚIA TRADIȚIONALĂ</i>	73
PROIECTUL - METODĂ ALTERNATIVĂ DE EVALUARE INTERDISCIPLINARĂ	75
SOFTURILE EDUCAȚIONALE – ALTERNATIVĂ PENTRU „ȘCOALA VIITORULUI”	77
PROIECTARE INTERDISCIPLINARĂ PENTRU SPORIREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR	79
EGALITATE DE ȘANSE – SPUNE NU DISCRIMINĂRII!	81
ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE METODE ȘI TEHNICI INTERACTIVE DE GRUP	84
EDUCAȚIA MODERNĂ ȘI ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE	86
EDUCAȚIA VIITORULUI ÎN ȘCOLILE VIITORULUI	90
”GIMNASTICA ÎN DECURSUL VREMURILOR GIMNASTICA LA ROMANI”	91
IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EDUCATIVE SI SPORTIVE ÎN EVOLUȚIA COPILULUI . ȘCOALA	92

VIITORULUI , COLABORARE GRĂDINIȚĂ- ȘCOALĂ	
METODE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII ELEVILOR LA ORELE DE LIMBA LATINĂ	95
EXPERIMENTELE DE LABORATOR VS EXPERIMENTELE VIRTUALE	97
STILURI DE MANAGEMENT. CARE O FI CEL MAI EFICIENT?	99
GEOGRAFIA – PREZENT ȘI VIITOR	102
ÎNVĂȚAREA LIMBII ENGLEZE PRIN –METODE INOVATIVE	104

MANAGEMENTUL PERFORMANȚEI

Prof. Florentina Moise
Casa Corpului Didactic Neamț

Termenul de management „provine din limba latină: **manus = mână**, ceea ce ar presupune o activitate de manevrare, de unde ar proveni și termenul francez de **pilotaj** (folosit de G. de Landsheere, 1994). După alții verbul englezesc **to manage** = a conduce, a administra, a te descurca ar proveni din verbul francez **manager** = a dresa cai, a manevra, a da lecții de viață.”¹

Cuvântul “management” se suprapune ca sferă explicativă dar și ca definiție cu următorii termeni: supraveghere, conducere, executor, organizator, administrator, director, controlor, guvernator. În limba română acest cuvânt este folosit cu sensul de conducere, iar în limbajul curent are sensurile de coordonare, decizie și control.

Conceptul de management educațional „vizează teoria și practica managementului general aplicate sistemului și procesului de învățământ, organizațiilor școlare și claselor de elevi. Conform definiției de mai sus, sunt trei nivele de analiză, trei cazuri în care este utilizată următoarea terminologie:

- **Managementul sistemului de învățământ și al procesului de învățământ** – aplicat pe țări și niveluri: european, național și local, la care concură actorii sociali și managerii implicați;²
- **Managementul organizațiilor școlare** - presupune analiza „structurilor instituționale și coordonarea acestora de către managerii din învățământ de la ministru la director de școală (structurile analizate se referă la școli în primul rând, dar și la structuri asociative școlare sau conexe școlilor, organizații

¹. Iucu, R., *Managementul și gestiunea clasei*, Editura Polirom, Iași, 2000, p. 30.

². *** <http://mentoraturban.pmu.ro>.

sindicale, asociații profesionale ale profesorilor, asociații ale elevilor, părinților acestora, relațiile cu comunitățile educaționale)”

de asemenea, acest nivel de analiză se referă la structurile ierarhice existente (resursele umane sau de personal și relațiile dintre aceste ierarhii).”³

Managementul claselor de elevi – „presupune analiza modurilor de organizare a lecțiilor și a claselor de către managerii operaționali din învățământ care sunt profesorii. ”⁴

Există tendința apropierii până la confuzie a managementului educațional cu pedagogia și a managementului clasei de elevi cu didactica (teoria instruirii). Astfel, Gherguț Alois, Ciprian Ceobanu în „**Elaborarea și managementul proiectelor în serviciile educaționale**”, consideră că “managementul clasei de elevi este în directă dependență cu teoria instruirii, în măsura în care actul educativ se manifestă ca act de conducere”.⁵

Alături și concomitent cu teoria și practica managementului clasei de elevi există un **management școlar**, care “se raportează la conducerea activității școlare din punct de vedere instituțional, față de **managementul educațional**, care se referă la conducerea actului educațional în ansamblul manifestărilor sale”.⁶

³. Stan, E., *Managementul clasei*, Editura Aramis, București, 2003, p. 34.

⁴. Boboc, I., *Psihosociologia organizațiilor școlare și managementul educațional*, EDPRA, București, 2002, p.16.

⁵. Gherguț, A., Ceobanu, C., *Elaborarea și managementul proiectelor în serviciile educaționale-Ghid practic*, Editura Polirom, Iași, 2009, p. 15.

⁶. Niculescu, R.M., *A învăța să fii un bun manager*, Ed.Inedit, Tulcea, 1994, p. 23.

În lucrarea de față ne vom ocupa de managementul performanței cadrelor didactice. Termenul de **performanță** provine din limba latină „performare”: a forma de tot, totul. În DEX performanța este prezentată ca „un rezultat deosebit de bun obținut de cineva într-o întrecere sportivă, o realizare deosebită într-un domeniu de activitate, cel mai bun rezultat obținut de un sistem tehnic, de o mașină, de un aparat, etc.”⁷

Kane (1996) susține că performanța este „un lucru pe care persoana îl lasă în urmă și care există în afara scopului intenționat” Bernadin (1995) afirmă că performanța ar trebui definită ca „sumă a efectelor muncii, deoarece ele asigură cea mai puternică legătură cu obiectivele strategice ale organizației, satisfacția clientului și contribuțiile economice”. Campbell (1990) atrage atenția asupra faptului că performanța ar trebui privită ca un comportament și ar trebui deosebită de rezultate sau efecte, fiindcă acestea pot fi afectate de factorii sistemici.

Conceptul cheie de **performanță** este de fapt nivelul optim de îndeplinire a sarcinilor, responsabilităților și obiectivelor. **Indicatorii de performanță** verifică în fapt, măsura în care rezultatele obținute corespund obiectivelor planificate iar ca opțiune, se înscriu într-o filosofie de **îmbunătățire continuă**, ca cea introdusă de Deming în „*Drumul Deming*”, concept care se bazează pe aplicarea repetitivă a următorului proces:

“Planificare – Execuție – Control – Acțiune”

(Plan – Do – Check – Act).

Conceptul de **management al performanței** a fost una dintre cele mai importante și mai pozitive evoluții de dată recentă din sfera managementului

⁷. Academia Română, *DEX*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2012, p. 156.

resurselor umane. Expresia a fost folosită pentru prima oară de Beer și Ruth în 1976, dar nu a fost recunoscută ca abordare distinctă decât după mijlocul anilor 80, când s-a ajuns la concluzia că este nevoie de o abordare mai continuă și mai integrată pentru gestionarea și recompensarea performanței. Managementul performanței, în viziunea autorului Mohrman, reprezintă „modul de gestionare a unei afaceri”, la fel, autorul DeNisi consideră managementul performanței ca fiind „o paletă largă de activități menite să îmbunătățească performanța angajaților”.

Profesorul Florin Eduard Grosaru, citându-l pe Philpott & Sheppard (1992), dezvoltă ideea că scopul managementului performanței este acela de „a îmbunătăți eficacitatea organizațională și abordarea strategică prin continua îmbunătățire a performanței la nivel individual și de echipă”⁸

Managementul performanței se mai definește și ca „o abordare strategică și integrată a asigurării succesului de durată în activitatea organizațiilor prin îmbunătățirea performanței oamenilor care lucrează în ele și prin dezvoltarea capabilităților echipelor și a participanților individuali”⁹

Managementul performanței este orientat spre viitor și dezvoltare, asigurând un cadru conceptual în care managerii să poată mai curând să-i sprijine pe membrii echipelor lor, decât să le dicteze. Impactul managementului performanței asupra rezultatelor va fi mult mai semnificativ dacă este privit mai curând ca un proces transformator, decât ca un proces de evaluare.

⁸. Grosaru, F.E, *Managementul performanței*, suport de curs, Universitatea Națională de Apărare "Carol I", Brașov, 2016, p.67.

⁹. Armstrong, M., *Managementul resurselor umane*, Editura Codecs, București, 2003, p.78.

Managementul performanței trebuie să funcționeze în conformitate cu următoarele principii etice, așa cum au fost definite de Winstanley și Stuart-Smith (1996):

- *„respectul față de individ* – oamenii trebuie tratați ca „scopuri în sine” și nu ca „mijloace pentru atingerea unui scop”;
- *respectul reciproc* – participanții la procesele de management al performanței trebuie să-și respecte unii altora nevoile și preocupările;
- *corectitudinea procedurală* – procedurile încorporate în managementul performanței trebuie aplicate în mod corect pentru a limita efectele adverse asupra indivizilor;
- *transparența* – cei afectați de deciziile rezultând dintr-un proces de management al performanței trebuie să aibă posibilitatea de a examina baza pe care au fost luate acele decizii.”¹⁰;

Enumerăm **directiile** principale de preocupare ale managementului performanței:

- *Îmbunătățirea performanței* - Lawson (1995) este de părere că organizațiile trebuie „să se asigure că tot ce trebuie făcut se face așa cum trebuie.”

- *dezvoltarea angajaților*. Acest aspect abordează competențele de bază ale organizației și capacitățile indivizilor și ale echipelor.

- *satisfacerea necesităților și așteptărilor tuturor grupurilor* de persoane interesate de buna funcționare a organizației: proprietari, manageri, angajați, clienți, furnizori și publicul larg.

¹⁰. Manolescu, A. , *Managementul resurselor umane*, Editura Economică, București, 2007, p. 87.

- *comunicare și implicare pentru a crea un climat în care are loc un dialog permanent între manageri și membrii echipelor lor.*

În viziunea autorilor Briscoe & Claus, citat de Florin Grosaru, „managementul performanței este sistemul prin care o organizație:

- își stabilește obiectivele;
- își identifică **standardele de performanță**;
- alocă și evaluează **sarcinile de lucru**
- oferă **feedback** asupra rezultatelor obținute
- identifică **nevoile de pregătire și dezvoltare profesională** a angajaților;
- alocă **compensațiile**”.¹¹

Obiectivele „oferă repere ale activității și direcționează eforturile personalului spre rezultate dorite, așteptate la o anumită perioadă de activitate.

Standardul de performanță reprezintă nivelul așteptărilor organizației cu privire la cât de bine ar trebui îndeplinite obiectivele, sarcinile și la cât de bine ar trebui respectate standardele de lucru.

Sarcinile reprezintă activitățile zilnice desfășurate de către indivizi în scopul atingerii unor obiective. Sarcinile se regăsesc în fișa postului împreună cu principalele responsabilități și competențe”¹²

¹¹. Grosaru, F.E, *Managementul performanței*, suport de curs, Universitatea Națională de Apărare "Carol I", Brașov, 2016, p.69.

Dorim să punctăm faptul că managementul performanței unei organizații reprezintă un set de activități și procese interrelaționate care trebuie să ducă spre **dezvoltarea capacităților capitalului uman** în vederea dezvoltării caracteristicilor necesare obținerii performanței.

În învățământ, procesul sistematic de îmbunătățire a performanței organizațiilor școlare se bazează în principal pe îmbunătățirea performanței cadrelor didactice. Managementul performanței devine astfel un instrument pentru înțelegerea și gestionarea performanței învățătorilor, educatoarelor și profesorilor, într-un cadru bine definit de scopuri și obiective, de standarde și cerințe referitoare la tipurile de competențe necesare desfășurării unui proces de învățământ de calitate.

Bibliografie:

1. Armstrong, M., *Managementul resurselor umane*, Editura Codecs, București, 2003, p.78.
2. Grosaru, F.E, *Managementul performanței*, suport de curs, Universitatea Națională de Apărare "Carol I", Brașov, 2016, p.69.
3. Labregere, R., *Managerul începător*, Editura Polirom, Iași, 2007, p. 35.
4. Manolescu, A. , *Managementul resurselor umane*, Editura Economică, București, 2007

¹². Labregere, R., *Managerul începător*, Editura Polirom, Iași, 2007, p. 35.

PRINCIPII DE BAZĂ ÎN ALIMENTAȚIA SĂNĂTOASĂ A VIITORULUI ADOLESCENT

Prof. Acuculiței Ancuța Denisa
Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”
Piatra Neamț

Alimentația omului reprezintă unul dintre stâlpii fundamentali ai construcției sale. Deprinderea timpurie a unei alimentații adecvate, aduce împreună cu alte elemente corecte de comportament, o viață sănătoasă.

O alimentație sănătoasă înseamnă consumarea a diferite alimente aparținând grupelor alimentare de bază: cereale și produse cerealiere, carne și produse din carne, legume și fructe, lapte și produse lactate, ouă, grăsimi și uleiuri. Deși pare simplu, nu este întotdeauna ușor să se stabilească un regim adecvat fiecărui individ. Uneori se consumă mai mult dintr-un singur grup alimentar (preferat) și se evită consumarea altora sau se optează pentru comoditate în defavoarea calității.

O dietă sănătoasă necesită un plan, un scop, precum și efortul de a include în mese o varietate de alimente. Majoritatea persoanelor nu consumă suficienți nutrienți deoarece nu includ în mese o cantitate corespunzătoare de alimente din fiecare grup alimentar.

Adolescentul pe lângă un program stabilit de studiu și mișcare are nevoie de o alimentație optimă necesară dezvoltării armonioase și sănătoase a organismului.

În majoritatea cazurilor se elimină din alimentație mulți nutrienți importanți. Din momentul în care s-a constatat că dieta este neechilibrată și anumiți nutrienți lipsesc din ea, se poate începe efectuarea unor mici modificări, cu rezultate finale benefice.

De exemplu, simpla adăugare a iaurtului la una din gustările zilnice, este suficientă pentru a introduce în dietă cantitatea de lactate necesare.

Adăugarea unei banane la cerealele zilnice va furniza cantitatea de nutrienți ai acestei grupe alimentare.

Cantitatea de alimente ingerată este, de asemenea, importantă. Cantitatea zilnică necesară de cereale este de 28 grame, respectiv jumătate până la trei sferturi dintr-un bol. Deci un bol normal de cereale este mai mult decât necesarul zilnic.

Dacă s-a neglijat consumul de fructe și legume proaspete, atunci includerea acestora în gustările zilnice este necesară. Numai o jumătate de cană de legume gătită sau un bol de salată verde contează pentru o masă.

Consumarea unei cești de suc de roșii, adăugarea de spanac sau fasole boabe la sandwich-ul zilnic, consumarea de paste făinoase cu sos de tomate, sunt doar câteva dintre modalitățile în care se pot servi legumele.

Noile recomandări ale dieteticienilor susțin consumarea a două porții de fructe și două porții și jumătate de legume pe zi.

Trebuie reținut că mâncarea este una din cele mai mari plăceri ale vieții. Toate alimentele, dacă sunt consumate cu moderație, pot fi parte a unei diete sănătoase.

Dacă alimentele preferate ale unei persoane sunt bogate în grăsimi, sare, zahăr și calorii, atunci trebuie fie limitată consumarea lor, fie înlocuirea cu substituenți mai sănătoși.

Pentru a mânca sănătos, trebuie știut în primul rând ce înseamnă o dietă echilibrată.

Se recomandă:

- echilibru: o dieta echilibrată asigură toți nutrienții de care are nevoie o persoană;
- diversitate: consumați diverse alimente, niciun aliment consumat independent nu poate furniza toți nutrienții necesari;
- moderație: folosiți moderația în tot ce consumați, inclusiv în numărul de calorii consumate zilnic, în activitatea fizică, deserturi, dulciuri și chiar în alimentele restricționate; puteți consuma orice aliment atâta timp cât nu exagerați.

Nutrienții esențiali sunt proteinele, carbohidrații și grăsimile. Aceștia furnizează energie organismului.

Alimentele sănătoase ajută la prevenirea și tratarea unor afecțiuni. Consumarea fructelor și legumelor ajută la scăderea presiunii sanguine și reduce riscul apariției cancerului pulmonar, esofagian, al cavității bucale, al stomacului și colonului. Consumarea unei cantități mici de grăsimi saturate, scade riscul pentru cancer și boli cardiace.

Un stil de viață sănătos datorat alimentației pe perioada adolescenței are în vedere un studiu cât mai amănunțit al obiceiurilor alimentare, al activităților zilnice, toate acestea având în vedere, în principal prevenirea bolilor în rândul tinerilor. Cu cât adolescenții vor cunoaște câteva noțiuni de bază despre alimentele benefice, cu atât mai mult își vor dezvolta ideea de sănătate prin alimentație.

“Alimentul tău să fie medicamentul tău și medicamentul tău să fie alimentul tău!”

Hipocrate

BIBLIOGRAFIE:

1. Cheța Dan (coordonator). **Cum să trăiești mai mult și mai bine**. București : Edit. Academiei Române, 2008, p. 72- 73.
2. Dobjanschi Carmen. **Nutriție clinică umană**. București: Edit. Medicală, 2012.

ORA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ÎN ȘCOALA VIITORULUI

Prof. Oana- Mihaela Airinei
Colegiul Tehnic „Gheorghe Cartianu” Piatra- Neamț, jud Neamț

Motto:

“Menirea firească a școlii nu e să dea învățătură, ci să deștepte cultivând destoinicirile intelectuale în inima copilului, trebuința de a învăța toată viața”.

(Ioan Slavici)

În ultimele decenii s-a schimbat în întregime modul în care trăim și gândim, în care muncim și în care ne raportăm la știință, lucru care a determinat schimbări structurale, profunde în toate domeniile vieții. Ritmul rapid al acestor schimbări a condus la constituirea unei problematici complexe a lumii contemporane, care a situat omenirea în fața unei alternative extreme: o împlinire umană fără precedent sau o catastrofă finală; ceea ce se va întâmpla depinde de înțelegerea și acțiunile oamenilor. Din păcate însă, sistemul de învățământ a cunoscut doar modificări superficiale. În zilele noastre, reformarea învățământului este o provocare mondială, la care experții în domeniu răspund cu experimente educaționale ingenioase, greu de imaginat de către elevii de odinioară.

Problematica lumii contemporane nu are doar un caracter național, ci unul universal.

Prin structură, obiective și conținut, sistemul educațional ar trebui să răspundă exigențelor evoluției naționale și internaționale, să se apropie, cât mai mult, de conceptul *învățare centrată pe elev*.

Sistemul de învățământ actual elaborează programe școlare pe care profesorii sunt obligați să le urmeze. Cadrele didactice ar trebui, din contră, încurajate, să-și creeze propriile metode de predare pe care să le perfecționeze în mod continuu.

De aceea, profesorul ar trebui să aibă libertatea de a adapta anumite metode în funcție de particularitățile de vârstă, de personalitate și de nivelul de cunoștințe al celor educați.

Lecțiile trebuie să implice întotdeauna activități în care să fie antrenați toți elevii, de la exerciții simple în care sunt structurate noțiuni gramaticale, elemente de teorie literară, sau componentele și funcțiile actului de comunicare, până la exerciții de imaginație și de dezvoltare a creativității.

Un exemplu de activitate prin care se dezvoltă imaginația și creativitatea este următoarea: Se cere elevilor să povestească fapte și întâmplări imaginare, presupunând că acestea s-ar putea transforma în situații pe care ei le-ar putea trăi în viitor. Sunt recomandate povestirile prin analogie, dar la timpul viitor,

precum și cele prin contrast. Întâmplările pe care le creează elevii solicită combinarea reprezentărilor, ideilor, cunoștințelor de care dispun, îi îndeamnă să facă diferite presupuneri, să-și imagineze situații posibile la care să participe ca personaje active sau spectatori.

La povestirile prin contrast, dacă se relatează despre un personaj cu o conduită exemplară, se poate solicita elevilor să construiască o povestire în care să apară un personaj cu însușiri morale, fizice, opuse celui prezentat în text. O altă posibilitate prin care elevii pot interveni în continuarea povestirii o pot oferi textele cu caracter descriptiv. Astfel, ei sunt invitați să-și imagineze ce lucruri ar putea întâlni în viitor, alături de peisajele descrise. Elemente de exprimare a opiniei personale cu privire la personaje, fapte, evenimente, stilul realizării creației, ce le-a plăcut mai mult elevilor din lecție, constituie intervenții creatoare ale acestora. Alte exerciții de intervenție creatoare pot fi: continuarea povestirii sau a conținutului unor texte, exprimarea unui alt punct de vedere cu privire la deznodământ, răspunsuri la întrebări precum : *Ce s-ar fi întâmplat dacă...*, *Voi ce ați fi făcut dacă...* ș.a.m.d.

Sub supravegherea profesorului, elevii își asumă responsabilitatea propriei învățări, dezvoltându-și pe parcursul acestui proces competențe metacognitive și autoevaluative (competențe de educație permanentă).

Mai mult, este necesar, ca profesorii să îi încurajeze pe elevi să inoveze, astfel încât să îi transforme în producători de cunoștințe, nu doar în consumatori.

În concluzie, elevii ar trebui încurajați să dezvolte programa școlară alături de profesorii lor, astfel încât, prin intermediul lecțiilor de la clasă, să fie capabili ca pe parcursul anului școlar, să găsească soluții pentru probleme reale cu care se confruntă societatea contemporană.

BIBLIOGRAFIE:

Crețu, Carmen, ***Teoria curriculumului și conținuturile educaționale***, Iași: Editura Universității Al. I. Cuza, 2000

Goia, Vistrian, ***Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu***, Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2002.

Negreț – Dobridor, Ion., ***Teoria curriculumului educațional***, București:EDP, 2001.

J. Dewey, după Ion Negreț - Dobridor, ***Teoria curriculumului educațional***, București: EDP, 2001

*** - ***Predarea inovativă a limbii române în societatea cunoașterii suport curs*** -Proiectul: „Formarea continuă a profesorilor de Limba Română în societatea cunoașterii” Cod Contract: POSDRU/87/1.3/S/63576

adevarul.ro › Educație › Școală

EMOȚII ȘI TRĂIRI VIS-A-VIS DE PERCEPEREA PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Prof. Ciudin Brandusa
C.S.E.I.- TG. NEAMT

Privitor la reușitele existențiale viitoare, sunt multe situațiile în care - deși hotărâți, vrednici voitori, înarmați cu nenumărate cunoștințe, în posesia metodelor, tehnicilor și instrumentelor care mai de care mai bune, sprijiniți de reușitele trecute și animați de dorințe demne de invidiat - ni se întâmplă totuși să devenim, dintr-o dată, neputincioși, descurajați, lipsiți de speranță, neîncrezatori, dar și mai trist, deznădăjduiți. Instantaneu, se pornește asaltul sumedeniilor de întrebări care, într-un marș asurzitor pe culoarele minții noastre, își cer răspunsurile. Surprinsă, copleșită și neputincioasă în fața "invaziei", rațiunea, la sfaturile emoției, adoptă strategii defensive, prima dintre ele, și cea mai păguboasă, fiind cea de "ferecare a ușilor". Nedumerirea capătă proporții, se adâncește în necunoscut și ne face să ne simțim incapabili de a ieși din strânsoarea chinuitoare a neputinței de a ne explica pe noi înșine. Teama ne cuprinde întreaga ființă, iar încercările de a ne oferi răspunsuri nu conțin. Iată așadar, obiectul nostru de interes - omul pe care-l întâlnim în fiecare zi, pe care îl salutăm, îl gratulăm sau îl criticăm, omul pe fața căruia citim bucurie, tristețe, preocupări, griji, într-un cuvânt omul obișnuit, dar din păcate, uneori Omul copleșit de propriul univers. Ne interesează în mod deosebit pentru că EL reprezintă termenul bazal al ecuațiilor care exprimă sistemele și subsistemele personale, în special, și cele ale societății umane, în general, care dă nota dezvoltării, stagnării sau regresiei sistemelor și subsistemelor psiho-sociale, indiferent de registrele în care acesta se manifestă.

Aceasta scriere și-a propus să analizeze emoția de dezgust în relație cu atitudinea față de persoanele cu dizabilități. Frica de propriile trăiri emoționale, izvorâtă din neînțelegerea acestora poate duce la apariția unui cerc vicios în care emoția resimțită este etichetată ca nefirească și reprezentând primul semn al unor probleme psihice majore. Dezgustul din câmpul social este provocat și de dorința de a păstra o anumită distanță între indivizi sau grupuri de indivizi și are ca scop tot păstrarea unei anume purități sau omogenități. Astfel afilițiile morale, spirituale, politice sau de altfel fac ca un individ să păstreze distanță sau să accepte contactul. Dar există și dezgust moral care are ca temă frica de contaminare spirituală, de degradare spirituală.

Teama rezultată dintr-o astfel de apreciere amplifică apoi trăirea inițială, „confirmând” astfel temerile individului. În acest fel, este posibil ca o primă emoție negativă funcțională să ducă în urma evaluărilor nerealiste ale persoanei la emoții disfuncționale .

Această concepție se delimitează de teoriile care susțin că morală ar fi ori o construcție socio-culturală mediată de relațiile sociale ce contribuie la stabilitatea sociale ori este o proprietate a raționalității, eliberată de corporalitate, în relație sau nu cu o divinitate nonmaterială ce ar determina legile morale. Heather Looy (2004) vine cu o concepție integratoare care include interdependența reală, ireductibilă și simultană a aspectelor emoționale, raționale, spirituale și fiziologice și spune: “În primul rând noi percepem, învățăm și reacționăm comportamental cultural prin corpul nostru care implică sistemul nostru senzorial și motor și bineînțeles creierul. Sensibilitatea noastră morală se manifestă în primul rând fiziologic și astfel este posibil ca ea să aibă la bază componentele genetic-evolutioniste selectate care permit supraviețuirea și selectarea de succes a indivizilor adaptați la mediu.

BIBLIOGRAFIE:

Chelcea, S.(coord) ***Psihosociologie. Teorie și aplicații***, București:Editura Economică ,2006.

Schiopu, U.,(coord) ***Dicționar enciclopedic de psihologie***, București: Editura Babel, 1997.

Vrășmaș, T., Daunt P., Mușu. I.). ***Integrarea în comunitate a copiilor cu cerințe educative speciale***, Children Firsth, UNICEF, Lucrare editată cu sprijinul UNICEF în România, București, 1996.

Vrășmaș, T. ***Invățământul integrat și /sau incluziv pentru copiii cu cerințe educative speciale***, București: Editura Aramis,2001.

FORMAREA UNOR DEPRINDERI DE VIAȚĂ A PERSOANELOR CU NEVOI SPECIALE (TERAPIA PRIN HORTICULTURĂ)

Prof. Damian Andreea – Magdalena
C.S.E.I. –TG.NEAMT

Cercetările recente au reușit să scoată la iveală un adevăr vechi de când lumea: mediul natural influențează mintea, trupul și spiritul în moduri remarcabil de complexe. Îngrijirea plantelor se poate dovedi benefică atât pentru trup cât și

pentru spirit si de aceea cercetările de dată recentă pe aceasta temă au reușit sa scoată la lumina unele date pozitive, savanții implicați in aceste studii arătând cum simpla plimbare prin natura si admirarea peisajului pot cobori la cote normale presiunea arteriala, pot detensiona întregul organism, pot alunga depresia sau recupera trupul după o operație mai grea.

Plecând de la asemenea studii științifice, mulți psihologi au reușit in timp sa construiască adevărate terapii bazate pe îngrijirea plantelor si petrecerea timpului in natura, in prezent discutându-se in lumea specialiștilor despre așa-numita "terapie prin horticultura", care este privită ca o modalitate foarte serioasă si eficientă de recuperare atât a persoanelor deficiente adulte cat si copii. Fie prin implicarea directă a copilului, fie doar prin așezarea sa intr-un mediu unde se îngrijesc plantele rezultatele s-au dovedit a fi foarte bune in ce privește ameliorarea stărilor de depresie, creșterea nivelului de încredere si respect față de propria persoană sau optimizarea activității generale a organismului.

Deși terapia prin horticultură este relativ noua, conceptele care stau la baza ei sunt vechi. Încă din Terapia de ferma sau terapia prin horticultura include o serie de activități, de la cultivarea plantelor la detectarea pământului bun pentru anumite culturi. Eficienta acestei terapii a fost dovedita de studii care au arătat faptul ca diversele activități agricole ajută persoanele cu deficiente psihice sa se dezvolte si sa se descurce mai bine. Grădinăritul pare sa fie una dintre cele mai eficiente in acest sens. Studiile făcute pe marginea acestei activități au scos in evidenta avantajele acestui tip de terapie.

Cercetările recente au reușit sa scoată la iveală un adevăr vechi de când lumea: mediul natural influențează mintea, trupul si spiritul in moduri remarcabil de complexe. Îngrijirea plantelor se poate dovedi benefică atât pentru trup cat si pentru spirit si de aceea cercetările de dată recentă pe aceasta temă au reușit sa scoată la lumina unele date pozitive, savanții implicați in aceste studii arătând cum simpla plimbare prin natura si admirarea peisajului pot cobori la cote normale presiunea arteriala, pot detensiona întregul organism, pot alunga depresia sau recupera trupul după o operație mai grea.

Plecând de la asemenea studii științifice, mulți psihologi au reușit in timp sa construiască adevărate terapii bazate pe îngrijirea plantelor si petrecerea timpului in natura, in prezent discutându-se in lumea specialiștilor despre așa-numita "terapie prin horticultura", care este privită ca o modalitate foarte serioasă si eficientă de recuperare atât a persoanelor deficiente adulte cat si copii. Fie prin

implicarea directă a copilului, fie doar prin așezarea sa într-un mediu unde se îngrijesc plantele rezultatele s-au dovedit a fi foarte bune în ce privește ameliorarea stărilor de depresie, creșterea nivelului de încredere și respect față de propria persoană, eliminarea depresiei, creșterea nivelului de încredere și respect față de propria persoană sau optimizarea activității generale a organismului.

BIBLIOGRAFIE ȘI WEBGRAFIE

Erington Natasha – „Gardening for Children with Autism Spectrum Disorders and Special Educational Needs: Engaging with Nature to Combat Anxiety, Promote Sensory Integration and Build Social Skills”

Fossen Brown Renata – „Gardening Lab for Kids: 52 Fun Experiments to Learn, Grow, Harvest, Make, Play, and Enjoy Your Garden (Hands-On Family)”

www.jardinatura.com

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

Autorul : Ursache Vasile Andrei

Instituția : Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț

Educația incluzivă (după definiția data de UNESCO): este un mod de educație adaptat la și individualizat în funcție de nevoile tuturor copiilor în cadrul grupurilor și claselor echivalente ca vârstă, în care se regăsesc copiii cu nevoi, capacități și nivele de competență foarte diferite. Prin educația incluzivă este oferit suport - în cadrul școlilor de masă și al claselor normale - copiilor cu dificultăți de învățare, indiferent de originea lor socială sau de tulburările pe care le prezintă, acceptați alături de colegii lor "normali".

CES exprimă o necesitate evidentă de a se acorda anumitor copii o atenție și o asistență educațională suplimentară (un anumit fel de discriminare pozitivă), fără de care nu se poate vorbi efectiv de egalizarea șanselor, de acces și participare școlară și socială. Educația cerințelor speciale se referă la adaptarea, completarea și flexibilizarea educației pentru anumiți copii, în vederea egalizării șanselor de participare și integrare.

Sensul inițial al dificultăților/tulburărilor de învățare se referă la tulburări cu dominantă psihomotorie, psihoafectivă (fără deviații semnificative ale comportamentului), la ritm lent de învățare, la tulburările instrumentale (deficiențe

minore de ordin perceptiv ori cognitiv). Un sens mai larg încearcă relativizarea și - într-un fel - estomparea utilizării unor termeni ce pot traumatiza și stigmatiza, (deficiența, incapacitatea, handicapul etc.) încercând relevarea consecințelor acestora asupra învățării, deci convertirea lor în limbaj psihopedagogic.

Deficiența s-ar traduce prin absența, pierderea sau alterarea unei structuri ori funcții (anatomice, fiziologice sau psihologice). Ea poate fi rezultatul unei maladii, al unui accident, dar și al unor condiții negative din mediul de creștere și de dezvoltare al unui copil.

Dizabilitatea / incapacitatea însumează un număr de limitări funcționale. Ea poate fi cauzată de deficiențe (fizice, senzoriale sau intelectuale), de condiții de sănătate (boli mintale/neuropsihice) sau de mediu. Acestea pot fi permanente sau temporare, reversibile sau ireversibile, progresive sau regresive.

Handicapul semnifică dezavantajul social rezultat din pierderea ori limitarea șanselor unei persoane de a lua parte la viața comunității, la un nivel echivalent cu ceilalți membri ai acesteia. Handicapul descrie interacțiunea dintre persoana cu dizabilitate și mediu.

Tulburările de dezvoltare reprezintă întârzierea, afectarea dezvoltării unui copil cauzate de diferite deficiențe, a existenței unor limitări sau dizabilități. Procesul dezvoltării poate fi afectat și de condiții negative în mediul de creștere, de un mediu familial și socio-cultural care împiedică dezvoltarea normală a copilului, îndeosebi la vârstele timpurii.

Integrarea școlară este un ansamblu de măsuri care se aplică diverselor categorii de populație și urmărește înlăturarea segregării sub toate formele. Integrarea se poate aborda dintr-un sens larg, care vizează adaptarea oricărui copil la cerințele școlii și un sens restrâns care vizează problematica școlarizării unor copii cu cerințe speciale, în contextul aplicării filosofiei normalizării – cuprinderea acestora în instituții școlare obișnuite sau în structuri școlare cât mai apropiate de școlile obișnuite. Această semnificație este corespunzătoare și noțiunilor de educație integrată sau de învățământ integrat.

Se distinge, în literatura de specialitate, o anumită

procesualitate a integrării, prezentată de mulți autori printr-o structură pe patru niveluri care se află în relații de interdependență:

- Integrarea fizică – are în vedere prezența unor copii cu deficiențe în grupe/clase de învățământ obișnuit, cu scopul de reducere a distanței dintre cele două categorii de copii. Acest lucru presupune mai degrabă utilizarea împreună a unor spații, echipamente, dotări decât activități comune și interacțiuni.
- Integrarea funcțională - sau pedagogică reprezintă participarea efectivă a copiilor cu deficiențe la un proces comun de învățare cu ceilalți copii din clasa obișnuită.
- Integrarea socială – presupune includerea copiilor cu deficiențe în activitățile desfășurate în afara lecțiilor.
- Integrarea societală – poate apărea atunci când copilul sau persoana cu deficiențe integrată accede la un sentiment de apartenență și participare deplină la viața societății, ceea ce presupune asumarea de roluri.

Educația (școala) incluzivă exprimă extinderea scopului și a organizării școlii obișnuite (transformarea acesteia) pentru a putea răspunde unei diversități mai mari de copii, în speță copiilor marginalizați, defavorizați și / sau excluși de la educație. **Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități.** (MEN și UNICEF, 1999).

Incluzivitatea educației are ca obiectiv principal adaptarea școlii la cerințele speciale de învățare ale copiilor și adaptarea școlii la diversitatea copiilor dintr-o comunitate, ceea ce presupune reforma și dezvoltarea de ansamblu a școlii.

BIBLIOGRAFIE:

Alois Gherguț, **Sinteze de psihopedagogie specială**, Iași:Ed.Polirom,2005.
 Dumitru Popovici : **“Învățământul integrat și/sau incluziv – De la segregare și excludere la integrare și incluziune școlară”**

EDUCAȚIA VIITORULUI ÎN ȘCOLILE VIITORULUI

Prof. Roxana-Elena Gudula,
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret”, Piatra Neamț

Învățământul este, fără doar și poate, unul dintre domeniile de bază în care tehnologiile viitorului trebuie să ajungă, deoarece acestea au potențialul de a deschide noi orizonturi ale educației, cu experiențe de învățare interactive și fără caracterizări negative ale sistemului. Pe măsură ce tehnologia se schimbă, și educația se transformă – putem observa acest lucru în școlile din străinătate, dar și în școlile și liceele de la noi, unde profesorii sunt din ce în ce mai deschiși la gadgeturi, iar elevii sunt măștri în folosirea lor. Este limpede că educația viitorului trebuie să țină pasul cu noile tehnologii. Școala, educația școlară, predarea, recunoaștem sau nu, nu mai sunt ca acum o jumatate de secol. Sistemul analog de predare, ca și mentalitatea convențională de acum 50 de ani, s-au modificat odată cu apariția erei digitale. Introducerea tehnologiei IT în învățământ a schimbat într-o oarecare măsură fața școlii. Însă metodele de predare, mentalitatea profesorilor par să fi rămas în urmă, neadaptate încă la era digitală. Predarea centrată pe elev, instruirea individuală rămân o excepție de la regulă. Cu alte cuvinte, sistemul educational în școli a rămas în urma orizonturilor deschise de noile tehnologii. Relația elev-profesor în procesul educativ trebuie să se modifice. Iată macrotendențele prognozate:

1. Elevi interesați - Potrivit unui studiu, elevii au devenit conștienți de capacitățile lor de la o vârstă fragedă, nu mai sunt ca pe vremuri.

2. Învățare orientată - Filozofia marilor companii se transferă în unitățile de învățământ, unde formarea academică se completează cu învățarea orientată spre autocunoaștere, pe realizarea personală și conștientizare, ca parte esențială a programelor de formare.

3. Perfectionare perpetuă - Ideea că „înveți cât ești la școală și apoi îți vezi de viață” cade în noua filozofie educațională. Noile generații au altă viziune, ele fug de planurile de studiu rigide și preferă un sistem flexibil și continuu de învățare, care se întinde de-a lungul întregii vieți, cu ritmul și intensitatea pe care fiecare le decide. Această atitudine capătă și mai mult sens în contextul uimitorului progres digital, față de care instrumentele și cunostintele tehnice cer o constantă reciclare.

4. Antreprenoriat cu resurse minime - Conceptul se referă la cel mai simplu demers, în care se investesc resursele minime necesare pentru a se valida o idee de afaceri. Ideea este de a se concentra pe ceea ce dorește și îi trebuie clientului și pe pretul pe care acesta este dispus să îl plătească, iar metoda este „testează și corectează”.

5. Îndemănare tehnologică - Programarea ar trebui să devină materie obligatorie în școli. Majoritatea școlilor de afaceri și a universităților de-

abia acum au început să întrevadă importanța unui curent care și-a făcut un standard din cultura „tehnologiei autoconcepute”, adică fiecare să programeze, să-și creeze propriile aplicații, să înțeleagă limbajul și să-l folosească. Datorită acestei tendințe, tineri care de-abia au împlinit 20 de ani au creat cele mai puternice și importante afaceri ale momentului: Tumblr, Vimeo, Kickstarter, etc.

6. Conectarea la lumea reală - Astăzi aproape că nu mai reușim să ne amintim cum ne descurcam înainte de boomul digital. Aceste schimbări trebuie să transforme și metodologia de predare în școli și merg mult mai departe decât folosirea smartphone-ului sau a tabletei. Conectarea clasei cu lumea reală, exploatarea feedbackului în timp real sau înțelegerea posibilităților pe care le oferă realitatea virtuală sunt câteva dintre opțiunile aflate deja la îndemâna profesorilor și elevilor.

7. Învățarea din jocuri – Așa cum în ciclul preșcolar învățarea se face prin activități ludice, tot așa se poate folosi dinamica jocului în medii școlare tocmai pentru a genera atitudini și acțiuni vizând un scop determinat sau predeterminat. Școlile vor trebui să încorporeze strategii inspirate de jocurile video în metodologiile lor pentru a promova principiul „facând și învățând”, ceea ce cumva pe dos față de vechile sau actualele metodologii.

8. Agora – Informația a devenit un bun comun al „Cetății” datorită apariției Internetului și noilor tehnologii. Nu mai este suficient să ai cei mai buni profesori care să te învețe din cărți, acum se caută schimbul direct de experiență personală și profesională.

Acestea sunt ideile, bune în teorie, dar rămâne de văzut cum se va adapta sistemul de învățământ la noile realități și deziderate

BIBLIOGRAFIE:

- S. Butnaru & L.R. Gherasim, **Performanță Școlară**, Polirom, București, 2013;
J. Hattie, **Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori**, Trei, București, 2014;
C. Iosifufescu, C. Novak, D. Stroie, Z Viăduț, F. Nicula, & O. Jidveian, **Raport național privind starea calității în unitățile de învățământ preuniversitar public din mediul rural**, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar ARACIP, Tracus Arte, București, 2015.

COLABORARE INTERNAȚIONALĂ ÎN ȘCOALA VIITORULUI

Prof. Alina – Elena Barcan
Școala Gimnazială “I.I. Mironescu” Tazlău, Jud.Neamț

Colaborarea internațională a devenit o tradiție în Școala Gimnazială “I.I. Mironescu” Tazlău, ținând cont că suntem la al doilea proiect internațional în decurs de cinci ani. În perioada 2012 – 2014 s-a derulat proiectul internațional Comenius *Global Poverty and Us*, iar între 2014 – 2017 implementăm parteneriatul strategic între școli, Erasmus+, *Europe for Inclusion*. Parteneri în proiect sunt școli din opt țări, Italia, Franța, Letonia, Lituania, Portugalia, Polonia, România și Turcia. Dacă în cazul proiectului Comenius implementat de școala noastră, tematica principală a fost sărăcia globală, în proiectul Erasmus+ am urmărit aprofundarea unei teme de actualitate, integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă.

Proiectul *Europe For Inclusion* a oferit ocazia cadrelor didactice și elevilor să-și împărtășească experiențele personale într-o atmosferă internațională, evidențiindu-se necesitatea integrării elevilor cu CES. Colaborarea cu celelalte școli din spațiul european, schimbul de experiență, exemplele de bună practică sunt o oportunitate pentru creșterea calității actului educațional. Perfecționarea cadrelor didactice prin participarea la evenimentele de predare – învățare – formare din cadrul proiectului sunt un prim pas în aplicarea de metode și strategii necesare lucrului cu elevii ce prezintă dificultăți în învățare. În urma participării la aceste evenimente, cadrele didactice nu numai că și-au îmbunătățit cunoștințele teoretice, dar au și dobândit competențe practice deoarece au avut ocazia să participe la lecții demonstrative și totodată să organizeze și să implementeze astfel de activități. Școlile gazdă au organizat și workshop-uri pe teme variate: dezvoltarea atenției, memoriei și concentrării, comunicare, dezvoltarea competențelor lingvistice, identificarea conflictelor și rezolvarea acestora, abordări holistice în educație, terapia prin artă, dans, muzică și teatru.

În urma participării la evenimentele de specializare a unui număr mare de cadre didactice din școală (32 de mobilități ale profesorilor din învățământul preșcolar – primar – gimnazial), a studierii literaturii de specialitate (din care amintim doar un titlu, *Index of inclusion* de Booth și Ainscow) și a suporturilor de curs (materiale ce sunt disponibile în varianta tradusă în limba română la școala noastră), precum și în urma unei bogate activități de diseminare între colegi, concluzionăm faptul că în școala noastră s-a schimbat viziunea și a crescut gradul de înțelegere a elevilor cu CES. Cadrele didactice au aplicat la clasa metodele observate în țările partenere, au achiziționat materiale necesare în procesul de integrare a elevilor cu probleme de învățare. Feed-back-ul din partea elevilor a fost unul pozitiv. În urma aplicării de chestionare de satisfacție se desprind următoarele idei: elevii sunt mai bine informați în legătură cu problemele

de învățare, a crescut gradul de înțelegere și toleranță față de elevii cu CES și, de asemenea, sunt deschiși la abordările moderne propuse.

Chiar dacă perioada de implementare a proiectului este până în luna august 2017, intenția noastră este să continuăm munca începută și după această dată. Pe termen scurt, desfășurăm activități în cadrul Școlii de vară, iar pe termen lung ne vom adapta la necesitățile elevilor.

Parteneriatul și-a atins obiectivele, a venit în întâmpinarea cerințelor cadrelor didactice din școala noastră, dat fiind faptul că avem nevoie de activități incluzive și nu avem suport direct din partea personalului specializat. Colaborarea cu cele șapte țări a fost benefică deoarece s-a acoperit o plajă mai largă a tematicii incluziunii, școlile abordând teme comune proiectului, dar aprofundând segmente specifice fiecăreia.

Considerăm că în școala viitorului o abordare potrivită a temei incluziunii are mai mare susținere prin schimb de experiență la nivel internațional. Școlile din spațiul european au experiențe diferite și o abordare comună ar facilita procesul de integrare.

Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene. Această publicație (comunicare) reflectă numai punctul de vedere a autorului și Comisia nu este responsabilă pentru eventuala utilizare informațiilor pe care le conține.

VIITORUL EDUCATIEI

Prof. Bistriceanu Alina
LTEA Piatra Neamț

Societatile si civilizatia contemporana preponderent industriale si urbanizate, noile evolutii din sistemele si structurile politice, transformarile din ce in ce mai profunde ale conditiilor vietii sociale, materiale si culturale, progresul debordant al cunoasterii stiintifice si al dezvoltarii tehnologice, fiecare in parte si toate la un loc introduc mari dislocari in toate componentele vietii individuale si sociale ale oamenilor. Ele genereaza noi categorii de probleme, antreneaza noi exigente si provocari si pentru sistemele nationale de educatie si invatamant, avand in vedere legaturile stranse, organice, dintre invatamant, educatie si societate.

Pe acest teren au aparut si continua sa apara marile probleme si dileme al 858g62i e perspectivelor adaptarii educatiei la o societate, o civilizatie si o "lume" in continua si din ce in ce mai rapida si mai inedita schimbare si dezvoltare.

Cresterea complexitatii civilizatiei moderne si contemporane, exigentele participarii active si responsabile a tuturor membrilor speciei umane la « noua lume » au generat preocupari din ce in ce mai ample si mai concentrate, consacrate analizei limitelor obiective si subiective ale educatiei contemporane si perspectivelor evolutiei sale.

In aceste conditii, este explicabila preocuparea, aproape generalizata la scara mondiala, de reformare a educatiei, de dezvoltare si punere de acord a ei cu configuratia stadiului actual de dezvoltare si cu tendintele evolutiei viitoare a societatii si civilizatiei umane.

Expansiunea educatiei in secolele XIX-XX a fost legata de necesitatile dezvoltarii economiei industriale, capitaliste. Aceasta reclama o forta de munca profesionalizata, dispunand de competente si abilitati specializate, potrivit specificului proceselor muncii industriale. Dar si al organizarii intreprinderii industriale, bazate pe autoritate si disciplina a fortei de munca, obedienta si ierarhie, recompense si pedepse, succes si realizare personala si colectiva.

Aceste exigente s-au reprodus in toate componentele sistemelor moderne de invatamant si educatie: obiective, continuturi, organizare, evaluare, etc.

Sisteme care au raspuns in mare masura necesitatilor specifice societatilor in care s-au constituit si in care functioneaza si astazi reusind sa asigure:

- dezvoltarea invatamantului de masa;
- virtuala eliminare a analfabetismului;

- profesionalizarea fortei de munca necesare dezvoltarii sociale si economice;
- premiile necesare dezvoltarii continue a stiintei, tehnologiei si culturii;
- dezvoltarea personalitatii si realizarea umana (a omului ca om)

Aceasta nu inseamna ca astazi, intre educatie si societate relatiile sunt pe deplin si integral armonioase, inregistrandu-se, intre altele:

- un "debalans" intre cerere si oferta in domeniul educatiei;
- limite in asigurarea egalitatii sanselor in materie de educatie;
- discriminari educationale (rasiale, etnice, bazate pe sexe, credinte, etc.);
- limite in contributia educatiei la reducerea disparitatilor si inegalitatilor economice si sociale dintre oameni;
- perpetuarea contributiei educatiei la reproducerea culturala a vechilor valori, atitudini si comportamente care, la randul lor perpetueaza inegalitatile dintre generatii;
- resurse insuficient valorificate in realizarea idealurilor dezvoltarii valorii personalitatii umane - telul fundamental al educatiei.

Acestea nu sunt decat cateva elemente din multiplele date concrete, in masura sa reliefeze situatia existenta in domeniul educatiei si invatamantului, cat si magnitudinea problemelor ce se impun a fi rezolvate.

Ceea ce reclama dezvoltarea cercetarii stiintifice, educationale consacrata unei mai bune cunoasteri a sistemului educational contemporan, a problematicii sale fundamentale.

Evolutia actuala si viitoare a educatiei si invatamantului va fi din ce in ce mai marcata de un ansamblu complex de evolutii ce se inregistreaza deja in toate componentele fundamentale ale societatilor si civilizatiei contemporane. Cea mai profunda dintre acestea este cea a intrarii societatii contemporane in era cunoasterii si a transformarii sistemelor economice si sociale din sisteme bazate pe factorii traditionali ai productiei si ai muncii in sisteme bazate pe cunoastere si informatizare, cu toate implicatiile acestei evolutii pentru ansamblul vietii economico-sociale, politice, culturale si spirituale, actuale si viitoare.

Modelele muncii, ale actiunii, ale organizarii si desfasurarii vietii sociale si evident, ale invatarii se schimba din ce in ce mai profund, mai inedit si mai rapid.

Evolutia actuala si viitoare a lumii este influentata si va fi din ce in ce mai marcata de rapida dezvoltare si extindere a noilor tehnologii informationale, de comunicare in masa, care afecteaza natura muncii si determina inlocuirea anumitor tipuri de munca umana de catre masini, ceea ce se va reflecta in radicale transformari ale profesiunilor si mobilitatii profesionale si in tipurile de abilitati si de competente necesare pentru exercitarea lor.

In aceste conditii societatile contemporane sunt obligate sa isi creeze toate conditiile si mijloacele necesare pentru a fi in masura sa isi pregateasca membrii lor, astfel incat acestia sa dispuna de cunoasterea si competentele necesare pentru a participa cat mai activ si eficient in activitatea economica si in toate sferile vietii publice moderne, in viata politica si sociala, la toate nivelurile comunitatilor locale, nationale si internationale. Ceea ce schimba radical si pozitia

educatiei in societate, ea nemaiputand fi realizata doar ca "stagiul de pregatire" prealabil intrarii oamenilor in munca, ci ca un proces care se va dovedi necesar pentru toti oamenii, pe parcursul intregii lor vieti profesionale si nu numai.

In consens cu noile evolutii, societatile actuale trebuie sa devina din ce in ce mai mult "societati inclusive", capabile sa asigure posibilitati egale de acces la invatarea de calitate pe parcursul intregii vieti tuturor membrilor lor.

In acest scop, ele vor trebui sa actioneze pentru ca toate componentele, compartimentele si institutiile sociale educationale sa isi concentreze si concerteze eforturile in directia dezvoltarii semnificative a capacitatii educogene a fiecaruia in parte si a tuturor, in ansamblul lor, astfel incat sa se realizeze idealul infaptuirii "cetatii educative", propuse deja, in ultimul sfert al secolului XX. (E. Faure)

Este deja o sarcina de actualitate regandirea, redimensionarea si transformarea paradigmelor educationale, ca si corelarea mai organica a politicilor economice, sociale, scolare si culturale la nivelul ansamblului societal. Ca si redistribuirea functiilor educationale si a invatamantului, catre toate organizatiile si institutiile sociale educationale si reconsiderarea radicala a relatiilor dintre invatarea formala, nonformala si informala, in vederea accentuarii tot mai puternice a complementaritatii si eficientizarii acestora si a "continuu-ului" invatarii pe toata durata vietii. Fiind deja clar ca, fundamentele societatii cognitive - capacitatea umana de a crea si de a utiliza eficient si inteligent cunostintele, competentele si comportamentele dobandite in perioada copilarii si adolescentei nu mai pot dura toata viata.

4. Tehnologiile informatice si educatia viitorului

Concomitent cu aceasta evolutie apar necesitati majore de reorganizare a proceselor educationale si a sistemelor institutionale ale educatiei si invatamantului, amplificate de aparitia si dezvoltarea tot atat de rapida a noilor tehnologii ale educatiei propriu-zise - computerul, tehnologiile multimedia, CD-ROM, inregistrarea video, internetul, ciberspatiul etc., care reclama o noua organizare a proceselor invatarii, bazata nu pe stat in clase si pe ascultarea pasiva de catre elevi a profesorilor, ci pe utilizarea, din ce in ce mai masiva, a noilor tehnologii informationale si folosirea lor in "clase fara pereti", respectiv, acasa, la distanta fata de scoala etc.

Pe acest traiect au aparut deja invatamantul la distanta, universitatile libere sau deschise, ca si sugestii de infiintare de "colegii de afaceri in ciberspatiu", precum si o noua ramura industriala educationala paralela, denumita "edu-tainment", cuprinzand companiile de cablu, casete de software, grupe de telecomunicatii, de filme, Cd-uri etc., legata de industria de software, in general, care va avea implicatii profunde asupra educatiei si invatamantului.

Obtinerea unor raspunsuri si a unor rezultate valide in solutionarea acestei complexe problematici, face strict necesara identificarea unor premise teoretice generale, solid intemeiate si clar formulate ca fundament al acestora. Intre acestea, se inscriu : necesitatea definirii idealului social sau a tipului ideal in

societate, care ar fi dezirabil și posibil de îndeplinit astăzi; elaborarea unui model social care să permită depășirea marilor și complexelor probleme globale noi ale omenirii, ale societăților, popoarelor și oamenilor, care își cer soluționarea sau a celor mai vechi care nu și-au găsit rezolvări satisfăcătoare până în prezent. În corelație directă cu acesta se află determinarea idealului uman sau a modelului omului de mâine, ca factor fundamental al progresului economic, social, cultural, științific și spiritual, și ca obiect al "istoriei educației și învățământului". Pe această bază se poate contura idealul educațional al timpului nostru și al lumii în care trăim, respectiv, tipul formației umane cerut de exigențele celorlalte idealuri enunțate, capabil să "știe", să "facă", să "vrea", să "fie" și, mai ales, să "devină", potrivit noilor configurații și necesități ale societății viitorului. Astfel încât, generațiile de astăzi și cele viitoare să fie capabile, pe de o parte, să se adapteze la noile lor condiții de viață și la noile sarcini pe care vor fi obligate să și le asume, iar, pe de altă parte, să își poată dezvolta personalitatea și să și îmbogățească viața personală pe baza căreia să se poată regăsi și să și satisfacă toate necesitățile de autorealizare, în condițiile civilizației moderne, atât ca factori promotori ai acesteia, cât și ca ființe umane, capabile să se bucure de plenitudinea vieții și a valorilor personale individuale.

WEBGRAFIE

<http://www.allaboutjobs.ro/experti-invatamant-de-pe-trei-continente-dezbat-viitorul-educatiei/>
<https://burebista2012.blogspot.ro/2015/08/viitorul-educatiei-o-scoala-cum-toti-am.html>

INTEGRAREA ELEVILOR CU NEVOI SPECIALE ÎN ȘCOALA VIITORULUI

Prof. Blaga Bogdana – Valeria
Școala Gimnazială "I.I. Mironescu" Tazlău, Jud.Neamț

Motto: "Copiii sunt cea mai valoroasă resursă a lumii și cea mai mare speranță a ei pentru viitor." (John Fitzgerald Kennedy)

Integrarea copiilor cu CES în școala viitorului este o provocare pentru orice stat al lumii indiferent de cât de mult se investește în acest proces. Tendința actuală a sistemelor educaționale din Europa se îndreaptă tocmai spre integrare și incluziune. Aceasta conferă instituției școlare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, aptă să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluției din societatea contemporană și să rezolve o serie de

probleme referitoare la nevoile de acceptare / valorizare socială a fiecărui individ și la capacitatea acestuia de a se adapta și integra într-o societate aflată în continuă transformare¹. Învățământul de viitor promovează egalizarea șanselor pentru toate nivelurile de învățământ, iar dacă integrarea copiilor cu CES se face cât de timpuriu posibil, atunci șansele de reușită sunt mai ridicate. Școala viitorului încearcă să vină în sprijinul elevilor cu CES prin integrarea acestora indiferent de capacitățile și competențele de adaptare, și deci de învățare, într-o formă de școală, prin acceptarea diferențelor, respectarea drepturilor acestor elevi, recunoașterea faptului că având dreptul la o educație normală pot spera la o viață cât de cât echilibrată și armonioasă. Elevii cu CES au nevoie de un curriculum planificat diferențiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare, învățare și evaluare specializate, adaptate abilităților lor de citire, scriere, calcul etc².

Integrarea este un subiect important în țările și școlile europene. În perioada 2014 – 2017, la Școala Gimnazială "I.I. Mironescu" Tazlău se desfășoară proiectul Erasmus Plus – parteneriate strategice în domeniul școlar, proiecte între școli, acțiunea KA2: 2014 – 1 – IT02 – KA201 – 003491_5 Europe for Inclusion. Acest parteneriat are ca țintă dezvoltarea de inițiative care să promoveze incluziunea socială și bunăstarea tinerilor prin îmbunătățirea competențelor cheie la școală, precum și revizuirea și întărirea profesiei de cadru didactic.

În perioada 20 – 24 Martie 2017 s-a desfășurat evenimentul de predare – învățare – formare în Ikšķile (Riga), Letonia, la Ikšķile Free school. Școala noastră a fost reprezentată de 5 cadre didactice (Chițu Diana-Coordonator, Dogariu Florinela, Vadana Daniela, Barcan Alina și Blaga Bogdana). Pe parcursul celor 5 zile am luat parte la diferite activități (participarea la lecții demonstrative, la Sărbătoarea solstițiului de primăvară - eveniment cultural – etnografic) organizate de partenerii noștri din Letonia.

De asemenea, am participat la trei cursuri de predare – învățare – formare: primul curs a fost despre problemele de comportament, Programul STOP, al doilea despre copiii cu autism, iar al treilea – metode de terapie prin artă, teatru,

prin dans și mișcare, unde am aflat informații prețioase privind lucru cu elevii cu CES, cum ar fi:

- ✓ recunoșterea elevilor cu probleme și cum să venim în întâmpinarea nevoilor acestora;
- ✓ despre tehnicile de lucru folosite la clasă;
- ✓ importanța relației dintre profesor-elev-familie și terapiei în lucru cu elevii,
- ✓ metodele de integrare a acestor copii în școala viitorului;

În concluzie integrarea copiilor cu CES în școli obișnuite este o necesitate a prezentului și a viitorului, deoarece includerea lor în societate în forma școlară, la început, asigură o mai bună adaptare la condițiile mediului de mai târziu, ei învață treptat cum să răspundă solicitărilor tot mai diverse, cunoscând realitatea dintr-o perspectivă mai largă.

BIBLIOGRAFIE

1. Alois Gherguț **"Sinteze de psihopedagogie special - Ghid pentru concursuri și examenede obținere a gradelor didactic"** Ediția a III-a, Iași: Editura Polirom, 2013.
2. Vrășmaș, Traian **"Învățământul integrat și/sau incluziv"**, București: Ed. Aramis, 2001.

Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene. Această publicație (comunicare) reflectă numai punctul de vedere a autorului și Comisia nu este responsabilă pentru eventuala utilizare informațiilor pe care le conține.

ABORDĂRI VIITOARE ALE PROBLEMELOR ACTUALE

Prof. Diana – Elena Chițu
Școala Gimnazială “I.I. Mironescu” Tazlău, Jud.Neamț

În perioada 2014 – 2017 Școala Gimnazială ”I.I. Mironescu” Tazlău implementează parteneriatul strategic Erasmus+, *Europe for Inclusion* alături de șapte școli din Italia, Franța, Lituania, Letonia, Polonia, Portugalia și Turcia. Unul dintre obiectivele principale a fost elaborarea unui *Protocol organic pentru incluziunea tinerilor cu nevoi speciale* în școlile implicate, pentru a schimba atitudini, abordări și metodologii. Proiectul a implicat o examinare detaliată a modului în care pot fi depășite obstacolele în calea învățării și implicării active a fiecărui elev. Dezvoltarea incluzivă a școlilor a fost bazată pe o procedură de cercetare cu scopul de a promova o autoevaluare și autodezvoltare a unităților de învățământ.

Parteneriatul a avut drept cadru științific propunerea pentru o școală incluzivă definită în *Indexul de incluziune* de Booth și Ainscow, publicat în 2000, care, în câțiva ani, a devenit un pilon central în sfera internațională pentru dezvoltarea planificării incluzive în context școlar. Cadrele didactice partenere în proiect au colaborat pentru a construi școala incluzivă europeană. Toate școlile implicate în parteneriat împărtășesc aceleași probleme, iar fiecare dintre ele este specializată pe anumite segmente în ceea ce privește cerințele educative speciale, datorită nu numai provocărilor cotidiene din procesul instructiv – educativ, ci și datorită specializărilor locale. Astfel, am hotărât că putem ”exploata experiența europeană” prezentă pentru a dezvolta în rândul cadrelor didactice competențe care să ajute la abordarea viitoare a problematicii predării – învățării – formării. Activitățile de formare au fost propuse de personal specializat, coordonatorul din școala gazdă a fost tutorele cursului, iar activitățile au fost interactive și centrate pe cursant. Au fost furnizate materiale audio – video sau pe suport tipărit, astfel încât sesiunile de formare să poată fi diseminate ușor în rândul cadrelor didactice.

În cei trei ani de proiect, evenimentele de predare – învățare – formare au avut teme variate, oferind o paletă largă de metode și tehnici pentru integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale: elevii cu dislexie, discalculie, disgrafie (Italia), elevii cu deficit de concentrare și atenție (Polonia), elevii alofoni (Franța), elevii cu probleme de comunicare (Portugalia), elevii cu probleme de comportament (Lituania), elevii cu afecțiuni severe (Letonia).

Au fost create multe produse finale. În primul rând, suporturile de curs sunt disponibile în limba engleză pe site-ul proiectului, precum și în școală în format tipărit, traduse în limba română. Sunt disponibile patru Buletine informative care prezintă activitatea din primii ani de implementare a proiectului, iar ultimul număr este în curs de publicare. S-a realizat un *Studiu comparativ între diferite sisteme școlare în legătură cu incluziunea*. Analiza efectuată este utilă pentru a

face o comparație între școlile partenere în ceea ce privește nevoile speciale. Studiul prezintă, pe secțiuni și țări legile care protejează copiii și tinerii cu nevoi

speciale, informații despre Planurile didactice personalizate, cadre didactice / nedidactice din școli și rolul acestora în depășirea barierelor în calea învățării la elevii cu nevoi speciale, existența școlilor / claselor speciale, numărul elevilor cu CES din clase și trăsături specifice fiecărei țări. *Analiza nivelului de incluziune în școlile partenere în proiectul Erasmus+ EFI* este o colecție de chestionare pentru toți partenerii și răspunsurile colectate și interpretate de echipa de implementare poloneză. *Planul anual de incluziune* reprezintă încercarea de a standardiza condițiile de incluziune în școlile noastre, este o propunere de plan anual bazat pe date colectate care se referă la toți elevii cu nevoi educaționale speciale. PAI pune în evidență obiective pentru creșterea nivelului de incluziune pentru următorul an școlar. Planul didactic personalizat reprezintă un instrument de planificare didactică și educativă, elaborat să garanteze învățarea în cazul elevilor cu nevoi educaționale speciale.

Sunt disponibile pentru consultare, atât de site-ul proiectului, cât și în școală, produse finale realizate de elevi: broșura *Gânduri de copil despre copiii cu*

dizabilități - colecție de desene și eseuri în care elevii și-au exprimat părerile despre incluziune, dovedind o mare deschidere, înțelegere și toleranță și *Dicționar multilingv ilustrat*, în care elevii au cuprins în nouă limbi (limbile școlilor participante în proiect și limba engleză) cuvinte pe teme de incluziune. Toate aceste produse vor fi folosite în activitatea viitoare în vederea creșterii gradului de incluziune a școlilor noastre.

Suntem conștienți de schimbările pe care parteneriatul Europe for Inclusion le-a produs în comunitățile școlare implicate, precum și de faptul că suntem mai deschiși, mai conștienți de problemele actuale, mai specializați și mai pregătiți pentru o abordare incluzivă care să permită tuturor actorilor o implicare activă mai amplă.

Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene. Această publicație (comunicare) reflectă numai punctul de vedere a autorului și Comisia nu este responsabilă pentru eventuala utilizare informațiilor pe care le conține.

ȘCOALA ROMÂNEASCĂ MODERNĂ

Prof. Cucos Maria,
C.S.E.I Tg. Neamț, Tg. Neamț

Școala n-ar trebui să fie o magazie de cunoștințe străine, ci o gimnastică a întregii individualități a omului, elevul nu este un hamal, care-și încarcă memoria cu sacii de coji ale unor idei străine, sub care geme, ci un om care exercită toate puterile proprii ale inteligenței, întărindu-și aparatul intelectual, precum un gimnast își împuternicește până în gradul cel mai mare aparatul fizic, fie-n vigoare, fie-n îndemănare”.

Societatea noastră se afla într-o continuă evoluție pe toate planurile și în toate compartimentele vieții. Zi de zi trebuie să facem față unor numeroase provocări, să ne adaptăm condițiilor sociale, politice, morale și economice. La baza societății stă, indiferent de aria la care ne raportăm, educația. Educația a însoțit istoria omenirii de-a lungul timpului, asigurând transmiterea cunoștințelor, a deprinderilor și descoperirilor din generație în generație. Educația reprezintă o acțiune socială, desfășurându-se în scopul cultivării naturii umane, iar prin cultivarea omului ajută la dezvoltarea societății.

Aceasta reprezintă o condiție sine qua non a evoluției. Știința și tehnica, domenii ce stau la temelia societății noastre, sunt conținuturi ale educației. Proces aplicabil ființei umane, concentrată la nivelul instituțiilor, educația vizează formarea, dezvoltarea, stimularea, orientarea și valorificarea omului. Acest proces are la baza o relație între subiect și obiect, între educator și educabil, formator și format, iar interacțiunea are un caracter activ, creativ și dinamic. Valoarea relației este dată de datele individuale ale celor doi poli. De asemenea este foarte important ca subiectul să cunoască, să analizeze caracteristicile și structura de personalitate a fiecărui individ (obiect al educației).

Deprinderile de studiu pe care și le formează elevii în școală dezvoltă gândirea și imaginația lor, capacitatea de analiză și de sinteză. Ele pun bazele stilului de muncă intelectuală.

În prezent, elevii (studenții) trebuie să treacă peste provocările cu caracter global, să fie pregătiți să rezolve problemele noi cu care se confruntă și să se adapteze noilor tehnologii. Unul dintre subiectele mult discutate astăzi, este gradul în care învățământul tradițional satisface cerințele societății moderne. Totodată au fost introduse o serie de forme noi, moderne de formare și instruire.

Școala trebuie să se întoarcă spre elev. Este rațiunea ei de a fi! Această școală este finanțată de contribuabilul român și are ca scop declarat educarea copiilor României. Cu toate acestea, copiii României nu primesc educația egală la care au dreptul prin Constituție, fiind supuși unui mecanism care le afectează sănătatea, echilibrul afectiv, chiar viitorul. Copiii și părinții, dar și profesorii care au rămas fideli misiunii nobile de a fi dascăli, își doresc ca școala să fie locul în care elevii devin mai buni, mai drekți, mai pregătiți pentru viață. Ca părinți, avem obligația să veghem ca sistemul de învățământ, pe care îl finanțăm, căruia ne încredințăm copiii pentru a-i instrui și educa, să le ofere tot ceea ce le datorează: educație, informație, afecțiune, respect! Numai astfel ei vor aprecia, respecta și iubi școala, la rândul lor!”

Regăsim aici expuse încă de atunci „permanenta” reformă a învățământului românesc, ignoranța celor care dețin decizia, programele, manualele, modelele europene, semnalele disperate ale părinților și necesitatea centrării acestui învățământ pe elev și pe competențele finale ale acestuia. Îmbunătățirea permanentă a materialului didactic, a evoluției tehnologice, a dezvoltării metodelor și mijloacelor didactice având ca scop final calitatea și progresul procesului instructiv-educativ, informativ-formativ îndreptat către pregătirea elevilor nu a coincis întotdeauna cu interesul deosebit al educabililor din cauza mai multor factori perturbatori, nu neapărat malefici ale epocii contemporane traduși într-o ofertă frapantă în toate domeniile care fascinează și răpește din

timpul tinerilor provocând de cele mai multe ori cheltuieli și prea puține efecte aducătoare de profit. Urmărind un alt moment introspectiv, radiografic de mai târziu pe același blog am observat dezbătute sistematic câteva trăsături ale învățământului românesc care se doresc reformate . Articolul este din martie 2009 și surprinde preocuparea societății și cadrelor didactice românești în această direcție printr-un titlu deosebit de sugestiv : „Cele X maladii ale școlii românești” . Sunt enumerate și detaliate numeroasele neajunsuri ale reformelor parțiale sau eșuate care au fost inițiate. Mi-aș permite să redau modul în care s-a concluzionat de către autori atunci : „ Considerăm esențială reformarea reală a programei, în sensul reducerii gradului de dificultate și a cantității de informație; de asemenea, diferențierea programei începând cu clasa a V-a, în funcție de abilitățile și înclinațiile copiilor, identificate prin teste psihologice și evaluare continuă pe parcursul claselor I-IV. Acest lucru se întâmplă în sistemele educaționale performante din Europa, în care deja din clasa a V-a copilul urmează un profil conform cu înzestrarea de la natură. În acest moment, gradul de dificultate a programei școlare nu este adecvat vârstei copiilor și dezvoltării lor individuale. De asemenea, programa nu este diferențiată în funcție de abilitățile și interesele lor, ceea ce îi supraîncarcă inutil.

Manualele alternative au devenit o cauză de dezechilibru și o sursă de stress pentru copii! Este inadmisibil să se spună că “manualul nu este decât un auxiliar, de care profesorul poate nici să nu țină seama – importantă este programa”. Elevul nu învață după programă! Copiii nu pot învăța singuri câtă vreme nu e o legătură clară și precisă între programă, manual, metode de predare și capacitatea elevului de a se sprijini în manual atunci când învață acasă. Manualele alternative nu sunt acordate cu programa, și nici disciplinele nu sunt acordate între ele! (Un exemplu: în clasa a VII-a, în semestrul I la fizică programa cere rezolvarea unor probleme ce presupun cunoștințe de sinus, cosinus – aceste cunoștințe, însă, sunt predate la matematică de abia în semestrul al II-lea! De câțiva ani profesorii și părinții sesizează Ministerul Educației cu privire la această necorelare, dar nu se schimbă nimic!)

Un alt exemplu care arată gradul înalt de dificultate a programei școlare: în clasa a VII-a, la începutul studiului chimiei, după o lună de zile elevii trebuie să rezolve probleme complicate cu diluții și concentrații, iar după doar două luni de zile programa de chimie îi duce în studiul chimiei atomului, în loc să le ofere bucuria experiențelor din laborator și cunoștințe de bază. Este inversată, astfel, ordinea firească a procesului de învățare: întâi trebuie însușite și consolidate elementele de bază, abia apoi elevului i se poate solicita asimilarea de informație cu grad mai ridicat de dificultate!

Procesul de învățământ se desfășoară în sistemul: predat – tocit – ascultat – uitat. Atât programele școlare, cât și conținutul manualelor nu permit profesorului libertatea de a-și construi orele așa cum ar dori. Sistemul românesc de învățământ se bazează pe acumulare cantitativă, nu pe dezvoltarea de competențe, nu stimulează în nici un fel creativitatea, abilitățile și curiozitatea copiilor. Materii precum biologia, chimia, fizica se predau și se învață la tablă – în școală nu se mai fac experimente. Astfel încât, indiferent despre ce materie e vorba, elevul știe că primește o cantitate uriașă de informație, de multe ori stufoasă, aridă, greoaie, și se vede redus la un robot care trebuie să memoreze cât mai mult. Atât programa cât și metodele de predare nu permit școlii să fie un loc în care copilul să vină cu bucurie, ci unul în care e supus presiunii continue și cerințelor neadecvate, necorelate cu vârsta și dezvoltarea individuală.

În sistemele europene de învățământ copiii nu se simt constrânși să vină la școală, au cu profesorii o relație firească, liberă, există între ei și profesori comunicare, elevii nu sunt stresați, nu merg la școală îngroziți de cantitatea de materie pe care o au de tocit ori de frica pe care le-o inspiră un profesor atunci când le dă 2 sau 3 dacă n-au știut să răspundă la o întrebare. În multe țări europene profesorii intră la ore fără catalog, procesul de învățământ se desfășoară sub forma unor discuții libere cu elevii, aceștia nu sunt examinați prin 'scoater la tablă și notare', ci printr-o evaluare continuă a profesorului, cu metode proprii (de exemplu elevii care au o contribuție constantă la discuții primesc un număr mai mare de puncte). Există și în România profesori dedicați, care au redus mult distanța dintre catedră și banca elevului, dar nu există o strategie generală clară pentru schimbare în această direcție. Schimbarea trebuie să înceapă prin regândirea adicală a felului în care este elaborată programa școlară, a felului în care sunt concepute manualele și testele de evaluare, și mai ales din corelarea gradului de dificultate a programei, manualelor și testelor cu nivelul real de dezvoltare a copilului pe fiecare treaptă școlară. Apoi, schimbarea ar trebui să continue cu o regândire a relației profesor-elev, pe coordonatele unui nou tip de relație, comunicare și înțelegere, nu frică și presiune emoțională (ajungând până la abuz emoțional, psihologic și chiar fizic). Elevii trebuie încurajați să vorbească liber, să spună ce gândesc, să intre într-un dialog în care primesc de la profesor cunoștințe și își mobilizează resursele intelectuale și emoționale pentru a-și însuși acele cunoștințe. Într-o astfel de relație profesor – elev va exista în mod fundamental respect și afecțiune de ambele părți.

BIBLIOGRAFIE

EDUCAȚIA VIITORULUI ȘI VIITORUL EDUCAȚIEI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC

Profesor-metodist Gabriela Livia Curpănaru
Casa Corpului Didactic Neamț

Motto: „știința înseamnă putere,
educația înseamnă libertate”

(Textul „Wissen ist Macht, Bildung ist Freiheit” datează din 1867)

CADRUL LEGISLATIV ACTUAL

Pași importanți în reglementarea cadrului juridic în care funcționează ÎPT în sensul modernizării și sporirii eficacității acestuia au fost făcuți începând cu 2011, astfel:

Legea Educației Naționale Nr. 1/2011 (LEN) reintroduce școala profesională „cu durată între 6 luni și 2 ani”, organizată „în școli profesionale care pot fi unități independente sau affiliate liceelor tehnologice, de stat sau particulare”. Formarea este concepută a se realiza „pe baza standardelor de pregătire profesională aprobate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, în urma consultării partenerilor sociali, iar standardele de pregătire profesională se realizează pe baza standardelor ocupaționale validate de comitetele sectoriale”, atestarea formării făcându-se prin certificat de calificare profesională. Importanța pregătirea practice căreia i se acordă o pondere de 60% în primul an de studii și 75% în ce deal doilea, agenții economici urmând a fi implicați direct în pregătirea profesională a elevilor.

- Ordinul Ministrului educației naționale 3136/2013 introduce, începând cu anul școlar 2014 – 2015, învățământul profesional cu durata de 3 ani, după finalizarea clasei a VIII-a. Foarte important, contractul de pregătire practică pentru fiecare elev este o condiție prealabilă pentru aprobarea ofertei școlare.

- Ordonanța de Urgență a Guvernului 94/2014 modifică LEN în sensul introducerii, pornind de la solicitările unor angajatori de a li se asigura forță de muncă calificată profesional, în sistemul național de învățământ preuniversitar a pregătirii profesionale organizată în sistem dual, începând cu anul școlar 2015-2016. Această formă de pregătire este definită ca „[...] o formă de organizare a învățământului profesional, care se desfășoară pe bază de contract de muncă și combină pregătirea profesională organizată de un operator economic, cu pregătirea organizată în cadrul unei unități de învățământ. Responsabilitatea

privind organizarea și funcționarea este partajată între operatorul economic și unitatea de învățământ” (art. 25.4). Lipsesc însă normele de aplicare ale acestei ordonanțe, fapt ce a făcut imposibilă transpunerea în practică a sistemului de învățământ profesional în sistem dual.

- Ordinul ministrului educației și cercetării științifice nr. 4456/08.07.2015 care reorganizează Consorțiile regionale și Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, cu rol important în aplicarea modelului de planificare strategică⁶ a ofertei de formare profesională prin ÎTP conceput și lansat de CNDÎPT în 2004.

Principiile de bună practică care trebuie să ghideze acțiunea strategică privind reforma ÎTP din România trebuie să fie următoarele: flexibilitate, sistem centrat pe nevoile elevilor și angajatorilor, politici publice informate și predictibile (legate de nevoile pieței muncii), un sistem de ÎTP participative.

Modele de organizare și funcționare a ÎTP în România: Model cu practică la locul de muncă, Model mixt (practică la locul de muncă și în școală), Elemente de învățare la locul de muncă integrate în programele din școli, Model cu practică în cadrul școlii.

Principiile fundamentale de organizare a ÎTP sunt:

1. Centrare pe nevoile elevilor și angajatorilor;
2. Politici publice informate și predictibile;
3. Flexibilitate;
4. Sistem participative;

MODELE DE ORGANIZARE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PROFESIONAL ȘI TEHNIC ÎN EUROPA

Studiul ***Dual education: a bridge over troubled waters?*** (PE, 2014) identifică existența la nivelul Uniunii Europene a patru modele de organizare a ÎTP în Europa:

1. ÎTP ÎN SISTEM DUAL;
2. PROGRAME DE UCENICIE CA SPECIALIZARE PARALELĂ CU ALTE FORME DE ÎTP;
3. ELEMENTE SEMNIFICATIVE ALE ÎNVĂȚĂRII LA LOCUL DE MUNCĂ INTEGRATE ÎN PROGRAMELE DIN ȘCOLI;
4. ÎTP INTEGRAT PE DEPLIN ÎN ȘCOLI.

Specificitatea învățământului dual Învățământul dual este o formă de organizare a învățământului profesional și tehnic cu următoarele caracteristici specifice: a) este organizat la inițiativa operatorilor economici interesați, în calitate de potențiali angajatori și parteneri de practică; b) asigură oportunități sporite de educație și formare profesională pe baza unui contract de parteneriat și a unor contracte individuale de pregătire practică, prin pregătirea practică organizată în răspunderea principală a operatorilor economici; c) operatorii economici asigură pregătirea practică a elevilor, bursă la nivelul celei acordate din fonduri publice și alte cheltuieli pentru formarea de calitate a elevilor; d) facilitează implicarea

operatorilor economici în mecanismele decizionale la nivelul unității de învățământ partener.

BIBLIOGRAFIE:

1. Învățământul profesional și tehnic provocări și perspective de dezvoltare raport de politică publică dezvoltat cu sprijinul omv petrom, 2016
2. Implementarea conceptului de învățământ profesional dual (în conformitate cu prevederile OUG 81/2016)
3. www.edu.ro
4. www.cndipt.ro

LITERATURA SECOLULUI XXI VS.LITERATURA “VECHE”

Prof.Dosoftei Raluca Smaranda,
Școala Gimnazială „Vasile Mitru”, Tașca

„De ce trebuie copiii să citească literatură?!”Iată o întrebare pe care o regăsim tot mai des pe buzele generațiilor actuale ori pe buzele celor care susțin că trebuie să ne adaptăm vremurilor așa cum au evoluat.Evident că cei care „sunt scoși la tablă”pentru a oferi răspunsuri cât mai pertinente sunt dacălii,în speță profesorii de limba română.

În situația dată am putea aduce o serie de argumente solide spre a-i convinge pe curioși de importanța lecturii.De pildă,le-am putea spune că literatura e un mijloc optim al cunoașterii de sine,dar este și o sursă privilegiată a socializării;că e o modalitate de a prelungi realul în virtual,hrănind setea de povești a oricărei ființe;că stimulează exercițiul fanteziei ca disponibilitate de amuzament și joc etc.

Aceste argumente sunt,de bună seamă,puternice și esențiale,însă au o încărcătură de gravitate și reflexivitate care le face puțin utilizabile.Deși le-am putea exprima într-o formă accesibilă vârstei,cele mai persuasive discursuri nu ne vor putea convinge elevii.Cu toții știm că majoritatea sunt refractari „dădăcelii”,adesea ne aud fără să ne și asculte.Una dintre consecințele acestei atitudini ar putea fi ambiguitatea,încifrarea limbajului pe care adesea îl folosim la clasă pentru a defini anumiți termeni.Sre exemplu:”Arta poetică este un concept cu un caracter normativspecific esteticii ce desemnează un ansamblu de reguli/norme privind nașterea sau facerea poeziei ori în general tehnica literaturii.”Complexă și completă definiție,nu?!

Și totuși generațiile actuale mai citesc? Dacă răspunsul este afirmativ, ce fel de literatură preferă?

Pătrunzând în profunzimea acestor întrebări vom descoperi că unii analiști, tratând această problemă pe plan mondial, au descoperit că generația tânără de azi, citește mai mult decât generațiile anterioare, inclusiv datorită faptului că internetul și tehnologia modernă au sporit accesul la lectură. Și totuși când ne referim strict la cantitatea de texte citite...?! Observăm că predomină o lectură facilă care nu vizează literatura "veche" cu care eram obișnuiți noi, generațiile anterioare. Motivul? O posibilă explicație ar fi că sistemul școlar nu le cultivă plăcerea de a citi, ci mai degrabă o strică prin materia stufoasă și prin termenii pompoși, greoi pe care trebuie să-și rețină. Mai mult decât atât ei sunt asociați unor lecturi - și ele la rândul lor „dificile”, „plictisitoare” („Nada florilor”, „Frații Jderi”, „La Vultur”, „Neamul Șoimăreștilor”, „Budulea Taichii” ș.a) - ce nu vin în concordanță cu preocupările, cu starea interioară a adolescenților.

Consider că sistemul actual de învățământ ar trebui să se readapteze și să se reinventeze, să se reinprospăteze astfel încât să nu piardă teren în fața tinerilor, iar noi, profesorii, să arătăm o deschidere mai mare față de literatura de astăzi, căci cărți precum „Magie”-Angie Sage, „Harriet spionează”-Louise Fitzugh, „Minciuni și spioni”-Rebecca Stead ori „Jim Năsturel”-Michael Ende, ne-ar putea ajuta să-i apropiem pe elevi de literatură, de plăcerea de a citi.

Valoarea literaturii nu este dată neapărat de vechimea ei. Consider că o literatură este valoroasă atâta timp cât oferă cititorului informații captivante și momente agreabile în compania cărții.

Privind lucrurile din această perspectivă nu contează dacă avem de-a face cu literatura de ieri sau de astăzi.

Dacă ceea ce s-a scris înaintea secolului XXI era mai de calitate decât ceea ce se publică acum?! Răspunsul ar fi afirmativ dacă ne gândim că marii scriitori sunt, în general, din alte timpuri și ar fi negativ dacă ar veni din parte unui tânăr care e nevoit să lectureze opera „Ciocoi vechi și noi” lipit de dicționarul de arhaisme... E foarte probabil ca acum să trăim vremuri ale cantității în detrimentul calității. În acest moment calitatea devine ceva mult prea subiectiv. Asta nu înseamnă că scriitorii apreciați "ieri" nu mai fac furori și în acest moment (a se vedea Agatha Christie, una dintre cele mai iubite scriitoare de romane polițiste ce încă "ține piept" cu brio scriitorilor contemporani). În tot acest proces de stabilire al valorilor literare un rol decisiv îl joacă timpul, însă nu în mod excepțional. Timpul poate „fixa” un preț financiar pentru o carte veche în detrimentul unei apariții recente; ca exemplu-un „Don Quijote de la Mancha” din sec. al XVII-lea vs. „Don Quijote” în format e-book.

Valoarea literaturii "vechi" sau actuale este stabilită de gusturile cititorului așa cum normele limbii sunt impuse de cele mai multe ori de majoritatea vorbitorilor. Spre exemplu aș reciti oricând cu plăcere „Șarpele” sau „Maytrei” de M. Eliade, ceea ce ar putea fi în dezacord cu aprecierile altui coleg ce s-ar îndrepta spre Angie Sage ori Michael Ende.

E cert că nu putem bate în cuie o concluzie a acestui subiect, căci mereu va rămâne o discuție deschisă care în orice moment poate stârni controverse și răsturnări de situație. Însă un lucru este clar! Pentru a putea salva gustul pentru lectură în școala viitorului trebuie să învățăm să ne adaptăm pentru a-i ghida și pe elevi să descopere literatura trecutului. Dacă noi cei de ieri refuzăm "prezentul", tinerii de astăzi cum vor accepta și aprecia „trecutul”?!

BIBLIGRAFIE:

Cornea Paul, **Semnele vremii**, București, Editura Eminescu, 1995

Cornea Paul, **Raționalitate și interpretare**, Iași, Editura Polirom, 2006

Wolfgang Iser, **Actul lecturii**, Pitești, Editura Paralela 45, 2006

EDUCAȚIE VERSUS VIAȚĂ

Prof. Enache Cătălina
LTEA Piatra Neamt

Ce îți dorești în viață? Întrebarea e din ce în ce mai des auzită pe măsură ce creștem. Deseori viața ne oferă oportunități. Însă suntem întotdeauna pregătiți să le luăm ca atare și să le îmbrățișăm? Alteori ne putem crea noi înșine oportunitățile, cu condiția să fim convinși că putem face asta.

Numeroase studii arată că ceea ce regretă oamenii ajunși la capătul vieții sunt exact aceste oportunități ratate sau acele ocazii de a-și asuma responsabilitatea pentru propria fericire. Altfel spus, nu vei regreta ce ai făcut, ci binele pe care nu l-ai făcut! Învățăm devreme în viață că trebuie să-i facem fericiți pe alții și să fim ca restul lumii. Mai târziu, putem ajunge captivi în propria nefericire, nemulțumiți și fără speranță, gândind că ceilalți sunt de vină. Uitam că atunci când noi suntem fericiți, îi facem fericiți și pe ceilalți. Fericirea inspiră!

Ce face școala cu mințile noastre în afară de a turna înăuntru informații pe care să le testeze și apoi să le certifice? Ne ajută să ne descoperim pasiunile și atuurile cu care vom contrabalansa defectele? Ne ajută să învățăm de drag, să îmbrățișăm greșelile și să înțelegem că fără ele nu există progres? Experiența mea în școală a fost una îndeosebi fericită, deși am excelat arareori și pentru scurt timp, îndeosebi în aspecte care nu priveau memorarea superficială. Și cum școala îi adoră pe cei care au o memoria bună, am sperat întotdeauna că învățarea presupune și înțelegere, iar „răspunsul corect” nu este unul singur.

Lumea este în continuă schimbare, iar școala secolului XX nu se mai potrivește cu cerințele secolului XXI. Astăzi memorarea nu mai este suficientă, ci trebuie susținută de gândire critică, creativitate și autodisciplină.

Discrepanța dintre școală și viață este uriașă. Chiar și așa, sunt încă mulți adulți care își trăiesc viața după tiparele școlii. Dar există o categorie de oameni care nu se mulțumesc cu ce li se dă, nu vor să renunțe la idealurile lor și pot evalua alternativele în avantajul lor. Aceștia sunt antreprenorii. Nu doar că nu se lasă conduși de turmă, dar antreprenorii adevărați și performanți pe termen lung pot recunoaște calitatea în ceea ce îi înconjoară, depun efortul necesar pentru a atinge excelența și sunt conștienți că datorează asta unei echipe valoroase.

În viață șansele apar ca să ne dovedească faptul că dacă Planul A nu a funcționat mai sunt încă 30 de litere în alfabet. Viața diferă foarte mult de ceea ce se întâmplă în școală și tocmai de aceea e bine să știm ce să cerem tinerei generații. Viața te provoacă să înveți și ce nu credeai vreodată că vei reuși, fiindcă creierul nostru este o mașinărie incredibilă dacă este provocată. Diferența se face între cei care au o atitudine constructivă în privința greșelilor și cei care le văd ca pe un capăt de lume;

În viață e de preferat să gândești out of the box! Succesului nu-i place când te temi, ci adoră când faci notă discordantă, când ieși din tipare și îți depășești așteptările; Viața te învață să nu renunți, căci succesul este al celor care perseverează (când se termina semestrul nu prea mai avea sens să revii asupra a ceea ce nu ai înțeles, nu-i așa?). Succesului îi place când te lași inspirat de succesul altora și nu când îi urăși pentru reușitele lor;

În viață nu există materii. Cunoștințele se îmbină și ne determină să selectăm abordarea pe care o folosim în viață o poți lua oricând de la capăt. Viața nu îți spune că doar unii pot lua nota 10, fiindcă viața dă oricâte note de 10 sunt necesare. Viața nu-ți permite să fii arogant când ai succes, ci te vrea demn, conștient de valoarea ta și a altora și generos, fiindcă fiecare om este important. Și lista ar putea continua...

Programul ce mi a atras atenția a fost organizat de către Agenția pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (AIPPIIM) prin intermediul OTIMMC Ploiești, cu sprijinul Asociației Pentru Antreprenoriat din România (APAR) și pot spune că m-a schimbat ca profesionist. Atelierul se numește EMPRETEC și este bazat pe cercetările profesorului David McClelland din cadrul Harvard Business School. Programul care durează 9 zile și pune la grea încercare mentalitățile și comportamentul fiecărui participant. Este un program aplicat, intensiv și interactiv ce reușește să atingă puncte nevralgice ale fiecărui actual sau viitor om de afaceri. Partea și mai

interesantă era că trainerii nu descurajau, ci dimpotrivă, se asigurau că lucrurile sunt finalizate . Nu este un simplu atelier cu exerciții fanteziste, ci se beneficiază de suportul unei echipe de experți care nu acceptau „second best”.

Un lucru e cert! EMPRETEC nu se aseamănă cu nimic din ce știi deja. Este un program axat 100% pe business, ce are capacitatea de a măsura cu precizie gradul de motivație cu care ți-ai stabilit obiectivele. De menționat este faptul că doar 3% din populația lumii se îndreaptă conștient într-o direcție prestabilită. Ceea ce apreciez cel mai mult la EMPRETEC este că s-a dovedit a fi atelierul de lucru care livrează peste așteptări și are efecte vizibile.

De ce? Pentru că un antreprenor valoros investește în educația sa!

TU ce obiective provocatoare ai?

Webgrafie

<http://www.allaboutjobs.ro/experti-invatamant-de-pe-trei-continente-dezbat-viitorul-educatiei/>

<https://burebista2012.blogspot.ro/2015/08/viitorul-educatiei-o-scoala-cum-toti-am.html>

EDUCAȚIA VIITORULUI ÎN ȘCOLILE VIITORULUI

Prof. Grădinaru Carmen- Lăcrămioara
Colegiul Tehnic Forestier Piatra-Neamț

Este binecunoscut faptul că, față de cerințele secolului XX, rolul profesorului în realizarea procesului educațional s-a schimbat în mod radical. În ultimii ani, am fost, cu toții, martori la schimbări sociale și culturale rapide, la evoluții uimitoare în domenii precum comunicarea sau tehnologia informațională. Toți acești factori modelează procesul de învățământ și creează schimbări de paradigmă, atât în formarea personalității elevului, cât și în evoluția școlilor ca mediu educațional. În secolul XXI, educația se va confrunta cu diverse provocări care vor avea un impact covârșitor asupra educatorilor și elevilor:

1. Digitalizarea învățământului. Elevii de astăzi par a fi născuți gata „digitalizați”. Cu toate acestea, în prezent, când ajung la școală, trebuie să-și închidă toate dispozitivele (smartphone, tabletă, laptop etc.). Ca profesori, va

trebui să profităm de puterea tehnologiei pentru a ajunge mai ușor la elev. Acest lucru ar putea însemna, în viitor, integrarea texting-ului, a aplicațiilor gen *twitter*, a clipurilor video sau chiar a jocurilor, în procesul didactic. Școlile care vor evolua către noul mediu educațional, se vor rupe de pedagogia tradițională și vor crea un adevărat hibrid, acumulând ce e mai bun din cele două sisteme;

2. Evoluția procesului de învățământ centrat pe elev. Cunoașterea, adică informațiile, faptele și datele, nu mai trebuie să fie încapsulate, distribuite și achiziționate de la o sursă autoritară de anvergură, cum ar fi un manual, o Enciclopedie sau chiar un profesor. „Faptele” sunt disponibile pe scară largă, dintr-o varietate de surse, la simpla apăsare a unui mouse sau atingerea unui ecran. Cel mai important, elevii noștri știu deja cum să obțină informația în afara școlii. Sala de clasă tradițională este, pentru mulți dintre ei, un model anacronic, diferit de lumea în care trăiesc. Elevii știu cum să găsească informațiile de care au nevoie, să le folosească pentru a rezolva probleme cotidiene, să comunice și să colaboreze cu alții. **Cum** li se cere să facă lucrurile la școală pare să se deconecteze din ce în ce mai mult de lumea lor. Școlile vor trebui să adopte metode ale didacticii aplicate și să renunțe la sistemul tradițional de „livrare” în masă. Ce este relevant pentru un copil, nu este relevant pentru altul;

3. Învățământ permanent adaptat la cerințele pieței muncii. Piața muncii s-a schimbat în mod fundamental în ultima perioadă. Din nefericire, în prezent, școala nu s-a adaptat decât în mică măsură acestor schimbări. Cei mai mulți dintre absolvenți pleacă de pe băncile școlii puțin pregătiți să facă față cerințelor unui loc de muncă. Pentru a furniza experiențe riguroase și relevante, care să pregătească elevii pentru piața muncii, va fi necesară o perfecționare profesională susținută, precum și o serie de schimbări în organizarea programelor de instruire școlară.

4. Dezvoltarea abilităților personale ale elevilor. În prezent, datorită expansiunii uriașe a rețelelor de socializare, oamenii poartă o adevărată amprentă digitală, care se îmbogățește zilnic, prin informațiile postate despre ei înșiși, despre alții sau prin informațiile postate de alții despre ei. Informațiile acestea vor forma **cine** sunt. Responsabilitatea de a învăța elevii de azi cum să își gestioneze identitatea și amprenta digitală va reveni și în sarcina profesorilor, nu doar a părinților. Elevii vor trebui învățați să ia decizii corecte în mediul online și să se gândească la impactul interacțiunilor sociale asupra obiectivelor pe care și le propun pe termen lung. Deși social media a permis colaborarea și interacțiunea digitală cu colegii - o aptitudine importantă necesară, pe viitor, la locul de muncă -, aceasta poate reduce și performanța școlară, dacă este utilizată prea mult. Găsirea echilibrului este cheia. Știm că e nevoie de mai mult în viață

decât subiectele de bază ale limbii române, matematicii, științei, limbilor străine și ale științelor sociale. Esențiale vor fi și abilitățile personale sau interpersonale, precum responsabilitatea, automanagementul, integritatea, socializarea, calitățile de lider.

Toate aceste lucruri nu se vor putea învăța, însă, decât în școli adaptate cerințelor viitorului. **De ce** școala are nevoie să se schimbe ar trebui să preceadă întotdeauna decizia privind **cum** se va schimba aceasta. Școlile cele mai performante vor fi acelea care vor înțelege nevoia de schimbare înainte de a face pași concreți către aceasta. Știm, cu toții, că sistemul și infrastructura actuale nu au fost concepute pentru a sprijini procesul de învățământ al secolului al XXI-lea. Pentru a realiza o schimbare durabilă a școlilor, acestea trebuie să înțeleagă **de ce** evoluția este esențială, **ce** aptitudini și cunoștințe noi sunt necesare și **cum** pot fi îmbunătățite, prin raportarea la practici care au funcționat.

Școala se află în mijlocul unui conflict între presiunea constantă din mediul extern, care are ca obiectiv creșterea performanței școlare, și rezistența la schimbare din mediul intern. Secretul reușitei va consta în preluarea controlului provocărilor externe, cât și al celor interne, după principiul evoluției și nu al revoluției. Puține revoluții radicale au reușit, iar revoluționarii fanatici rar au fost auziți din nou. Dacă nu vor ține pasul cu cerințele educaționale ale viitorului și se vor opune schimbării, școlile noastre vor fi în pericol de a deveni muzee, cu profesorii drept curatori. Dar transformarea viziunii viitorului într-una sustenabilă necesită nu doar implicarea cadrului didactic, ci mai ales o strategie coerentă și un întreg sistem.

BIBLIOGRAFIE:

1. EȘI, Marius, CLIPA, Otilia - *Incursiuni didactice în dinamica educațională. Volumul Conferinței Naționale de Educație, ediția a III-a, Suceava, 2014*, București: Editura Didactică și Pedagogică, 2014;
2. GHERASIM, L., R., BUTNARU, S. – *Performanța Școlară*, București: Editura Polirom, 2013.

EDUCAȚIE PENTRU VIITOR

Prof. Iosub Claudia
LTEA Piatra Neamț

„Așa cum iubim, așa și educăm” Nu poți să predai decât din cine ești tu. Dacă tu ești un om nemulțumit, speriat, îngrijorat, tu vei preda îngrijorare, vei preda supărare. Dacă tu ești un om care vine cu pace, cu bucurie, asta vei preda. Dar nu se poate asta, pentru că toți avem trecutul nostru. Și atunci, cred că

trebuie să ne educăm pe noi în primul rând. Mie îmi place foarte mult să nu zic cuvântul „a preda“. Cred că noi suntem learners, adică cei care învață. Cred că noi învățăm. Ca tu să poți preda o lecție trebuie să o înveți întâi, să o înțelegi. Nu poți să o citești din carte. Cred că marea schimbare de paradigmă va fi când nu ne vom mai numi teachers, ci learners. Când ai horărât să devii profesor, ți-ai asumat o alegere și asta e lucrul cel mai important: să-i învățăm pe elevii noștri să-și asume alegerile. Până la vârsta de 16 ani, mintea umană nu este pregătită să facă alegeri conștiente și corecte. Și atunci, tot ce clădim noi în cei zece ani plus grădiniță este să-i învățăm să gândească critic, să aibă relații, să comunice, să gândească pentru ei și cei din jurul lor, îi învățăm să fie lideri, dar mai ales să fie propriii lor lideri. Dacă eu nu mă pot conduce, nu voi putea conduce pe nimeni. Pentru că la 16-18 ani vine momentul să facă alegeri conștiente vizavi de ceea ce sunt ei, nu de ceea ce își doresc mama și tata. Asta este punctul de inflexiune. Pentru asta creștem noi copiii. Îi creștem pentru a face alegeri pe care să și le asume. Educația pentru viață este mai importantă în școală decât orice, inclusiv decât acumularea de informații. Dacă tu ești bine cu tine și ai încredere că poți și ți se spune că poți, nu că nu poți, atunci, tu poți.

Profesorii au darul de a face materii și înc-o materie, dar cred că avem nevoie de a preda între materii ce înseamnă să ascuți, ce înseamnă să ai răbdare, ce înseamnă să vezi lucrurile bune. Am fost impresionată de un video în care un tătic, înainte de a-și trimite fetița la școală, o pune în fața oglinzii și face cu ea un exercițiu de încredere extraordinar. Fetița spune așa: „sunt foarte bună, sunt respectuoasă. Eu sunt grozavă. Eu am încredere în mine“. Și tatăl o întreabă: „și atunci când cazi, ce faci?“. Fetița: „știu că pot să mă ridic“. Tata: „și cum ești tu?“. Fetița: „eu sunt binecuvântată“. Aceste cuvinte sunt cheia în educația noastră. Câți le spunem copiilor că sunt extraordinari? Și pentru ce? Nu ne ducem în cealaltă extremă? Ba da, acum apare cealaltă problemă, în care le spui copiilor că sunt extraordinari, dar nu le spui și de ce. Iar când greșește, nu îi spui: „iar ai greșit!“. În schimb, poți să-i zici: „aveai de făcut lucrul ăsta, nu ai reușit să-l faci. Mai încerci o dată?“. Cred că asta este rolul pe care noi trebuie să-l reflectăm cu toții, părinți și educatori, să ne alegem cu foarte mare atenție cuvintele.

Dascălii ar trebui să stimuleze și partea de emoție, de empatie, de creativitate a creierului, nu doar partea de memorie.. Un copil ar putea fi educat, în primul rând, prin iubire. Mi se pare cel mai important lucru. Iubirea necondiționată. Nu te iubesc pentru că ai luat 10, te iubesc pentru că poți și vei putea mult mai mult. Trebuie doar să crezi în tine. Unii înțeleg iubirea diferit, cred că copilul trebuie educat cu adevăr. Să știe cine este. Recent la ora de dirigentie le-am zis tuturor elevilor, să pună mâna pe inimă și să se întrebe cine sunt. Unii nu vor găsi răspunsul, dar undeva, cineva le-a pus o întrebare când aveau 12-13 ani. Cine sunt eu? Sunt eu bun, sunt eu rău? Sunt tare? Sunt slab? Sunt eu cel mai grozav? Și încă un lucru: să-i învățăm pe elevi să servească. Să crești în serviciul tău și al altora. Sunt trei lucruri simple pentru că noi ne complicăm

întotdeauna și cel mai complicat e să fii simplu. Cred că cuvântul pe care noi îl folosim cel mai puțin în lumea asta este „îmi pasă“. Îmi pasă de tine, de mine, unde sunt.

Ce se înțelege prin sistem educațional modern? E un sistem adaptat timpului în care trăim, dar când spun adaptat înseamnă adaptat și asumat. Multă lume m-a întrebat cum văd eu sistemul de învățământ la ora actuală. Îl văd ca pe un om cu un picior în spate și cu un picior în față. Se uită în față spre viitor, dar toată greutatea e în spate. Noi trebuie să mutăm greutatea pe piciorul din față. Și asta-i mișcarea pe care o văd în sistemul de învățământ românesc. Să ne mutăm cu toții centrul de greutate înspre viitor, pentru că atunci, forța te duce spre viitor. Cred că învățământul modern este învățământul care se uită înspre viitor, își recunoaște trecutul, și-l acceptă și are curajul să facă următorul pas tot înspre viitor. Ceea ce înseamnă că lumea în care noi trăim, educația tradițională, a materiilor, a examenelor, a sistemului în care predăm nu mai e de actualitate. Viitorul nu va mai fi al materiilor, nu trăim într-o lume a matematicii, a fizicii, chimiei, biologiei, ci trăim într-o lume care interacționează. Noi trăim într-o lume a faptelor. Când noi vom avea în România premiu pentru cea mai creativă școală din țară, atunci învățământul se va schimba pentru că vom avea un nume la care toți ne vom raporta. Și care ar trebui să ne fie motivația? Viitorul nostru! Al fiecăruia. Diferența dintre noi și universitățile mari din lume este că ele au fonduri uriașe pentru cercetare. Cercetarea este învățare experiențială. Ce face acest elev din America care e la noi e să învețe în aceste două săptămâni mai mult decât ar fi învățat într-un an, fiind în școala lui, pentru că are experiența de a călători, de a veni într-o țară total străină, cu oameni total străini, de a face ceva ce n-a făcut în viața lui de elev. Asta-i învățarea, asta-i școala viitorului.

Suținerea financiară este foarte importantă, dar susținerea financiară în orice lume vine din diverse surse. Câte școli din România au părinți în board (n.r. – conducere)? Câte școli din România atrag bani din comunitate, transparentți? Un exemplu: în America, mamele au făcut un târg în fața școlii și au strâns 10.000 de dolari din care au dotat întreaga sală de artă. Clubul mamelor care tricotează. Mi-a rămas în minte. Și asta la o școală de stat. Se fac lucruri, dar nu se vorbește de ele.

Generația viitoare va trebui să fie pregătită de școală: să fie creativă, să se adapteze cu ușurință la schimbările rapide ce se produc în lumea în care trăiesc, să anticipeze anumite schimbări care se pot produce și îi pot afecta viața, să se integreze în societate și să fie capabilă de noi „cuceriri” în domeniul științei și tehnologiei. Educația va pregăti generația viitorului, formându-i un comportament adecvat, adică rațional care să atenueze în parte șocul viitorului. Epoca informatizării, a călătoriilor interplanetare, a interdependențelor culturale, economice sau de altă natură însărcinează educația cu formarea de personalități ușor adaptabile la nou, creative și responsabile. Generația viitoare va fi educată nu numai să se adapteze la nou ci pentru a putea contribui la construcția viitorului.

<http://www.allaboutjobs.ro/experti-invatamant-de-pe-trei-continente-dezbat-viitorul-educatiei/>

<https://burebista2012.blogspot.ro/2015/08/viitorul-educatiei-o-scoala-cum-toti-am.html>

DESPRE CALITATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof. Elena-Roxana IRINA
Casa Corpului Didactic Neamț

Educația este o formă de activitate umană, de mare complexitate alcătuită din ansamblul acțiunilor educative întreprinse în cadrul unei societăți definite. Acțiunea de formare a ființei sociale în concordanță cu necesitățile societății reprezintă obiectivul fundamental al educației ca proces de socializare.

De-a lungul timpului, mai mulți autori au dat educației definiții în funcție de perspectivele teoretice diferite adoptate de aceștia:

- educația este „*arta de a forma bunele deprinderi sau de a dezvolta aptitudinile native pentru virtute ale acelor care dispun de ele.*” (Platon)
- educația este “*socializarea metodică a tinerei generații.; este acțiunea exercitată de către generațiile adulte asupra celor care nu sunt coapte încă pentru viața socială....*” (E. Durkheim)
- „*educația trebuie să fie un obiect al supravegherii publice, iar nu particulare.*” (Aristotel)
- Johann Amos Comenius, în lucrarea „*Didactica magna*”, considera că la naștere, natura înzestrează copilul numai cu „*semințele științei, ale moralității și religiozității*”, ele devin un bun al fiecărui om numai prin educație. Rezultă că în concepția sa, educația este o activitate de stimulare a acestor „semințe”, și implicit, de conducere a procesului de umanizare, omul “*nu poate deveni om decât dacă este educat*”.
- „Educația reprezintă activitatea psihosocială proiectată la nivelul unor finalități pedagogice și vizează realizarea funcției de formare-dezvoltare permanentă a personalității umane prin intermediul unei acțiuni pedagogice structurată la nivelul corelației subiect / educator – obiect / educat, desfășurată într-un câmp pedagogic deschis.” (S. Cristea)
- “educația este o activitate socială complexă care se realizează printr-un lanț nesfârșit de acțiuni exercitate în mod conștient, sistematic și organizat, în

fiecare moment un subiect – individual sau colectiv – acționând asupra unui obiect – individual sau colectiv -, în vederea transformării acestuia din urmă într-o personalitate activă și creatoare, corespunzătoare atât condițiilor istorico-sociale prezente și de perspectivă, cât și potențialului său biopsihic individual. (I. Nicola,1994)

- “educația reprezintă simultan:
 - a) o activitate organizată instituțional conform unor finalități educative;
 - b) un produs al activității, determinabil și adaptabil la cerințele societății;
 - c) un proces, angajat între mai multe ființe umane, aflate în diferite relații de comunicare și de modelare reciprocă. (G. Mialaret,1993)”
- Activitatea educativă se realizează prin confluența activă și interdependentă a rezultatelor produse de surse educogene diferite, care acționează în același timp (familie, școală, club sportiv ș.a.) sau în momente diferite ale evoluției ontogenetice a persoanei (sugar, preșcolar, licean, student).
- Educația, în calitatea sa de acțiune, prezintă o corelație formativă între subiectul educației (un educator individual sau colectiv) și obiectul educației (cel educat, individual sau colectiv).
 - **Subiectul educației** (părinții, profesorii, agenții sociali, instituțiile mass-media specializate în educație etc.) este cel care proiectează, realizează și dezvoltă acțiunea educației, urmărind anumite finalități pedagogice. Are calitatea de inițiator și emițător al mesajului educațional, calitate conferită de statutul sau social și de diferitele roluri rezultate în consecință (instructor, consilier, prieten, colaborator etc.).
 - **Obiectul educației** este cel care preia mesajul educațional în calitate de receptor, calitate conferită de statutul său social inițial – copil, elev, student etc. – deschis în direcția transformării sale, în timp, din obiect în subiect al educației / al propriei sale formări.
- Cei 4 piloni ai educației sunt:
 - a învăța să știi, respectiv acumularea de cunoștințe și stăpânirea instrumentelor cunoașterii, însușirea modului cum trebuie să înveți;
 - a învăța să faci, cum pot fi învățați elevii să pună în practică cunoștințele;
 - a învăța să trăiești alături de alții
 - a învăța să fii, adică împlinirea omului, în toată bogăția personalității sale, ca individ, parte a familiei și a comunității.

Dependența societății de educație face ca eficiența și calitatea morală a unei generații să fie explicabilă inclusiv prin calitatea educației de care a avut parte. După experiențe și dispute care s-au extins câteva decenii atât responsabilii și cercetătorii educației cât și educatorii au ajuns la concluzia că

în domeniul educativ calitatea celor formați este valoarea fundamentală și criteriul de evaluare al unui sistem. „Scumpă nu este persoana bine educată ci cea insuficient educată care părăsește școala cu o formație șubredă sub raport intelectual, moral sau estetic; reciclarea unei astfel de persoane, predispuse la tot felul de compromisuri, la impostură sau la delicvență va costa mai mult” (G. Văideanu).

Conceptul de **calitate** este asociat cu un anumit nivel sau grad de excelență, valoare sau merit, deci cu valorile explicite și implicite ale culturii unei comunități sau unei națiuni.

Calitatea în educație desemnează un complex de principii și practici ce traversează întregul mediu educațional, în totalitatea componentelor sale, orientat spre obținerea de rezultate superioare, raportate la standarde și spre satisfacerea nevoilor și așteptărilor beneficiarilor educației.

Construirea sistemului de asigurare a calității educației pornește de la o serie de principii directe care fundamentează criteriile, standarde, indicatori și proceduri specifice, prin urmare:

a) „calitatea educației este ansamblul de caracteristici ale unui program de studiu și ale furnizorului acestuia, prin care sunt îndeplinite așteptările beneficiarilor, precum și standardele de calitate”. (Legea 87/2006)

b) „calitatea în educație și formare profesională nu este doar un aspect tehnic, ci depinde de obiective și scopuri politice, instituționale și individuale specifice, realizabile în diferite unități de timp”. (Cadrul European al Asigurării Calității)

c) calitatea reprezintă un „nivel de satisfacție în raport cu oferta de educație și formare profesională, stabilită prin conformitatea la standarde și prin atingerea unui nivel de excelență așteptate și realizate de beneficiari și de alte părți interesate”. (în programele EU Phare de modernizare a învățământului profesional și tehnic)

Calitatea în educație este ansamblul de caracteristici ale unui program de studii și ale furnizorului acestuia prin care sunt îndeplinite așteptările beneficiarilor și standardele de calitate. (Legea calității). În perspectiva acestei definiții există o latură subiectivă („așteptările beneficiarilor” care diferă de la o unitate de învățământ la alta), precum și una obiectivă („standardele de calitate” care sunt aceleași atât pentru unitățile de învățământ de stat, cât și pentru cele din mediu privat). Nevoia înțelegerii unitare a calității educației a apărut din faptul că „nu există, încă, un concept unitar al calității, acesta fiind judecat în funcție de valorile promovate în societate și la nivelul organizației școlare, politicile și strategiile educaționale existente la nivel național, regional și local, situația existentă, definită de factorii contextuali și situaționali, evoluția conceptului de “calitate”.¹³

¹³ Iosifescu, Ș. (coord.), *Managementul și cultura calității la nivelul unității școlare*, p.2

Conform dicționarelor comune¹⁴, prin calitate se înțelege: *Un atribut distinctiv esențial al unui obiect, o însușire sau o caracteristică specifică a acestuia care îl deosebește de alte obiecte: „flotabilitatea este una dintre calitățile lemnului” sau „calitatea esențială a granitului este duritatea”.*

- Calitatea reprezintă un atribut intrinsec al oricărui obiect material sau imaterial care reflectă gradul de adecvare la cerințele specificate sau implicite ale beneficiarului.
- Calitatea educației este ansamblul de caracteristici ale unui program de studiu sau ale furnizorului acestuia, prin care sunt satisfăcute așteptările beneficiarilor direcți și indirecti de servicii de educație, precum și cerințele standardelor de calitate.
- Calitatea unei instituții de învățământ este determinată de calitatea proceselor care au loc în acea instituție și de calitatea serviciilor educaționale oferite.

Pentru a defini o școală de calitate trebuie să parcurgem totul: **climatul școlar, mediul fizic, curriculum-ul, relațiile dintre profesori, elevi și comunitate** etc. Indicatori ai școlii de calitate apar în fiecare lecție, material auxiliar, activitate metodică, întâlnire cu părinții, aspect al unei recreații, discuție în cancelarie între cadrele didactice, întâlnire între director și autoritățile locale; pot fi observați în procesul de organizare a unui consiliu profesoral sau în orice discuție informală între profesori și elevi pe holurile școlii. În felul acesta, o "școală de calitate" vizează un ansamblu de factori, nu doar o lecție, un program, o clasă sau un profesor.¹⁵

Sistemul de management și de asigurare a calității:

- este format din totalitatea metodelor și instrumentelor, grupate într-un sistem coerent, utilizate pentru menținerea și ridicarea calității educației oferite de către școală.
- are ca funcție principală orientarea dezvoltării unității școlare în direcția creșterii calității educației oferită membrilor comunității și comunității în ansamblul ei.
- constă în crearea unor sisteme și proceduri prin care calitatea este asigurată și generată la nivelul întregii instituții școlare. Aceste mecanisme sunt prezente:
 - în toate etapele proiectării și planificării dezvoltării unității școlare;
 - în implementarea acestor proiecte, programe, planuri și acțiuni;
 - în funcționarea concretă, de zi cu zi a unității școlare;

¹⁴ www.onelook.com

¹⁵ Dogaru M., *Calitate în educație*, București, 2011

- în modalitățile de evaluare a activității și a îndeplinirii scopurilor și obiectivelor propuse.

Printr-un învățământ de calitate se înțelege un învățământ care aduce cât mai mulți elevi în situația de succes școlar, adică elevi cu rezultate școlare bune și foarte bune pe parcursul anului școlar, elevi care participă cu rezultate pozitive la concursuri, olimpiade, teste naționale și internaționale etc.

O participare școlară la toate nivelurile de învățământ cât mai ridicată, o rată de părăsire timpurie a sistemului apropiată de zero, un procent important de absolvenți ai diferitelor niveluri de învățământ, forme de școlarizare, specializări integrați socioprofesional etc. sunt, de asemenea, caracteristici ale unui sistem de învățământ de calitate.

Calitatea unui sistem de învățământ este influențată de

- **factori externi școlii**
 - mediul sociofamilial și economic de proveniență al elevului,
 - nivelul de educație și ocupația părinților etc.
- **factori care țin exclusiv de școală:**
 - colectiv didactic,
 - condiții de învățare,
 - tip de școală frecventat etc.

Dacă asupra factorilor exteriori școlii capacitatea acestora de a-i modifica în favoarea succesului educațional al elevilor este scăzută, în ceea ce privește cea de-a doua categorie de factori, intervenția școlii poate fi maximă.

„Creșterea nivelului de pregătire al corpului profesoral, modernizarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ, organizarea de programe educaționale extracurriculare sau/și de sprijin educațional, reducerea numărului de elevi dintr-o clasă, implicarea familiei, a comunității în activitățile școlii etc. sunt doar câteva dintre metodele prin care școala poate interveni în favoarea îmbunătățirii calității educației și care s-au dovedit în timp a avea efecte pozitive semnificative.”¹⁶

În educația din România există un sistem complet de standarde de evaluare instituțională pentru învățământul preuniversitar: standardele de acreditare și standardele de referință (de calitate).

Setul de principii care au orientat întregul sistem de management și asigurare a calității în învățământul preuniversitar din România a fost enunțat și asumat prin *Declarația de principii a ARACIP* din noiembrie 2006.

- Asigurarea calității se face prin raportare la un set comun de standarde, norme, indicatori de performanță.

¹⁶ Neagu G., *Calitatea vieții*, XXII, nr. 3, București, 2011

- Standardele exprimă capacitatea instituțională a furnizorilor de servicii de instruire și educare în termeni de:
 - Viziune strategică
 - Management
 - Cultura organizațională
 - Resurse materiale și umane
 - Procese de predare și învățare
 - Procese de evaluare și certificare
 - Procese de ameliorare a activității curente
- Asigurarea calității educației este realizată printr-un ansamblu de acțiuni transparente de elaborare, planificare și implementare de programe de educație prin care se formează și se dezvoltă încrederea beneficiarilor că furnizorul de servicii de educație satisface standardele referitoare la calitate. Asigurarea calității exprimă capacitatea unui furnizor de a oferi servicii de educație în conformitate cu anumite standarde.
- Asigurarea calității în educație se referă la următoarele „**criterii și domenii**”¹⁷:
 - A. Capacitatea instituțională**, care rezultă din organizarea internă din infrastructura disponibilă, definită prin următoarele criterii:
 - a) structurile instituționale, administrative și manageriale;
 - b) baza materială;
 - c) resursele umane;
 - B. Eficacitatea educațională**, care constă în mobilizarea de resurse cu scopul de a se obține rezultatele așteptate ale învățării, concretizată prin următoarele criterii:
 - a) conținutul programelor de studiu;
 - b) rezultatele învățării;
 - c) activitatea de cercetare științifică sau metodică, după caz;
 - d) activitatea financiară a organizației;
 - C. Managementul calității**, care se concretizează prin următoarele criterii:
 - a) strategii și proceduri pentru asigurarea calității;
 - b) proceduri privind inițierea, monitorizarea și revizuirea periodică a programelor și activităților desfășurate;
 - c) proceduri obiective și transparente de evaluare a rezultatelor învățării;
 - d) proceduri de evaluare periodică a calitatii corpului profesoral;
 - e) accesibilitatea resurselor adecvate învățării;
 - f) baza de date actualizată sistematic, referitoare la asigurarea internă a calitatii;
 - g) transparența informațiilor de interes public cu privire la programele de studii și, după caz, certificatele, diplomele și calificările oferite;
 - h) funcționalitatea structurilor de asigurare a calității educației, conform legii.

¹⁷ O.G. nr. 75 din 12 iulie 2005 privind asigurarea calitatii educației

Bibliografie:

1. *** H.G. nr. 1258/2005 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al ARACIP 23.
2. *** H.G. nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de autorizare și a Standardelor de acreditare / evaluare periodică; 24.
3. *** H.G. nr. 22/2007 privind aprobarea Metodologia de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice
4. *** LEGEA nr. 87/2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației
5. *** Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației
6. Dogaru M. , *Calitate în educație*, Editura Tracus Arte, București, 2011
7. Iosifescu C. Ș., *Calitate în școala din România prin standarde și standarde de referință*, Editura Tracus Arte, București, 2011
8. Iosifescu, Ș. (coord.), *Managementul și cultura calității la nivelul unității școlare*, Editura Tracus Arte, București, 2012
9. Neagu G., *Calitatea vieții*, XXII, nr. 3, București, 2011

ȘCOALA VIITORULUI

Prof. Lupu Alina
C.S.E.I. Tg. Neamț

Prezentul va fi întotdeauna temelia viitorului, așa cum trecutul e baza a tot ceea ce am dobândit noi astăzi; deci ideile de azi ar putea fi rezolvarea problemelor de mâine, asemeni versurilor lui Eminescu:

La steaua care-a răsărit
E-o cale-atât de lungă,
Că mii de ani i-au trebuit,
Luminii sa ne-ajungă.

Gestionarea timpului liber și a preocupărilor personale de azi ar putea duce la o școală online în viitorii 20 de ani, la un învățământ online, atât de controversat acum.

Există și vor exista mereu opinii pro și contra tehnologizare. Azi promovam calculatorul, ne îndreptăm alert spre viitor, dar descoperim cu

stupoare creșterea galopantă a analfabetismului. Calculatorul e prieten, dar poate deveni un real dușman, un subterfugiu ca părintele să nu mai fie cu copilul său, ca profesorul să se afle în afara confruntării cu problemele comportamentale ale elevului său, o creștere a dificultății de comunicare a copilului, asociată cu un vocabular din ce în ce mai sărac.

Unde ne vor duce toate acestea? Probabil că, urmând doar acest drum, vor exista tot mai multe persoane izolate, care nu vor mai ști și nu vor mai putea comunica direct, care vor avea probleme emoționale grave. Soluția ar fi întoarcerea la uman, ieșirea în natură, încurajarea unui ritm de viață mai calm, dar mai intens ca trăire umană, o îmbinare strategică între viața IT și cea personală.

Școala actuală este în continuă transformare, asemeni societății și nu mai are un rol dominant. Părinții și elevii văd școala ca pe o rezolvare a problemelor personale (relaxare, dar și performanță) și nu sunt foarte mulțumiți de realitate, pentru că școala nu mai este prioritară.

Părerile contradictorii despre educație ne va îndepărta de realitate: niciodată un sistem virtual, oricât de performant, o holograma a profesorului nu va putea înlocui prezența caldă, vie, plină de afecțiune și dăruire a unei ființe umane.

Orice stocare de informație va dezumaniza copilul, dacă pașii nu-i vor fi îndrumați cu răspundere, pricepere, cu dragoste de către un profesor.

Pentru a avea o școală a viitorului și un model educațional va fi nevoie de o identificare corectă a nevoilor copiilor și abia atunci vom putea spune:

ASA VA FI ȘCOALA MEA PESTE 20 DE ANI, O ȘCOALA ONLINE MODEL!

BIBLIOGRAFIE:

Bîrzea Cezar, ***Arta și știința educației***, București 1995.

Faure Edgar, ***A învăța să fii***, E.D.P București 1974 .

Ușinchi, ***Omul ca obiect al educației***, E.D.P 1974.

Ionescu Miron, ***Didactica modernă***, Ed. Cluj Napoca 1985.

Văideanu George, ***Educația la frontiera dintre milenii***, Ed. București 1988.

MANAGEMENT EDUCAȚIONAL. DELIMITĂRI CONCEPTUALE

Prof. Gabriela Macsim

Școala Gimnazială Comuna Văleni

Ființa umană ca ființă socială e obligată să trăiască în comunități care au o structura, un anumit grad de organizare, un sistem de instituții și, în mod

inevitabil o ierarhie. Acest din urma aspect induce relații de subordonare, uneori dintre cele mai complexe. Școala ca instituție socială fundamentală, este un organism social care repetă structura și modul de funcționare al unei comunități. Managementul educațional este un segment din teoria generală a managementului, dar are în plus și aspecte particulare care-l definesc și-l diferențiază în raport cu alte abordări sectoriale ale acestuia.

În ziua de azi, managerul este mai mult decât un conducător. Responsabilitățile lui țin de arta și știința de a organiza, de a pune în funcțiune, de a optimiza și de a interveni în activitatea unei instituții cu impact social major și cu un colectiv mai extins sau mai restrâns.

Management însemna a conduce, a găsi soluții. Această concepție se poate aplica și procesului educațional, unde directorul, sau altfel spus, managerul de școală are dificila misiune de a identifica cele mai eficiente metode de a conduce și promova imaginea școlii.

1. Funcțiile managementului educațional

"Orice activitate gândită, proiectată și executată de om se întemeiază rațional. Principiile logicii formale coordonează și impun rigorile gândirii corecte asigurând coerența discursului teoretic și a acțiunii practice. Aceasta întemeiere rațională a teoriei și practicii umane determină corespondența între un set de principii și un domeniu de referință teoretic sau practic. Principiile sunt cele ce stau la baza activităților noastre de la cele mai simple la cercetarea științifică."^[1]

Esența managementului o reprezintă funcțiile sau atributele, după cum a rezultat din definiție. Cel care a identificat și analizat procesele de management pentru prima dată a fost Henry Fayol, în cadrul lor definind cinci funcții principale: previziunea, organizarea, comanda, coordonarea, controlul.

Funcția de previziune constă în ansamblul proceselor de munca prin intermediul cărora se determină principalele obiective ale organizației precum și resursele și principalele mijloace necesare realizării lor.

Funcția de coordonare constă în ansamblul proceselor de muncă prin care se armonizează deciziile și acțiunile personalului organizației și ale subsistemelor sale.

Funcția de antrenare încorporează ansamblul proceselor de muncă prin care se determină personalul organizației să contribuie la stabilirea și realizarea obiectivelor previzionate.

Funcția de evaluare-control poate fi definită ca ansamblul proceselor prin care performanțele organizației, sunt măsurate și comparate cu obiectivele și standardele stabilite initial, în vederea eliminării deficiențelor constatate și integrării abaterilor pozitive.

Funcția de organizare desemnează ansamblul proceselor de management prin intermediul cărora se stabilesc și delimitează procesele de muncă fizică și intelectuală și componentele lor precum și gruparea acestora pe posturi, formații de muncă, compartimente și atribuirea lor personalului corespunzător anumitor

criterii manageriale, economice, tehnice și sociale, în vederea realizării în cât mai bune condiții a obiectivelor previzionate.

2. Managerul școlar

Datorită contextului social-cultural-politic, statutul și rolul managerului școlar a devenit unul tot mai complex. Managerul de școală trebuie să beneficieze de o instruire potrivită, trebuie să își asume rolul de conducător deoarece de la el se așteaptă decizii, organizare bună, optimizare a procesului instructiv-educativ.

"Performanțele școlare ale elevilor, precum și performanțele metodologice și profesionale ale dascălilor sunt influențate de activitatea globală a managerului școlar."^[2]

Se poate deosebi două tipuri de manageri în cadrul organizației școlare: managerul instituției și managerul clasei. Capacitatea de a conduce este dată de triunghiul format de din competențe, autoritate și responsabilitatea managerială. Diferența de statut și rol între un profesor și director este una extrem de importantă deoarece saltul de la o funcție la alta presupune o oarecare pregătire. În general s-a constatat că cei mai buni profesori devin cei mai buni directori, dar pentru a fi un bun director e nevoie de ceva mai mult decât o bună activitate la clasă. A conduce o clasă de elevi poate fi o performanță dar nu una suficient de mare pentru a conduce o instituție. E nevoie de o calificare specială dobândită și prin participarea la cursuri speciale de management.

a. Managerul de școală

Directorul de școală nu este doar un manager administrativ, ci el este coordonatorul întregii activități din unitatea școlară, atât în sens administrativ, financiar-contabil, cât și în sensul instructiv-educativ. El se subordonează Inspectoratului școlar, Ministerului, iar într-o anumită măsură și autorităților locale. Pentru a stabili competențele unui manager școlar trebuie să se definească un status (poziția unui manager școlar în cadrul sistemului de învățământ și a instituției școlare) și un rol (felul cum se comportă un manager școlar, precum și așteptările pe care le are de la el cei care-i sunt subordonați sau cei la care se subordonează). Un director de școală are, în calitatea lui de manager, de îndeplinit mai multe roluri: de reprezentant al statului, de reprezentant al comunității educative, președinte al Consiliului Profesorial și al Consiliului de Administrație din unitatea de învățământ, de a stabili, în conformitate cu Planul Unic Managerial scopul și obiectivele didactice; în plan financiar este ordonator de credite; decident, în contextul în care a conduce înseamnă obligatoriu a lua decizii; de organizator în spațiul școlar pe care îl administrează; mediator, fiind obligat să negocieze în rezolvarea unor situații care pot fi și conflictuale. Un alt rol al managerului școlar este cel de evaluator al activității pe care o desfășoară cadrele didactice și elevii. Principalele atribuții ale managerului școlar (director de școală) sunt respectarea funcțiilor managementului.

Cel mai important lucru pentru un director este ca actul său managerial să fie încununat de succes. Pentru ca acest lucru să se realizeze este necesară îndeplinirea unor motivații, cum ar fi: propunerea unor obiective raționale;

abordarea problemelor în ansamblul lor; identificarea resurselor și a variantelor de soluționare a unor probleme; luarea rațională a deciziilor, alegerea variantelor organizatorice directe și economicoase; recunoașterea propriilor limite și greșeli precum și identificarea soluționării acestora. Desigur e necesară și o permanentă comunicare cu toți partenerii educaționali precum și e un stil managerial adecvat.

Fiecare manager școlar are propria sa personalitate, se manifestă într-un anume stil și e capabil de un anumit nivel de eficiență. Stilul de conducere trebuie să fie în acord cu personalitatea managerului, să fie diferențiat în funcție de situația pe care o rezolvă, precum și de posibilitățile subalternilor. Un manager poate fi mai autoritar, altul poate fi mai participativ. Performanțele pe care le pot realiza managerii țin de nivelul lor de pregătire managerială, de capacitățile lor de efort și de disponibilitatea întregii lor personalități față de problemele concrete din comunitatea care așteaptă de la el decizii corecte, sprijin în caz de nevoie, succes în activitate.

b. Profesorul, managerul clasei de elevi

Profesorul conduce direct și autonom foarte multe activități, fie la nivelul microgrupului de elevi, fie la nivelul claselor, fie la nivelul școlii. El se află într-un continuu raport partenerial cu elevii din perspectiva educațională, formativă. Profesorul trebuie să-și asume un set de responsabilități, având atribuții sporite la nivelul unei clase.

Pentru dascălul din școala de acum și pentru cel din școala de mâine, managementul este și va fi o provocare tot mai mare. Profesorul este implicat plenar în ceea ce se cheama a fi "managementul schimbării".

Rolurile pe care le îmbrățișează profesorul, în calitate de conducător, sunt multiple. Potrivit lui D. Hainant, rolurile pe care profesorul le poate activa și utiliza în diferite stadii și forme ale procesului didactic ar fi următoarele: receptor și emițător al diferitelor mesaje, participant în activitățile specifice; realizator, proiectant, organizator, responsabil al unor acțiuni; de decizie, în selecția obiectivelor, conținuturilor, strategiilor, resurselor; de sursă de informare, model de comportament, purtător de valori; de consiliere, ghidare; de apărare, protecție.

În raport cu toate aceste roluri, profesorul e factorul cel mai interactiv la nivelul clasei, aflându-se în contact nemijlocit cu elevii. În timpul predării lecției el utilizează o anumită strategie, reușind să mențină clasa de elevi într-o situație interactivă, fiecare elev în parte și toți împreună fiind parteneri, într-un proces condus delicat și discret de către omul de la catedră. Niciodată un profesor nu intră la ora exclusiv pentru a transmite informații reci, ci totdeauna, chiar prin ceea ce transmite profesorul este preocupat constant de dezvoltarea și formarea personalității elevilor. Atent fiind, profesorul intervine în situații în care elevul îl solicită, sfătuind, îndrumând sau sancționând. El trebuie să se bucure mereu și constant de atributul obiectivității, atent fiind ca în procesul evaluării să nu discrimineze și să nu fie subiectiv. Din punct de vedere moral el este un reper, iar ca profesor specialist, se impune prin ceea ce știe.

3. Niveluri ale conducerii învățământului

Învățământul românesc, din perspectiva conducerii lui, are o anumită structură sau niveluri de etajare. Putem vorbi, așadar de un sistem instituțional al conducerii învățământului, între elementele acestuia existând, potrivit lui I.Jinga (2001) "legături de subordonare și /sau de conlucrare în raport de atribuțiile funcționale stabilite prin lege și prin alte acte normative." Principiul care stă la baza sistemului instituțional al conducerii învățământului este acela al îmbinării conducerii unitare a învățământului cu autonomia locală și instituțională. Vorbind despre rostul conducerii învățământului. I.Jinga crede că acesta are drept scop realizarea funcționării corespunzătoare a întregului sistem, atât în ansamblul său, cât și la nivelul fiecărui element "adoptându-l și racordându-l neconținut la cerințele dezvoltării economice, științifice și culturale ale societății, dezvăluind și înlăturând la timp neajunsurile, obstacolele care apar în procesul realizării obiectivelor propuse."

Sistemul de învățământ românesc este condus pe trei niveluri distincte, dar nu separate între ele. Acestea sunt:

- Ø managementul strategic, exercitat la nivel național;
- Ø managementul tactic, la nivel teritorial și al universităților;
- Ø managementul operativ, specific instituțiilor de învățământ de la gradiniță și facultăți.

Între acestea există atât legături de conducere cât și de subordonare, în raport cu atribuțiile și cu finalitățile fiecăruia.

Managementul strategic se realizează la nivel național, grație activității unor instituții cum sunt: Parlamentul, Guvernul și Ministerul Educației și Cercetării. Legea care stabilește atribuțiile Ministerului Educației Naționale, este Legea Educației Naționale 1/2011, cu modificările ulterioare.

La nivel național se stabilesc orientările, obiectivele și direcțiile întregului învățământ, în legătură directă cu finalitatea educației.

Managementul strategic nu se schimbă după conjuncturi sau modificări sezoniere. El se definește prin stabilitate, coerență și reglementări stricte.

Managementul tactic. Acesta se realizează la nivel teritorial, precum și al universităților. Instituțiile care reglementează și asigură funcționarea procesului didactic în plan teritorial sunt Inspectoratele Școlare Județene și al Municipiului București. Atribuțiile acestora sunt stipulate în LEN 1/2011, precum și în alte acte normative cum ar fi: Statutul Personalului Didactic, Regulamentul de Organizare și Funcționare a Unităților de învățământ Preuniversitar.

[1] Ortan, Florica, Management educațional, Oradea, Editura Universității din Oradea, 2004, p.29

[2] Ortan, Florica, Management educațional, Oradea, Editura Universității din Oradea, 2004, p.38

VIITORUL ȘCOLII ROMÂNEȘTI DE SILVICULTURĂ

Prof. Macovei Ionel Alexandru
Colegiul Tehnic Forestier Piatra Neamț

În 1850 se înființa în România prima școală de silvicultură, cu sprijinul a trei profesori francezi. Abia în anul 1901 ea și-a dobândit statutul de instituție de învățământ superior, trecând prin numeroase prefaceri (desființată în 1853, reînființată în anul 1883 și înglobată în Școala de Agricultură de la Pantelimon respectiv Herăstrău. Școala de silvicultură românească a funcționat la București până în anul 1948 iar între anii 1953-1990 ea a fost mutată la Brașov. Considerând Silvicultura un domeniu de strategie națională, de importanță vitală pentru dezvoltarea armonioasă și sănătoasă a unui popor, s-au înființat școli silvice de stat sau particulare la Suceava, Oradea, Cluj-Napoca, Timișoara, Arad, Craiova, București, etc.

Cursurile au fost predate de numeroase personalități în domeniu, din care amintim prof. Darie Parascan, prof. E. G. Negulesc, prof. Iuliu Morariu, prof. I. Florescu. Preocuparea iluștrilor profesori de silvicultură în promovarea acestei profesii, s-a materializat în tipărirea unor cursuri de valoare științifică. Cronologic vorbind, amintim cursurile ce au sta la baza formării profesionale a numeroșilor specialiști din domeniul silvic :

1922 : N. Popovici - *Silvicultura*

1923: M. Drăcea - *Curs de silvicultură*

1954: Popescu Zeletin - *Principiile zonării funcționale a pădurilor*

1957: I. Vlad - *Regenerarea naturală a molidului*

1959: E. Negulescu, Gh. Ciumac - *Silvicultura*

1960: R. Dissescu - *Structura optimă a arboretelor corespunzătoare diferitelor funcții de protecție*

1967: S. Pascovschi - *Sucesiunea speciilor forestiere*

1973: E. Negulescu și col. - *Silvicultura*

1978: N. Doniță - *Tipuri de ecosisteme forestiere din România*

1978: V. Giurgiu - *Conservarea pădurilor*

1981: C. Chiriță și col. *Pădurile României*

1981: I. Florescu *Silvicultura*

1997: I. Vlad și col. *Silvicultura pe baze ecosistemice*

Conform Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură, silvicultura este definită ca fiind "arta și știința de a controla și stabili creșterea,

compoziția, starea de sănătate și calitatea pădurilor și a altor terenuri cu vegetație forestieră în scopul atingerii valorilor și nevoilor impuse de proprietar și societate pe o bază durabilă.”.

Cercetând ce au făcut înaintașii pentru acest domeniu, apare întrebarea: *Care este viitorul școlii românești de silvicultură?* Răspunsul ar fi :O mai mare implicare a cadrelor didactice din învățământul de profil *Resurse și protecția mediului*, (având în școlile de specialitate cabinete bine dotate, respectând legislația din domeniu, bazându-ne pe cercetarea ce se face în silvicultură) va duce la dezvoltarea în rândul elevilor a dragostei pentru natură, a responsabilizării față de resursele pădurii românești. Elevii de astăzi- adulții de mâine vor trebui să conștientizeze faptul că România are unul din cele mai valoroase patrimonii naturale din Europa. Stoparea tăierilor haotice și punerea în practică a *Programului național de împădurire* atrage după sine nevoia colaborării cu specialiștii din domeniu.

WEBGRAFIE

<http://www.agriculturaromaneasca.ro/produse/scurt-istoric-al-silviculturii-195-c5.html>

http://silvic.usv.ro/cursuri/silvobiologie_id.pdf

<http://www.curentul.info/2011/index.php/2011051358245/Cultura/Padurile-Romaniei-incotro.html>

BIBLIOTECA ȘCOLARĂ - EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA LA ELEVI A CONȘTIINȚEI CULTURALE ȘI LINGVISTICE

Bibliotecar Ana Macovei
Casa Corpului Didactic Neamț

Noile programe școlare la Limba și literatura română, pun accent pe dezvoltarea la elevi a două competențe cheie: *comunicare în limba română și sensibilizare și exprimare culturală*, prin raportare la elemente reprezentative ale culturii românești și universale. Efortul educării elevilor în acest spirit de trezire a conștiinței culturale și lingvistice trebuie să fie unul comun *bibliotecar-profesor-elev*. Exemplele de bune practici în acest sens, reprezintă o consecință a parteneriatelor educaționale pe care biblioteca de la Casa Corpului Didactic

Neamț le-a încheiat cu diverse unități școlare din județ. Având în centrul atenției cartea și elevul, parteneriatele s-au conturat ținând seama de un calendar cultural prestabilit. Pentru fiecare lună calendaristică, începând cu septembrie-însemnând debutul anului școlar - și terminând cu luna august - însemnând vacanța de vară mult așteptată de elevi, biblioteca a organizat activități metodice, științifice și culturale în care au fost antrenate echipe pedagogice din școli, formate din profesori pentru învățământul primar, profesori de diverse discipline, bibliotecar școlar, informatician. Activitățile îmbracă diverse forme și denumiri. De exemplu, pentru sărbătorii lunii noiembrie, Mihail Sadoveanu, Vasile Voiculescu, Liviu Rebreanu, Vasile Voiculescu, se pot organiza: expoziții tematice de carte, expoziții cu desene realizate de elevi, inspirate de operele citite, activități metodice, lecturi fragmentare.

(Sărbătorii lunii: Mihail Sadoveanu, Vasile Voiculescu, Liviu Rebreanu - expoziție tematică de carte 1-30 noiembrie

Cu Sadoveanu în Dumbrava minunată - expoziție de carte și desene ale elevilor 1-30 noiembrie

Moment aniversar Mihail Sadoveanu - activitate metodică de atragere a elevilor către lectură expoziție de carte și desene ale elevilor 5-30 noiembrie

Drepturile copilului în opera lui Mihail Sadoveanu activitate metodică de atragere a elevilor către lectură expoziție de carte și desene ale elevilor 5-30 noiembrie

Vasile Voiculescu -viata si opera- expoziție de carte tematică 25-29 noiembrie 2013

Toiagul magic- expoziție de carte tematică Vasile Voiculescu 25-29 noiembrie

Medalion literar Liviu Rebreanu- expoziție de carte tematică 1-30 noiembrie)

Formarea competențelor info-documentare și de comunicare în rândul elevilor reprezintă un drum lung și anevoios, fiind necesară demararea lui încă din perioada preșcolară. Se știe că, cel mai repede, copilul învață imitându-i pe adulți. Dacă de la o vârstă fragedă el este înconjurat de cărți, i se citește povești înainte de culcare de către părinți, iar la grădiniță este înconjurat de o minibibliotecă, copilul începe să fie curios asupra conținutului cărții. El își va dori să învețe să citească singur, va ști să prețuiască și să pună cartea în valoare dacă noi, ca adulți, îl ajutăm să înțeleagă importanța ei. Acest lucru l-a preocupat și pe institutorul Ion Creangă, cel ce a scris pentru elevi *Metodă nouă de scriere și cetire pentru uzul clasei I primară*, cunoscută și ca *Abecedarul lui Creangă*, în care, propunea crearea de texte scurte pentru copii, formate din cuvinte monosilabice. (Exemplu: *Am un cal. El e mic.etc...*) Copiii reușeau astfel să învețe să citească singuri. Această metodă o întâlnim, mai dezvoltată, în America, unde, Dr. Seuss primește *medalia Caldecott* (cea mai înaltă distincție americană acordată unei cărți pentru copii) pentru cărțile scrise special pentru cei mici, cărți cu text format din cuvinte monosilabice, însoțit de ilustrații adecvate, frumos

realizate(tehnică și culoare). Preluând ideea, m-am gândit să folosesc texte prelucrate ale unor opere cunoscute, să le ilustrez cu ajutorul elevilor și să le prezint elevilor cu dificultăți de lectură sau elevilor cărora nu le place să citească. În acest mod reușeam să-i apropii de carte, astfel încât ajungeau să citească opera originală, operă care de obicei are dimensiuni mai mari și nu are ilustrații.

Este știut faptul că orice lucru realizat cu efort fizic sau intelectual, este prețuit de cel ce l-a realizat. Pornind de la acest adevăr, am considerat oportună punerea în practica școlară a unei lecții preluate de la o echipă de profesori din Franța. Cu ajutorul mapei "**Cartea și meseriile ei**", copiilor li se prezintă drumul parcurs de carte până să ajungă în mâinile lor. Realizând o carte prototip împreună cu preșcolarii, parcurgând pas cu pas etapele de realizare a unei cărți, lăsându-le plăcerea de a realiza acasă ilustrații și de a păstra cartea confecționată de ei, copiii conștientizează efortul depus de echipa ce lucrează la apariția acesteia.

O astfel de lecție de trezire a dragostei de carte se recomandă a fi prezentată încă din ciclul preșcolar, continuând în ciclul primar și gimnazial (clasa a V-a). O activitate dedicată unui scriitor poate fi începută prin accentuarea importanței autorului cărții și continuată prin dezvoltarea creativității elevului care va prelua un fragment din opera scriitorului sărbătorit și-l va continua în

stil personal, păstrând maniera de lucru a autorului. Dacă se va face și o expoziție de carte cuprinzând aceste cărți continuate de elevi (ilustrații și text completat), vom reuși să creștem stima de sine a elevului, încrederea în forțele proprii. Orice activitate va fi cuprinsă într-un plan managerial, se vor alege partenerii ce vor fi anunțați cu cel puțin două săptămâni înaintea derulării evenimentului. Prin intermediul bibliotecarului școlar se alege echipa pedagogică din școlile partener, se semnează parteneriatul educațional, se aleg activitățile și modalitățile de promovare și evaluare. (afișe, pliante, semne de carte

Un alt gen de activitate, ce se adresează elevilor de gimnaziu și celor de liceu (clasa a IX-a), pornește de la o listă bibliografică ce conține cărți pe o anumită temă, din fondul de carte al bibliotecii școlii sau al bibliotecii de la Casa Corpului Didactic Neamț. Se are în vedere utilizarea dicționarului enciclopedic și a dicționarului scriitorilor. Se caută într-unul din dicționare personalitatea sărbătorită și se extrag date despre viața și opera sa. Se lucrează cu echipe de minim 2 elevi voluntari. Un elev va primi fișa cărții însoțită de fișa de citate și fișe de trimitere, va desoperi în expoziția tematică de carte volumul la care se face referire în fișă, va verifica pagina de titlu, și va înmâna cartea unui alt elev voluntar. De pe fișa de citate, primul elev va citi cerința și pagina unde se află rezolvarea iar celălalt elev va căuta în carte citatul prezentat. Biografia autorului va fi identificată în tabelele cronologice ale cărților, elevii pot realiza o prezentare *power-point* inedită cu date descoperite în cărțile din lista bibliografică. Bibliotecarul va selecta atât critică literară la opera scriitorului sărbătorit cât și cărți cu imagini din muzeele dedicate acestuia.

Din opera scrisă, din tabelul cronologic, din imaginile din muzee, elevii vor avea o altă viziune față de scriitor, de opera lui. Vor afla o față umană lipsită de acea aură mitică în care este învăluit un scriitor, în viziunea elevilor. Vor învăța să citească opera, privind-o dintr-o altă perspectivă, legând-o de evenimente din viața autorului dar și de contextul social, economic și politic al vremii. Astfel, vor descoperi un Sadoveanu îndrăgostit, ce scria poezii (a se vedea volumul de versuri *DAIM*), un Caragiale ce scria fabule (ca o revoltă împotriva compatrioților ce nu l-au apreciat corect la vremea respectivă), un Creangă ce scria poezii (cele mai multe apărute în abecedarul la apariția căruia a contribuit) sau un Nichita Stănescu ce a scris și poezii pentru copii (a se vedea cele 12 poezii scrise pentru un calendar solicitat de directorul Întreprinderii de Mecanică Fină din București). Scriitorul Tudor Arghezi va fi îndrăgit dacă *Muzeul de la Mărtișor* va fi prezentat elevilor cu toate poveștile din spatele lui (cumpărarea terenului și transformarea lui dintr-un loc plin de măcăcini într-un colț de rai cu pomi fructiferi, trandafiri și stupi). Modul de lucru specific lui Arghezi, estetica urâtului, vor fi înțelese dacă elevii vor ști cum a trăit omul Tudor Arghezi, cum s-a bucurat de fiecare clipă a vieții sale, dăruită de Dumnezeu. Toate secvențele din viața sa, debutând cu o copilărie nefericită, viața de călugăr de la mănăstirea Cernica, cea din închisoare și apoi viața exemplară de familist convins, au contribuit la cristalizarea unei maniere proprii de creație. Scriitorul Vasile Voiculescu, o personalitate puternică a epocii sale, a fost, în primul rând, medic, (supranumit *doctorul fără de arginți*) preocupat de starea de sănătate a oamenilor din popor, pentru care a scris cartea de rețete naturise ***"Toate leacurile la îndemână"***. Prietenia dintre Eminescu și Creangă sau dintre Eminescu și Slavici pune în lumină dorința de perfecțiune și dragostea de țară a lui Eminescu.

Oferind elevilor exemple demne de urmat, lecturând împreună cu ei opere a căror valoare este recunoscută de către exegeza literară, vom contribui la dezvoltarea personală a copiilor, la exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context național și internațional.

UTILIZAREA MIJLOACELOR MULTIMEDIA ÎN DERULAREA EFICIENTĂ A PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV

Prof.Marcu Elena-C.J.R.A.E.,C.L.I.Bacău
Prof.Silion Andreea Mădălina-Col.Ec.,I.Ghica,,Bacău

" Analfabeții secolului XXI nu vor fi cei care nu știu să scrie și să citească, ci aceia care nu pot învăța,dezvăța și reînvăța." -Alvin Toffler

Pornind de la faptul că nu există domeniu de activitate unde să nu se prelucreze și să nu se transmită informații atât în domeniul respectiv cât și spre exteriorul lui, constatăm că în ziua de astăzi informația este foarte prețioasă, ea trebuie stocată, prelucrată și transmisă în condiții care asigură corectitudine și exactitate.

Noi cei care pregătim generația de mâine suntem obligați prin însăși vocația noastră de dascăli să regândim mijloacele educaționale și să folosim fără nici o rețineră mijloacele moderne, contribuind la formarea unui set de competențe profesionale cadrelor didactice și abilitarea acestora în construirea unei oferte educaționale moderne și diversificate, centrată pe nevoile de dezvoltare ale elevilor. Practica didactică ne-a demonstrat că în ciclul primar ca și în celelalte cicluri de învățământ, pedagogii au la dispoziție diferite mijloace multimedia pe care să le folosească în lecții în mod diferit din punct de vedere metodologic.

Didactica tradițională dezvoltă suficient de detaliat categoriile și rolurile diferitelor mijloace de învățământ. Orice autor încearcă să identifice progresele lor atât ca tehnicitate cât și ca utilizare tehnologică concretă. Un exemplu ar fi introducerea calculatorului pe lângă celelalte mijloace tehnice audio-vizuale în activitățile de predare-învățare-evaluare; aceasta putând fi raportată fie la un sistem de lecții corespunzător unei teme, fie o lecție, în anumite secvențe posibil de programat în soft specific ca procedeu de activizare, înțelegere, aplicare, sinteză și evaluare. Dar integrarea I.A.C. în lecție depinde de scopurile și obiectivele operaționale alese, de stilul de lucru al profesorului, de mărimea grupului de elevi, de interesul și atmosfera din clasă, de calitățile programelor și de nivelul elevilor. Cu toate acestea modalitatea de întocmire și prezentare trebuie să trezească interesul elevilor, să-i solicite în cunoaștere și în formularea soluțiilor, să fie interactive, să corespundă posibilității de dialog cu elevul, să permită și răspunsuri deschise, nu numai date exacte, algoritmi, să-i stimuleze prin programele de sprijin sau de stimulare a creativității. Cunoscând prea bine

contribuția mijloacelor audio-vizuale la creșterea randamentului școlar cu asemenea cercetare ne-ar dezvălui noi aspecte ale procesului de învățământ care fiind aplicate mai repede și mai sigur în tehnologia didactică și modernă ar da rezultate mai eficiente.

Introducerea și utilizarea mijloacelor multimedia, implică multiple probleme în legătură cu asigurarea condițiilor optime pentru buna funcționare a acestora cu pregătirea cadrelor didactice, dar mai ales cu atitudinea lor față de modernele mijloace de învățământ introduse în procesul de predare-învățare.

Gradul de participare al elevilor, interesul pentru cunoașterea desfășurării unor procese, evenimente, formularea de întrebări, căutarea de răspunsuri cu sprijinul lor, participarea în rezolvarea de sarcini/probleme, în căutarea de soluții la toate acestea utilitățile tehnologice nu dau rezultate dacă se folosesc în formula tradițională de predare-învățare. Am folosit ca metodă de lucru observarea în cadrul desfășurării lecțiilor când am utilizat sau nu mijloacele tehnice audio-vizuale și când s-au făcut aprecieri asupra lor. Metoda pe care am folosit-o avea menirea să sublinieze importanța folosirii acestor mijloace, dar nu putem renunța la mijloacele tradiționale, pentru că în primul rând a intrat în obișnuința noastră și în al doilea rând aceste mijloace moderne nu le pot înlocui pe cele tradiționale.

Din experiența didactică personală pot spune că nu trebuie să ignorăm valoarea unora dintre metode deoarece fiecare aduce o anumită contribuție în realizarea scopului unei lecții. Important este de a alege pe cele mai bune strategii și metode și chiar mijloace tehnice pentru însușirea și dobândirea cunoștințelor din cadrul lecțiilor. Am observat și la alți pedagogi că sunt receptivi la problemele noi ce se pun în utilizarea mijloacelor moderne pe lângă cele tradiționale și urmăresc permanent obținerea unor rezultate edificatoare în pregătirea elevilor.

Vom încerca să demonstrăm că mijloacele clasice pot fi împletite cu cele moderne în dezvoltarea cognitivă și le pot sprijini în faza concretă a prelucrării informațiilor, dar și pe celelalte procedee mentale ca exemplu: manualul, fișe,

caiete în informarea de bază, prin expunere, conversație, oferirea de sprijin în învățare în efectuarea unor proiecte, studiul documentar independent; planșe, ilustrații, scheme, schițe, tablouri; conversația, explicarea prin expunere, demonstrarea unor fenomene, descoperirea independentă de relații sau soluții; harta școlară, planuri, diagrame în demonstrarea unor afirmații din expunere, explicarea în exerciții de dobândire, de fixare, de aplicare.

Acestea sunt mijloace tradiționale de învățământ pe care pedagogii le folosesc de mult timp, dar ele pot fi combinate în procesul de predare-învățare-evaluare cu benzi magnetice, casete, CD-uri, dischete pentru folosirea lor în obținerea unor informații noi față de manual. În exercițiile de analiză, comparare, ilustrare - diapozitivele, diafilmele, filmele didactice de pe CD-uri, montaje audio-video pot fi folosite în demonstrații prin imagini, în expunere, descriere, explicație, conversație, povestire; folii pentru retroproiector, materiale pe suport opac în epiproiecție sau în proiecție video ar putea fi folosite în susținerea observației, demonstrației, dar și în activizarea expunerii, descrierii, explicației; obiectele naturale, aparatele, trusele, instrumentele, jocurile, diapozitivele, uneltele și instalațiile pot fi folosite în susținerea observației, descrierii, experiențelor, lucrărilor aplicative în demonstrații variate, explicații, în exerciții de analiză, comparație, aplicație, de creativitate, în algoritmizare, după învățarea euristică, în descoperirea studiului independent și rezolvarea de probleme, de proiecte.

Toate acestea folosite în mod obiectiv și pe lângă metodele real-active poate să ofere un larg evantai de resurse pe care pedagogii le pot antrena într-un context actual care să permită interacțiuni între elevi, să sprijine acumulări de cunoștințe noi, să depășească simpla achiziție de cunoștințe și să stimuleze curiozitatea elevilor.

Mijloacele moderne nu au adus beneficii formative dacă au fost utilizate în formula tradițională de predare-învățare-evaluare după cum am observat la unii dintre pedagogi, dar nici la cei care le exagerează valoarea spunând că acestea pot fi folosite în locul celor tradiționale.

În concluzie, având la dispoziție întreaga gamă de aparate, dar și mijloacele tradiționale de învățământ, beneficiem de o sursă bogată de informații care le va orienta către o mare investigație asupra modalității de funcționare și utilizare a acestuia. Utilitatea lor trebuie să se raporteze la interactivitatea funcțională și interactivitatea relațională în situațiile de cunoaștere-învățare. Metodele active sunt de bază iar cunoașterea manevrării tehnologiei intră în plan auxiliar, adică au aceleași roluri ca și metodele active de instruire, informare, facilitare a interacțiunilor și de producere de cunoștințe noi, modele, concepte, rezolvări de probleme.

ACTIVITATEA OUTDOOR-ALTERNATIVĂ PENTRU EDUCAȚIA TRADIȚIONALĂ

Prof.inv.preșcolar, TANIA MIHĂILĂ
Școala Gimnazială Nr. 8, Piatra Neamț

Natura, cea pe care conștient sau nu, o distrugem încet dar sigur, ne oferă lecții de supraviețuire de neprețuit. Se pune atunci întrebarea dacă nu cumva viitorul omenirii nu constă, de fapt, în supraviețuirea speciei umane în condiții din ce în ce mai dificile și mai neprevăzute, iar răspunsul la întrebare nu este altul decât cel de întoarcere la natură, ca cel mai bun și eficient educator.

Într-o societate în care tehnologia progresează cu o viteză amețitoare și datorită ei de la cele mai fragede vârste copiii sunt asaltați de adevărate avalanșe de informații, științele educației se orientează din ce în ce mai acut către întoarcerea la natură. După secole în care toate eforturile educatorilor s-au concentrat pe aducerea copiilor între pereții clasei pentru a li se face educație, am constatat cu uimire că nu este cea mai fericită formă de educație și, ca atare, a apărut nevoia acută de altceva, de întoarcerea la natură, ca izvor de educație sănătosă.

Copiii care stau din ce în ce mai mult în casă în fața monitorilor de orice fel, cunosc natura numai din „poze” și din filme. Așadar, este momentul și avem obligația de a-i scoate „afară”. Este motivul pentru care de câțiva ani a apărut conceptul de *activitate outdoor*, ca alternativă pentru educația tradițională.

Există mai multe accepțiuni pentru termenul de outdoor, cea mai simplă fiind aceea de *activitate în aer liber, în afara spațiului instituțional al școlii*.

Caracteristicile cheie ale educației outdoor sunt:

- Oferă posibilitate a contactului direct cu natura, în condițiile în care protecția mediului reprezintă un subiect de interes mondial iar urbanizarea masivă a produs un efect nociv asupra mediului și prin faptul că oamenii nu conștientizează impactul pe care acțiunile lor non-ecologice le au asupra mediului educația outdoor se desprinde ca o modalitate extrem de benefică pentru schimbarea atitudinilor și comportamentelor față de mediu;
- Reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare, beneficiind de un mediu relaxant, liber, fără constrângerile pe care le impun „cei 4 pereți ai unei săli de clasă” poate oferi elevilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, inspirațional și de natură să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relație puternică între oameni bazată pe sprijin reciproc;
- Facilitează procesul de învățare al elevilor care întâmpină dificultăți în acest sens un climat diferit de învățare ce permite elevilor care, în mod uzual, întâmpină dificultăți de învățare și au un nivel scăzut de performanță școlară, să devină mai motivați, cu mult mai capabili;

asigură dezvoltarea personală atât al celor care o aplică, cât mai ales al elevilor, prin libertatea de manifestare și exprimare pe care le oferă;

- Asigură dezvoltarea spiritului de echipă conexiunea între elevi, elevi-profesori creșterea gradului de participare activă, dezvoltarea spiritului cetățesc activ în rândul ambelor categorii;
- Oferă nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale ce asigură bunăstarea individului și, implicit, a comunității și societății din care face parte;
- Oferă un cadru stimulativ de învățare prin varietatea mediului;
- Oferă posibilitatea creării unui mediu relaxant și motivant în funcție de problema identificată deoarece permite escaladarea unor nivele înalte de imaginație în vederea obținerii rezultatelor propuse.

În comparație cu metodele tradiționale, această nouă metodă de școlarizare, denumită și “educație experiențială”, produce efecte educative mai puternice și mai durabile, privind dobândirea capacității de stăpânire a unor situații complexe, de inovare, de conducere, de spirit de echipă și de comunicare, dar și pentru multe alte aspecte ale vieții moderne.

În concluzie, educația de tip outdoor este accesibilă tuturor, este caracterizată de adaptabilitate, nu impune restricții sau condiționări, dar nici nu oferă recompense de genul celor pe care le oferă educația tradițională (note, medii, burse etc.) Ea pur și simplu oferă noi perspective și oportunități pe plan

personal, cât și profesional. Este utilă în nenumărate domenii, și ajută la completarea golurilor din programa școlară.

PROIECTUL - METODĂ ALTERNATIVĂ DE EVALUARE INTERDISCIPLINARĂ

Autorul: Mihalache Camelia Elena
Instituția : Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț

Și metodele, modelele, componentele sau strategiile de învățământ îmbătrânesc, ca și oamenii. Într-o lume supusă unei singure legi, paradoxal stabile - cea a schimbării - învățământul nu poate face excepție. Un mod de a conferi deschidere și viață muncii noastre este și acesta al exercițiului interdisciplinar prin folosirea proiectului ca metodă complementară sau alternativă de evaluare. Acesta oferă elevilor posibilitatea de a demonstra ce știu, dar, mai ales, ceea ce știu să facă, adică să le pună în valoare anumite capacități. Realitatea practicii noastre profesionale ne învață că el nu se poate aplica nici permanent, nici pretutindeni, dar utilizarea lui dă frumusețe și viață învățării școlare, fiind și posibilă și necesară.

Proiectul – este un demers evaluativ mai amplu, ce permite o apreciere complexă și nuanțată a învățării, ajutând la identificarea unor calități individuale ale elevilor. Este o formă de evaluare puternic motivantă pentru elevi, deși implică un volum de muncă sporit – inclusiv activitatea individuală în afara clasei. Proiectul –presupune parcurgerea mai multor etape și alocarea unei perioade mari de timp pentru realizare .

Etapele realizării proiectului sunt :

I . Pregătirea proiectului

II. Implementarea proiectului

III. Evaluarea proiectului

Rețeta pentru o activitate reușită

- Ajutați elevii să întocmească o listă de întrebări esențiale legate de tematica aleasă și să centreze conținutul proiectului în jurul acestor întrebări .
- Acordați elevilor libertate în privința organizării și structurării proiectului , dar conturați împreună cu ei câteva elemente obligatorii (introducere , concluzii , bibliografie etc.)

- Evaluați atât calitatea proiectului (adecvarea la temă,completitudinea, structurarea , creativitatea , corectitudinea rezultatelor) cât și calitatea activității elevilor(documentarea , modul de comunicare , calitatea rezultatelor, acuratețea prezentării)
- Urmăriți activitatea de elaborare a proiectelor, cerând elevilor să raporteze periodic gradul de realizare
- Intervențiți în activitatea unui elev sau a echipei numai dacă este strict necesar
- Lăsați elevii să se descurce cât mai mult singuri !
- Încurajați-i , au nevoie să simtă sprijin și nu critică (chiar dacă aceasta este obiectivă)
- Materialele rezultate în urma proiectului este bine să fie expuse

Pentru exemplificare, voi prezenta metodologia realizării unui proiect realizat la disciplina Științe, clasa a-III-a, cu tema " **Un mediu curat, o viață sănătoasă**". Acesta începe în clasă prin definirea și înțelegerea sarcinilor și se continuă acasă, pe parcursul a două săptămâni.

Proiect model

Tema: " Un mediu curat, o viață sănătoasă"

Durata: două săptămâni

Argument: importanța legăturii dintre om, plante și animale; compararea omului cu alte ființe poate constitui o inepuizabilă sursă de învățăminte.

Scop: - conștientizarea interdependenței dintre om și mediu;

- cunoașterea importanței calității mediului pentru viață;

- formarea atitudinii de respect față de mediu și dezvoltarea comportamentelor responsabile.

Obiective: - stimularea necesității de proiectare a unui ideal sau scop în viață; să transfere cunoștințele la situații de viață;

- să motiveze propriul comportament și pe al celorlalți; să argumenteze propriile decizii;

- să cunoască factori externi care influențează activitatea.

Resurse: conversația, exemplul, explicația, lectura, interviul, chestionarul, problematizarea, proiectul.

Forma de organizare – Pe grupe eterogene, elevii au avut la dispoziție o săptămână să pregătească următoarele teme(fiecare grupă va avea la dispoziție 5-10 min pentru prezentarea materialelor realizate):

✚ Echipa " Reporterii pentru mediul înconjurător"- realizarea unor interviuri pe această temă cu: prof. de biologie și geografie, agenți economici, etc.

✚ Echipa "Apărători ai mediului"- realizarea unor afișe pentru păstrarea curățeniei în școală, oraș,...;

- ✚ Echipa "Cercetașii"- realizarea de postere în care vor prezenta eventuale soluții pentru păstrarea mediului;
- ✚ Echipa "Desenatorilor"- realizarea unor desene pe tema: "Terra-peste 1000 de ani...";

Resurse umane – elevi

Resurse materiale-coli; acuarele, produse alimentare, volume de versuri, aparat foto, calculator, imprimantă.

BIBLIOGRAFIE:

- ***** ***Ghid de Evaluare pentru învățământul primar***, București: SNEE, 1999.
 Stoica, Adrian, ***Reforma evaluării în învățământ***, București: Editura Sigma, 2000.
 Ionescu Al., Săhleanu V., Bândiu C. ***-Protecția mediului înconjurător și Educația ecologistă***, București: Editura Ceres, 1989;

SOFTURILE EDUCAȚIONALE – ALTERNATIVĂ PENTRU „ȘCOALA VIITORULUI”

prof.înv.primar, Milea Elena
Școala Gimnazială Vaduri, jud. Neamț

„Educația este cea mai puternică armă pe care o poți folosi pentru a schimba lumea”

(Nelson Mandela)

Școala este locul unde trebuie să-i învățăm pe elevi să gândească. Dacă până acum erau suficiente deprinderile de calcul și abilitățile de raționament pentru a avea succesul așteptat, secolul XXI cere mai mult de la viitorii cetățeni.

Personalitatea elevului reprezintă stâlpul întregii activități didactice. „ A fi elev” nu este o profesie, ci o ucenicie în însușirea profesiei de „a fi om.” Pornind de la ideea lui Seneca, „nu pentru școală, ci pentru viață învățăm,” aș putea afirma că, școala se legitimează nu prin ceea ce face între pereții ei, ci prin rezultatele ei în viață. În acest sens, trebuie să ne îndreptăm atenția asupra factorilor care influențează motivația elevului către învățare și necesitatea de a-

situa în centrul activității de învățare și de formare a acestuia. Pentru ca învățarea să fie eficientă elevul trebuie să preia controlul asupra propriei învățări și să o administreze. El este cel care își va spune ce, cum, unde și când să gândească. (Gibbs ,1992)

Această paradigmă nouă, caracterizată prin accentul pus pe învățare, pe construirea cunoașterii de către elev, pe dezvoltarea de competențe noi, poate fi facilitată prin utilizarea adecvată a tehnologiei informației și comunicațiilor în procesul de predare- învățare- evaluare. Introducerea calculatorului în școală nu trebuie să constituie un scop în sine, ci o modalitate de creștere a calității, a eficienței învățării și predării. Folosirea calculatorului reprezintă o nouă strategie de lucru, un nou mod de concepere a instruirii și învățării, care îmbogățește sistemul activităților didactice și prezintă importante valențe formative și informative. Calculatorul simulează procese și fenomene complexe pe care nici un alt mijloc didactic nu le poate pune atât de bine în evidență. Astfel, prin intermediul lui, se oferă elevilor modelări, justificări și ilustrări ale proceselor și conceptelor abstracte, ilustrări ale proceselor și fenomenelor neobservate sau greu observabile din diferite motive, așezarea corpurilor în spațiu, măsurători, ilustrarea problemelor.

Astăzi există mai multe softuri folosite în procesul educațional: softuri pentru facilitarea unor procese (editoarele de texte, aplicațiile grafice etc.), softuri de prezentare a informației specifice a unui domeniu (de ex. softuri tematice: Ordinea operațiilor, Corpurile geometrice, Înmulțirea numerelor naturale, Sistemul solar, Clasificarea regnului animal etc.). Softurile educaționale se pot folosi în cadrul tuturor tipurilor de lecții, chiar în cadrul mai multor discipline, pot fi /sunt concepute și interdisciplinar.

Completând designul educațional cu softul educațional se vizează în mod special progresul tuturor elevilor în învățare, cu rezultate comparabile, indiferent de nivelul lor inițial, rezultate care să le permită să aibă încredere în procesul de învățare, astfel încât să poată continua să își pună în aplicare aptitudinile de învățare la locul de muncă, la vârsta maturității, precum și în procesul de învățare continuă.

Trebuie să ținem seama de caracteristicile generale ale softurilor educaționale: interactivitatea, diversitatea, accesibilitatea, optimizarea instruirii, înțelegerea proceselor complexe, atractivitatea și ușurința utilizării, eficientizarea cursurilor, participarea activă a elevilor, feedback rapid, posibilitatea demonstrației rapide, flexibilitatea și scalabilitatea, pentru a înțelege necesitatea utilizării lor curente în actul didactic.

Softul educațional este o metodă progresivă și motivantă ce contribuie la eficientizarea predării/ învățării/ evaluării, modernizarea actului didactic, încurajarea inovației didactice, la accesibilizarea cunoștințelor, creșterea randamentului dascălului. Este o alternativă la metodele tradiționale.

Nu trebuie uitat faptul că perfecționarea actului învățării implică și perfecționarea celui care conduce procesul educației. Principiul pedagogic ce trebuie să stea în fața dascălului este: „Nu trebuie să educăm copiii pentru ceea ce suntem noi azi, ci pentru ceea ce vor fi ei mâine.” (Gh. Mihoc)

Condițiile vieții moderne sunt cele pe care fiecare ființă umană le învață, trebuie să le învețe în fiecare zi; școala este locul unde debutează această învățare, iar deprinderea pe care copilul o primește aici trebuie să-i dea ceea ce este necesar: să-l învețe să învețe, pregătindu-l pentru o autoperfecționare continuă astfel încât să fie capabil să *învețe/ să dezvețe/ să reinvețe* . (Alvin Toffler)

„Educația este pașaportul nostru pentru viitor, căci ziua de mâine aparține celor care se pregătesc pentru ea de astăzi” (Malcolm Little)

BIBLIOGRAFIE:

- Adăscăliței A., ***Instruirea asistată de calculator***, Iași: Editura Polirom, 2007;
Colectiv de autori coordonat de Oprea Delia, ***Profesorul - creator de soft educațional***, Suport de curs, 2010;
*** ***Metodologia implementării competențelor cheie în curriculumul școlar aplicat***, București: Institutul de Științe ale Educației, 2010;
Ph. Perrenoud, ***Construire des compétences des l'école***, Paris, 1998;

PROIECTARE INTERDISCIPLINARĂ PENTRU SPORIREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR

P.î.p. Dumitru Petru
Școala Gimnazială nr. 1, Localitatea Zănești, Județul Neamț

În procesul instructiv – educativ din ciclul primar există numeroase resurse ale stimulării creativității elevilor printr-o participare activă și conștientă la realizarea procesului de învățare eficientă.

Deosebit de importantă este atitudinea învățătorului, relația sa cu elevii. El trebuie să fie apropiat de elevi, să încurajeze imaginația, sugestiile deosebite. Școlarii să-și poată manifesta în voie curiozitatea, spontaneitatea. Să fie ceva firesc, mai aparte, să atragă un punct în plus la notare, chiar dacă prin ea nu s-a putut soluționa problema în discuție. Învățătorul trebuie să depisteze școlarii cu potențial creativ superior, cărora e firesc să li se asigure posibilități speciale de dezvoltare a capacității lor. Are totodată datoria de a cultiva disponibilitățile imaginative ale întregii clase, folosind metode adecvate acestui obiectiv didactic major.

În vederea cultivării creativității există mijloace specifice, fără o relație cu un anumit obiect de învățământ și metode specifice în raport cu o anumită materie, în funcție de conținutul ei. Folosirea acestor metode specifice, chiar dacă n-ar duce momentan la progrese evidente pentru un anumit obiect de învățământ, sunt importante deoarece creează ceea ce se numește o „atitudine creativă” și mai ales „aptitudinea de a căuta și găsi probleme” aspecte cu rol hotărâtor în asimilarea temeinică a oricărei științe.

Progresul creativității se realizează prin metode și procedee specifice: metode active, observațiile independente, problematizarea sau învățarea prin descoperire, metoda descoperirii dirijate (foarte utilă când problema e foarte dificilă, iar timpul este limitat).

Spiritul creativ deschide posibilități de dobândire a unei experiențe proprii și sprijină elevul în ordonarea și sistematizarea cunoștințelor.

Pentru modernizarea demersului didactic în organizarea lecțiilor, am încercat să depășesc sala de clasă, practica școlară evidențind o serie de modalități care pot contribui la sporirea eficienței lecției. Conceperea creativității pornind de la o temă stabilită anterior urmărește să-l facă pe fiecare elev conștient de interdependența lucrurilor în viață, ajută la înțelegerea legăturilor dintre materii care este esențială în activitatea complexă.

Pornind de la aceste concepte am ales ca metodă de proiectare și desfășurare a activității instructiv – educative din semestrul I al anului școlar trecut și a acestui an școlar, la clasa a III– a și respectiv a IV– a pe care o conduc, proiectul tematic „Toamna aurie” care a cuprins în desfășurarea sa multe obiecte de învățământ.

Oferind copiilor o atmosferă creativă, arătând apreciere privind eforturile fiecăruia, îndepărtând factorii inhibitori și blocajele, eliberându-i de tensiunile psihice, le încurajam visarea, le dezvoltăm imaginația.

Cu răbdare și tact pedagogic am realizat o proiectare interdisciplinară a demersului didactic, antrenând elevii la o învățare activă și eficientă, motivându-i să se implice în acțiuni ce se desfășoară în jurul lor zi de zi.

În lipsa unor indicații precise, gândirea și imaginația au acționat prin asociații mai mult sau mai puțin întâmplătoare scoțând la iveală originalitatea fiecăruia. Învățarea prin descoperire dezvoltă spiritul de inițiativă și independent spiritul critic, îndrăzneala și flexibilitatea intelectuală.

BIBLIOGRAFIE:

- Marin Stoica - **Pedagogie și psihologie**, București, Editura Gheorghe Alexandru, p 67, 93
- Nadia Mirela Florea, Adela Mihaela Țăranu – **Pedagogie - curs de formare inițială pentru cariera didactică**, București: Editura Fundației România de mâine, p 79, 82, 140
- Mihai Golu – **Fundamentele psihologiei**, București: Editura Fundației România de mâine, p 54,58
- N. Radu, L. Goran, A. Ionescu, D. Vasile – **Psihologia educației**, București: Editura Fundației România de mâine, p 182

EGALITATE DE ȘANSE – SPUNE NU DISCRIMINĂRII!

*Mediator școlar Diaconu Sabina-Elena,
Liceul Tehnologic “Dimitrie Leonida” Piatra Neamț*

Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, învățarea permanentă nu mai e un lux, ci o condiție necesară pentru adaptarea la cerințele profesionale, sociale, economice și informaționale ale ariei de activitate în care evoluează specialiștii din fiecare domeniu.

Fiecare copil prezintă particularități individuale și de relație cu mediul, trăsături care presupun o evaluare și o abordare personalizată.

Integrarea preșcolarilor/elevilor care provin din medii dezavantajate dar și cei cu dificultăți de învățare sunt capabili de performanță, ei reprezintă obiectivul cel mai important din perspectiva educațională.

În cadrul Liceului Tehnologic “Dimitrie Leonida” din Piatra Neamț, funcționează clasele 0-XII - program normal, cu un efectiv de 792 elevi din care un număr de 104 elevi sunt romi, iar la Grădinița Nr.10 arondată liceului la Grupa 0 frecventează un număr de 24 copii romi.

Din discuțiile purtate cu cadrele didactice, psihologul și profesorul de susținere, asupra programelor de învățământ pe discipline, materiale didactice, manuale școlare și frecvența la cursuri s-a demonstrat că sunt realizări dar și lipsuri. Elevii prezintă interes să învețe, le place să scrie, iar unele lecții și le însușesc mai bine cântând (muzică, religie), desenând sau citind.

Unii dintre ei se disting prin talent artistic, memorie bună (Club Creativis, Club de șah) dar și sportiv (fotbal, baschet).

Cadrele didactice țin să sublinieze unele lipsuri datorită faptului că unii romi din clasa I nu vorbesc limba română sau nu au urmat cursurile clasei pregătitoare. De aici rezultă o atenție distributivă slabă și trebuie trecut repede de la o activitate la alta. Pe parcursul anilor școlari la unele obiecte de studiu au o frecvență slabă.

Datorită înțelegerii greșite de către unii părinți, în importanța studiului, numărul elevilor nu este foarte mare dar se observă schimbări calitative evidente în rândul tinerilor romi care au absolvit școala primară, gimnazială și liceu.

Educația în școală se desfășoară în strânsă legătură cu cea familială și invers. Investigația sociologică ne-a dat posibilitatea cunoașterii unor particularități a relațiilor școală-familie.

Subiecții eșantionul (părinți) studiat sunt prezenți la chemările școlii dar raportul elevilor romi cu școala în procesul instructiv-educativ este doar eficient.

Funcția educativă a familiei cuprinde aspecte particulare în funcție de mediul social în care este situată, de structura, de dimensiunile ei și de atmosfera din familie.

Acești factori influențează educația copilului și particularizează în diverse moduri relația școală-familie.

Studiul sociologic al acestei relații evidențiază că potențialul educativ al familiei diferă în funcție de factorii socio-economici și culturali, contribuind la acțiunile educative ale școlii.

Sunt părinți mai puțin activi care nu participă la orele de consiliere dar își exprimă opinia favorabilă școlii.

Cadrele didactice se bucură de stimă deosebită atât din partea elevilor cât și a părinților.

Ceea ce este important, în stimularea muncii pedagogice în școală, o constituie colaborarea cu familiile de romi: a profesorului mediator școlar Diaconu Sabina, a psihologului prof. Cârdei Loredana, al profesorului de sprijin Lazăr Liliana și al celor 57 de profesori de specialitate de o mare valoare didactică și pedagogică.

Colaborarea școală-elev-comunitate încă nu-și atinge obiectivele propuse dar climatul nou își face loc treptat în temeiul unui interes reciproc.

Elevii romi care întâmpină dificultăți de învățare sunt incluși întrun program de "Remediere școlară" sub îndrumarea profesorilor: Avram Adina, Sveduniac Camelia.

În cadrul acestui proiect accentul cade pe strategiile educației incluzive, modalități de realizare în învățământul primar. În cadrul activităților extracurriculare specifice elevii rromi dar și români socializează urmărindu-se integrarea rromilor stimulându-se respectul de sine, integrarea în colectiv, munca în echipă și oride câte ori este cazul ei fiind evidențiați.

A fi dascăl înseamnă să lucrezi cu cele mai pure ființe umane. Acei “pui” care te învață zilnic să fii sincer, să te bucuri la maxim de tot ce îți oferă viața, să plângi când ești trist pentru cel mai neînsemnat lucru, să râzi cu poftă când ești vesel din cel mai neînsemnat motiv, să faci complimente fără să te gândești că poate “celălalt” le dă alt sens să spui ce vrei tu fără să te temi de ce zic alții și lista continuă...

Nu există terapeut mai bun ca, copiii.

Numai un om cu “suflet” bun alege să se facă dascăl. Un om care a învățat când el era “învățăcel” iar acum vrea să îi învețe el pe alții.

A fi profesor/educator înseamnă a te dărui.... a dărui tot ce ai tu mai bun în tine, a fi trup și suflet lângă niște “plănuțe” care acum cresc.

Procesul de integrare socială a rromilor are și caracteristici specifice determinate de condițiile de existență și stările de înapoiere culturală, asimilarea unor roluri și modele de comportament menite să înlăture marginalizarea și sentimentul de frustrare eliminându-se obstacolele prin:

- încurajarea tendințelor rromilor de adunare la mediul social românesc pentru a dobândi trăsăturile comportamentului comun al societății în care trăiesc;
- nucleul “noului model” constituie deplasarea intereselor spre formarea tinerei generații de rromi în perspectiva profesionalizării diverse și de înaltă calificare, responsabilitate socială, lărgirea orizontului de cultură generală.

BIBLIOGRAFIE:

Ghiniță Maria (coordonator proiect), *Ghid metodologic pentru educație integrată*, Piatra Neamț, Editura ALFA, 2004, pag. 39-51

ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE METODE ȘI TEHNICI INTERACTIVE DE GRUP

Prof. Popa Elena
C.S.E.I. Tg. Neamț

Moto:

*„A învăța pe copil nu înseamnă să-i dăm adevărul nostru, ci să-i dezvoltăm propria gândire, să-l ajutăm să înțeleagă cu gândirea lui lumea.”
(I. Cerghit)*

Preșcolarițea este prima treaptă a sistemului educațional, reprezentând etapa în care încep să se formeze multe dintre structurile de profunzime ale personalității copilului. Este un proces de învățare inițială, de modelare sistematică și gradată, cu finalități prevăzute de programă, dar care ține cont de posibilitățile reale ale grupului de copii și în același timp, de dezvoltarea diferită a fiecăruia dintre ei.

Grădinița le dă copiilor posibilitatea să-și exprime dorințele, aspirațiile, interesele, să învețe progresiv printr-o activitate ordonată, planificată. Activitatea desfășurată aici le stimulează dezvoltarea unor aptitudini și le oferă posibilitatea de abordare mai clară și mai profundă a relațiilor cu lumea înconjurătoare.

Descifrarea, organizarea și aplicarea metodelor noi reprezintă un proces care transformă activitatea didactică în una cooperantă, modernă, flexibilă, accesibilă, plăcută, democratică.

Pentru realizarea acestor obiective este necesar ca societatea să conștientizeze și să respecte drepturile copilului, să schimbe mentalitățile, să aducă o nouă concepție privind copilul ca membru al comunității, să ajute la formarea unor relații de tip democratic, în cadrul familiei, al comunității, al grădiniței.

Învățământul preșcolar actual urmărește abordarea integrală a copilului și a educației sale, nediscriminarea educației, implicarea familiei și a comunității în educația copilului, dezvoltarea politicilor educative de responsabilizare, precum și dezvoltarea organismelor societății civile care să promoveze alternative educaționale specifice vârstei.

Gândirea specifică educației formale ne cere nouă cadrelor didactice să fim flexibile, să manifestăm deschidere către nou, să schimbăm relația cu copiii și între copii, promovând sprijinul reciproc și dialogul constructiv prin noi strategii. Activitatea didactică, bazată pe metode interactive de descoperire a necunoscutului, se constituie ca o aventură a cunoașterii în care preșcolarul e participant activ pentru că el se confruntă cu probleme, cu situații complexe

pentru mintea lui de copil. Însă, în cadrul grupului, prin analize, dezbateri, problematizări, copilul descoperă răspunsurile la întrebările care-l frământă, rezolvă sarcini de învățare, se simte responsabil și mulțumit în finalul activității. Astfel, efortul copiilor este unul intelectual de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a altor demersuri intelectuale interdisciplinare decât cele clasice prin studiul mediului concret și prin corelațiile, elaborate interactiv, în care copiii își asumă responsabilități și caută soluții, elaborează sinteze în activități de grup, intergrup, individual și în perechi. Ideile grupului au încărcătură afectivă și originalitate atunci când respectă principiul flexibilității.

În cadrul sistemului de învățământ actual se pune accent pe aspectul creativ al conținuturilor care sunt orientate spre copil și ne sunt adresate nouă educatoarelor, cărora ni se oferă posibilitatea să ne punem în valoare creativitatea și libertatea de a alege tema și mijloacele de realizare în funcție de specificul grupei, al grădiniței și al comunității locale.

Prin metodele interactive, de grup, copiii își dezvoltă gândirea critică, își exersează capacitatea de a selecta, de a combina, de a descrie lucruri de care vor avea nevoie în viața de școlar și de adult, iar conexiunile pe care le fac aceștia uimesc uneori mintea unui adult.

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării experiențiale, de exersare a capacității de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor. Caracteristic acestor metode este faptul că ele promovează interacțiunea dintre preșcolari, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare – învățare – evaluare.

Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

BIBLIOGRAFIE:

- Momanu, M. (2009). **Forme de organizare a instruirii. Proiectarea și desfășurarea activității didactice.** În Cucoș, C. (coord.), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, ediția a III-a revizuită și adăugită, Iași: Polirom.
- Ioan Cerghit, **Metode de învățământ**, București : EDP, 2005.
- Silvia Breben, Elena Gongea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga (s.a.) - *“Metode interactive de grup”*. Ghid metodic pentru învățământul preșcolar, Editura Arves, Craiova

EDUCAȚIA MODERNĂ ȘI ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE

Prof.înv.preșcolar Soponaru Ana-Petronela
Școala Gimnazială nr.3/Gr.NR.9 Piatra-Neamț

Cooperative learning has numerous advantages in the sense that more and better ideas start developing, it encourages the students` personal development leading to a wide range of oppinios, solutions, more ways to solve a problem. Children learn from each other not only from the teacher who is not perceived as an authority anymore, but as a friend organizing the activities and supporting them, facilitating students' learning. Many of the stress factors dissappear, the atmosphere in the classroom is more pleasant, therefore creating a positive school climate.

Also, cooperative learning generates increased feelings of empathy and acceptance for the other students, it stimulates promotive interaction (face to face) and it encourages the acceptance of others` succes so that students gain higher self-esteem and self confidence.

Problemele complexe ce apar în învățământul românesc cer insistent din partea tuturor celor implicați, în acest vast proces, un nou mod de gândire, idei noi, informații multiple, diverse și moderne moduri de a învăța.

Școala, ca factor de bază al progresului general al societății, este chemată să răspundă comenzii sociale, să formeze personalități umane competitive, capabile să se adapteze la dinamica vieții sociale.

Demersul calității în educația modernă urmărește trecerea la o metodologie mai activă, centrată pe elev și implică elevul în procesul de învățare acesta participând la procesul didactic în calitate de subiect al instruirii.

S-a văzut că de-a lungul istoriei, specia umană a evoluat sub imperativul cooperării. În fiecare zi cooperăm în familie, la locul de muncă, în societate pentru atingerea unor scopuri comune, iar această cooperare se învață pe băncile școlii.

Învățarea prin cooperare implică folosirea grupurilor mici de elevi în scopuri instrucționale și-i determină să depindă pozitiv unii de alții, această interdependență îi conduce la devotament față de grup, devotament de tipul „unul pentru toți și toți pentru unul”. Elevii sunt motivați să obțină rezultate bune pentru echipă, considerându-se, fiecare în parte și ca grup, responsabil pentru a duce la bun sfârșit sarcinile trasate și a face o muncă de calitate.

Acest mod de lucru mai are avantajul că elevii își oferă reciproc sprijin, atât intelectual cât și personal, coordonându-și eforturile pentru îndeplinirea scopurilor.

S-a constatat, în urma experimentelor, că toți elevii au performanțe școlare mai bune acum decât atunci când ar lucra individual, că toți membrii grupului acceptă responsabilitatea de a conduce grupul.

Aceste grupuri de învățare prin cooperare nu reprezintă scopuri în sine, ci mijloace pentru atingerea obiectivelor. Măiestria didactică a învățătorului se vede în organizarea grupelor, unde trebuie respectate particularitățile elevilor (interese, abilități, relații interpersonale, temperament etc. construind diferențiat sarcinile de învățare care să faciliteze succesul. Deși din punct de vedere al vârstei clasa este omogenă, totuși această omogenitate este imposibilă, având în vedere că fiecare elev constituie o individualitate.

Învățătorul trebuie să ia în considerare nivelul de cunoștințe și deprinderi, motivația pentru învățare, competențele sociale ale elevilor săi. De asemenea, se are în vedere ca atunci când se stabilește mărimea grupurilor să se țină cont de obiectivele lecției, conținuturile de învățare, vârsta elevilor, experiența lor de lucru în grup, de materialele și echipamentele disponibile, timpul alocat activității respective etc.

Experiența a demonstrat că în acest proces de cooperare, apare inevitabil și conflictul destul de des, mai ales în faza de început a lucrului în grup. Aceste conflicte sunt firești mai ales în momentul în care se concep reguli noi în cadrul grupului.

Odată cu trecerea timpului, apare o identitate a grupului și se lucrează în cooperare, coeziunea grupurilor mici, ca și a clasei, este puternică. Mai apar unele conflicte, dar elevii sunt conștienți de proces și pot depăși conflictele, continuându-și activitatea.

Am întâlnit cazuri când elevii se mută de la o grupă la alta, ceea ce duce la crearea anumitor neplăceri pentru anumiți elevi, deoarece trebuie să se acomodeze cu alți coechipieri, cu alte păreri, cu alte temperamente. Aici trebuie să intervenim noi, învățătorii și chiar avem obligația de a-i ajuta pe elevi să conștientizeze că parteneriatul cu alți colegi poate oferi șanse noi și o experiență eficientă de învățare, iar stimularea interdependenței pozitive în cadrul grupului se poate face prin limitarea resurselor oferite grupului.

În lucrul pe echipe, noi am căutat de fiecare dată să stabilim puncte-cheie pentru a asigura succesul lecției. În pofida tuturor piedicilor, fiind deschise spre acceptarea noului, am reușit să gestionăm rațional și în beneficiul educației elevilor resursele umane, materialul și timpul. Am avut în vedere de fiecare dată organizarea clasei, componența grupelor, coordonarea și evaluarea muncii în grup, dezvoltarea reprezentărilor grupului.

Lecțiile despre anotimpuri s-au desfășurat prin cooperare în cadrul unui proiect intitulat „Anotimpurile”. Tema proiectului le-a fost sugerată, iar fiecare

grup a reprezentat câte un anotimp, în funcție de preferințele majoritare ale grupului.

Proiectul a avut următoarele:

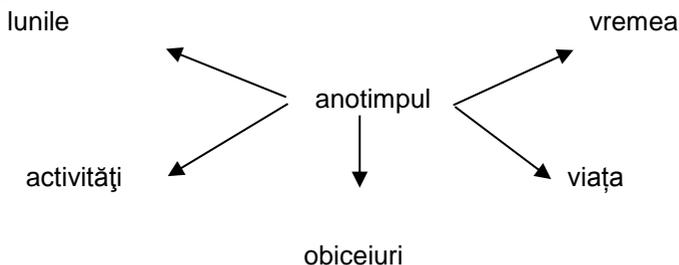
- obiective cognitive:
 - să înțeleagă fenomenul de formare a anotimpurilor;
 - să cunoască cele patru anotimpuri;
 - să prezinte caracteristicile naturale ale fiecărui anotimp;
 - să stabilească legătura dintre activitățile omului și anotimp;
 - să precizeze elementele de adaptare a viețuitoarelor în funcție de anotimp.
- obiective afective:
 - să coopereze optim cu membrii grupului;
 - să participe efectiv și afectiv la realizarea sarcinii primite;
 - să prelucreze datele culese și să le prezinte grupei;
 - să argumenteze în fața clasei materialele prezentate.

Pentru documentare, le-am pus la dispoziție materiale informative despre fiecare lună, precum și imagini cu diferite activități și aspecte ale fiecărui anotimp. La acestea au adăugat și resurse pe care și le-au procurat prin efort personal.

Sarcinile au fost aceleași pentru toți:

- precizarea lunilor anotimpului și denumirea lor populară;
- starea vremii;
- viața plantelor și a animalelor;
- activitățile oamenilor;
- obiceiuri, tradiții, sărbători din fiecare anotimp.

Membrii fiecărui grup au cules informațiile, le-au discutat în comun, le-au ales pe cele mai adecvate sarcinilor primite și au realizat un poster după următoarea schemă:

Posterele au fost expuse, s-a făcut un „tur al galeriilor” – prilej cu care ei și-au împărtășit cunoștințele și au făcut observații și completări.

Cu această ocazie s-a făcut și analiza activității de grup, iar în funcție de materialul prezentat, ei au dovedit cât de bine au relaționat unii cu alții și cât de bine și-au atins obiectivele propuse.

Chiar dacă la început elevii au fost reticenți în a coopera unii cu alții, tinzând spre munca individuală, pe parcurs ei au înțeles oportunitatea cooperării, a relaționării, a ajutorului reciproc, lucru în stare să ducă la satisfacție față de performanța fiecărui membru al grupului.

Elevii au înțeles că important nu e să-ți asumi singur merite, ci să colaborezi și să cooperezi pentru ca produsul efortului comun să aducă beneficii majore tuturor.

Noi, dascălii, trebuie să ne coordonăm astfel contribuția încât să nu pierdem din vedere obiectivul final, de învățare, prin acordarea unei mai mari atenții relațiilor din cadrul grupului și să găsim modalități de rezolvare a cazurilor când unii dintre copii au tendința de a domina grupul respectiv. O atenție specială am acordat-o copiilor timizi, cu deficiențe mari în comunicare, aceștia nereușind de multe ori să se integreze în grup, dar atentă am fost și cu dozarea eficientă a timpului având în vedere că în astfel de situații este nevoie de mai mult timp.

În concluzie, învățarea prin cooperare dezvoltă capacitatea elevilor de a lucra împreună, la toate tipurile de lecții, acoperind neajunsurile învățării individualizate, acordând în același timp, o importanță considerabilă dimensiunii sociale, prin desfășurarea proceselor interpersonale. Folosind acest mod de lucru este important să ținem seama de avantaje și dezavantaje, având în vedere că o bună organizare a activității în echipă este un succes pentru învățământul primar care trebuie să țină pasul cu întreg sistemul de învățământ românesc și să meargă împreună spre un învățământ modern, demn de epoca în care trăim.

Esențial este ca noi, educatorii, să avem o atitudine pozitivă față de diferitele dimensiuni ale schimbării, să fim abilitați să folosim diferite instrumente metodologice care să ne permită efectuarea „pasului înainte” pe care societatea ni-l cere.

BIBLIOGRAFIE:

- Dumitru, Gheorghe; Dumitru, Constanța, **Psihologia procesului de învățământ**, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1997, p.11
- Joița Elena, **Management educațional**, Iași: Editura Polirom, 2000, p. 95-100;
- Joița Elena, **Didactica Aplicată, partea I, învățământ primar**, Craiova: Editura Gheorghe Alexandru, 1994, p. 120-123;

- Oprescu, Victor, **Fundamentele psihologice ale pregătirii și formării didactice**, Craiova: Editura Universitaria, 2001, p. 438-441

EDUCAȚIA VIITORULUI ÎN ȘCOLILE VIITORULUI

Prof. Stahie Carmen
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Tg. Neamț

În școala viitorului, profesorul nu va mai fi doar un transmitător de cunoștințe, ci va avea ca principală misiune orientarea elevului în propriul său proces de învățare. Curriculumul va fi personalizat, pe măsura necesităților fiecărui elev, și se va pune accent pe abilitățile personale și practice mai mult decât pe conținuturile academice.

Internetul va fi principala sursă de cunoaștere, chiar mai mult decât școala, iar limba engleză se va consolida ca limbă globală a învățământului. Educația va fi mai scumpă și va dura toată viața.

Atât în școală, cât și în viață educația își propune și tinde spre un ideal pedagogic apt să faciliteze construcția unei personalități integrale, armonioase, perfect adaptabilă cerințelor vieții, capabilă să respecte valori materiale și spirituale permanente, dar să le și creeze acum și în viitor. La acest lucru contribuie și educația civică. Încă din primele clipe ale noului său statut, acela de școlar, copilul intră în contact cu un nou limbaj, cel din sfera valorilor civice, chiar încă din perioada preșcolară, dacă e să ne gândim că prima parte e numită și „socializarea copiilor”. Chiar în lipsa unei discipline distincte la clasele I și a II-a, elevul utilizează termeni specifici limbajului civic, observă și descrie relații între om și mediu, identifică reguli cu privire la raporturile persoanei cu „lucruri”, „plante”, „animale și cu ceilalți oameni” ori descoperă și descrie diferite relații sociale de grup.

Dacă în zilele noastre folosirea telefoanelor mobile și a laptopurilor în școli nu este în general recomandată, în curând ele ar putea înlocui broșurile, cărțile sau chiar profesorul. Una din principalele direcții de dezvoltare a educației este integrarea tehnologiilor electronice, foarte folosite de tineri, în cadrul cursurilor. În acest fel ei ar avea acces la informații actualizate și ar fi motivați să învețe, de vreme ce ar folosi gadget-urile lor preferate la școală și la teme.

Tabla digitală este unul din dispozitivele electronice folosite în educație și care se găsește din ce în ce mai des în școli. Sistemul folosește un calculator, un proiector, o tablă și un dispozitiv manual, care face întregul sistem interactiv. De fapt, el lucrează ca un proiector, de vreme ce ecranul computerului apare pe tablă prin intermediul proiectorului.

Folosind acest dispozitiv interactiv suprafața tablei devine o unitate imensă de control și detectare, iar calculatorul poate fi controlat folosind tabla așa cum se folosește un mouse pentru a controla un calculator. Un avantaj important al tablei digitale este faptul că elevii pot învăța într-un mod amuzant, ceea ce le îmbunătățește rezultatele.

Calculatoarele, tabletele și laptop-urile vor fi instrumente de educație la fel de importante și eficiente. Datorită acestor noi dispozitive, scrisul pe calculator (tastarea) ar putea deveni mai importantă decât scrisul de mână.

BIBLIOGRAFIE:

C Cucuș, **Pedagogie**, Iași: Polirom, 2006

C Cucuș, **Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice**, Iași: Polirom, 2009

Raluca Vernic, Luana Cosma, **Introducerea în utilizarea calculatorului**, Constanța: Editura Ovidius, 2002.

"GIMNASTICA ÎN DECURSUL VREMURILOR GIMNASTICA LA ROMANI"

Țoc Ovidiu
Liceul cu Program Sportiv
Piatra Neamț

"Superioritatea artei războinice la Romani era mai mult bazată pe acea tenacitate indistructibilă în marșuri și alergări forțate, în întreceri și primejdii, decât pe repeziciunea și forța musculară în lupta corp la corp. La un popor așa de războinic ca cel roman forța corporală avea incontestabil o valoare destul de mare, dar numai întrucât ea asigura individului o mai înaltă capacitate războinică.

Trebuie să ajungem tocmai la *Scipioni* spre a constata o modificare a gândirii Romanilor în această privință.

Intr'adevăr familia Scipionilor a fost aceea care a admis pe lângă cultivarea științei grecești și introducerea exercițiilor corporale la Romani.

Șeful partidului contrar era *Marcus Porciu Catone*, care voia, cu rigurozitate pur romană, să întrețină intacte vechile obiceiuri republicane.

O dată cu nimicirea libertății grecești de Macedonieni, la Cheronea în anul 338 a Chr., - dispăre complet din aproape toate statele educația tineretului printr'o gimnastică regulată. În anul 146 a. Chr., când Romanii învingeră pe Greci, ei găsiră la dânșii un rudiment de gimnastică, pe care îl încetățeniră în Roma, după o luptă cumplită cu numeroase prejudecăți moștenite.

Această gimnastică se găsea într-o cumplită stare de degenerescență, încât nici nu mai avea vre-o menire, afară de aceea de a vindeca anumite boli și de aceea de a servi atleților de meserie.

Poporul voia "*panem et (ludos) circences*". "Pâine și bilete de teatru" iată ceea ce singur putea să captiveze și să stăpânească poporul.

E posibil ca în această ură a Romanilor pentru gimnastică, să intre ca un element important, nuditatea. Se poate prea bine ca goliciunea grecilor,- de altmintețea absolut necesară în gimnastică- să fi impresionat în mod neplăcut concepția romană despre seriozitate și bună-cuviință.

Așa că, în definitiv, despre o gimnastică romană nici nu poate fi vorba; s'ar putea cel mult cerceta ce loc anume a ocupat la Romani gimnastica grecească, sau ce anume primire i s'a făcut în Italia, sau în sfârșit ce fel de roade a dat în această țară. Și chiar în acest caz trebuie să facem o distincțiune radicală între Romanii înainte de Marius și între cei de după dânsul.

A alerga, a înota, a călări și mai cu seamă jocul cu mingea le servea ca un mijloc de recreare, dar de loc ca un mijloc de educație națională.

Seneca și Svetoniu povestesc că Catone, Cesar, M. Anton și August, aveau o predilecție deosebită pentru jocul cu mingea, că Spurrinna se exercita încă în adâncă bătrânețe la acest joc, pentru care în casele mai mari din Roma era construită o sală specială numită *sphaeristerium*. Băile erau chiar puse în legătură cu niște hale une-ori acoperite, alte ori nu, și în care înainte de baie Romanii se delectau prin usoare exerciții corporale.

Marele jocuri publice – *ludi publici* - constituiau o parte capitală a cultului roman.

În maladiile epidemice, în pericolele de războiși înainte de luptă, republica sau numai comandantii trupelor promiteau luptătorilor, prin jurăminte solemne, instituirea acestor jocuri, în caz de succes. Dar ele nu ofereau acel aspect ca la Greci, căci nu stârneau admirația pentru vigoarea națiunii, ci aveau caracterul unor reprezentațiuni date de o disprețuită clasă de oameni inutili și de o mortalitate suspectă. (Va urma) ”

Document de epocă / Colecția Prof. Țoc Ovidiu

Anul II, No. 1, București – Ianuarie 1905,, Publicațiune enciclopedică, științifică, educativă, instructivă, medicală și moralizatoare”

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EDUCATIVE SI SPORTIVE ÎN EVOLUȚIA COPILULUI . ȘCOALA VIITORULUI , COLABORARE GRĂDINIȚĂ- ȘCOALĂ

Prof. Toma Constantin
Liceul Tehnologic Economic-Administrativ Piatra-Neamț

Omul este în permanență interacțiune cu factorii sociali ai existenței sale. În această interacțiune, el asimilează normele și valorile societății, modelele

sociale de comportament, mijloacele sociale de comunicare umana. Prin aceasta, el este pregătit pentru viața socială, pentru asumarea unor roluri și responsabilități. Acest proces se realizează de-a lungul diferitelor etape de viață, în cadrul unor forme specifice de activitate socială și în cadrul specific al unor instituții sociale: familia, grădinița, școala, instituțiile culturale, dar și împreună cu întregul sistem al mijloacelor moderne de informare și influențare.

Procesul de integrare în societate începe în familie din timpul copilăriei mici, când intervin primele contacte sociale și experiențe de viață (socializarea primară sau socializarea de bază), și continuă de-a lungul vieții omului, odată cu dobândirea unor statusuri și roluri succesive (socializare continuă sau secundară).

În condițiile societății noastre, se manifestă o creștere apreciabilă a rolului formativ al grădiniței care constă în educația multilaterală a copilului, pregătirea pentru școală și viață.

Activitățile din grădiniță au însă marele merit că pregătesc treptat pe copil să întâmpine cu seninătate acest moment și să-l depășească fără mari dificultăți. Jocul în un nesecat izvor de echilibrare a conduitei copilului. Jocul se manifestă în numeroase feluri în viața socială. El se practică activ, dar se poate consuma și pasiv. Date fiind multiplele și variatele probleme legate de joc, rolul acestuia în viața socială și în formarea copiilor și tineretului, am considerat important să parcurgem câteva din aspectele numeroase și diferite legate de psihologie și pedagogia jocului.

De la bun început se consideră că, pentru copii, tineri și maturi, jocul are cel puțin rolul de învățare a bunei cuviințe. Cunoașterea nu se poate desfășura decât cu metodele și procedeele folosite de fiecare educatoare pentru fiecare copil în parte, în funcție de particularitățile de vârstă. Așa cum cele cinci degete de la mână nu se aseamănă unul cu altul, tot așa nu se pot asemăna copiii care vin la grădiniță.

Ei vin din familii diferite, au temperamente diferite, educația primită în familie nu este asemănătoare cu cea care se face într-o instituție preșcolară - în grădiniță. Unii copii nu au formate suficiente deprinderi de comportare civilizată, deprinderi de muncă, deprinderi de igienă.

Noi, educatorii / profesorii, cu metode și procedee adecvate vârstei lor, trebuie să-i aducem pe toți la un nivel de educație, de comportament și la o dezvoltare intelectuală care să corespundă unui copil care pășește pragul ciclului primar. Grădinița va fi pentru copil o a doua familie.

Grupa pregătitoare are un rol important pentru școală, da posibilitatea preșcolarilor să dobândească pregătirea necesară pentru începerea activității școlare, iar sub aspect formativ, pentru a ajunge la dezvoltarea optimă a proceselor psihice de cunoaștere (memorie, gândire, imaginație). Vocabularul copilului preșcolar trebuie să fie suficient de bogat. Pe lângă cunoștințe, reprezentări, notiuni, preșcolarii trebuie să aibă dezvoltate și anumite deprinderi: de a ține creionul în mână, de a număra, de a compara multumile, de a rezolva o problemă, o sarcină, de a desena, picta, modela.

La intrarea în școală, organismul copilului trebuie să fie clădit sănătos, rezistent la eforturi, îndeajuns de bine călit, ca să reziste la intemperii, capabil să desfășoare o muncă sustinută (accesibilă vârstei) fără a obosi ușor. De asemenea, este necesar ca preșcolarul să fie stăpân pe mișcările fundamentale: mersul, alergare, cățărutul, aruncarea, târătul. Dacă toate aceste condiții sunt îndeplinite înseamnă că, scopul educației psihomotrice în grădiniță a fost atins, iar sarcinile educației fizice au fost realizate.

Pregătirea pentru școală ridică și unele cerințe în ce privește dezvoltarea morală. Copilului i se formează aici diferite emoții și sentimente morale, sentimente de prietenie, de ajutor reciproc. Copiilor li se formează și unele deprinderi de comportare civilizată: să salute, să fie politicoși, să-i ajute și să-i respecte pe cei în vârstă. Sunt situații când, sub aspectul dezvoltării intelectuale, unii dintre copii nu au format într-o măsură corespunzătoare vârstei lor, priceperile și deprinderile, nu posedă toate cunoștințele necesare pentru școlarizare (De exemplu: unii nu stau liniștiți în bancă, ceea ce dovedește că mecanismele sunt slab dezvoltate; nu se pot concentra în mod sustinut la lecții, lăsându-se ușor distrași; nu sunt în stare să desfășoare o activitate mentală de mai lungă durată, deoarece obosesc repede).

De asemenea, limbajul unor copii nu este dezvoltat la nivelul cerut, fac greșeli în pronunțare, înțeleg denaturat cuvintele uzuale, auzul lor fonetic este slab dezvoltat ceea ce îngreunează însușirea citirii în perioada abecedarului iar sub aspectul dezvoltării morale unii copii se pot prezenta nesatisfăcător , sunt indisciplinați, nu pot depune eforturi voluntare accesibile vârstei; reprezentările lor morale sunt imprecise.

Toate acestea constituie un indiciu sigur al nepregătirii lor pentru școală. Cunoașterea acestor lipsuri reale și posibile în dezvoltarea fizică, intelectuală și morală a copilului preșcolar prezintă o mare importanță. Atenți la posibilitatea apariției lor, educatoarii / profesorii vor ști în ce direcție să acționeze pentru a le preveni.

Nivelul de dezvoltare intelectuală al preșcolarului se evaluează nu după volumul de cunoștințe pe care el le detine cât după nivelul operational al proceselor lui de cunoaștere.

Grupei pregătitoare îi revine sarcina de a dezvolta prin exersare, procesele psihice de cunoaștere ale copiilor până la nivelul maturității școlare. Grădinița trebuie să creeze premise favorabile pentru realizarea continuității învățământului preșcolar cu cel primar.

Debutul școlar presupune un anumit nivel de dezvoltare psihică intelectuală și morală a copilului, iar aptitudinea de școlaritate sau maturitate școlară solicită dobândirea unor priceperi, deprinderi, și capacități necesare activității școlare bazată pe învățare.

Activitățile desfășurate în Școala Altfel au rolul de a face legătura între grădinița – învățământul primar - gimnazial și cel liceal oferindu-le copiilor șansa de a primi informații , de a vizualiza , interacționa cu aceste medii în care se desfășoară activitatea educativă .

BIBLIOGRAFIE:

- Gheorghe Tomșa, Nicolae Oprescu **Bazele teoretice ale psihopedagogiei Preșcolare** , București : Editura V si I integral , 2007
- Magdalena Dumitrana , **Educarea limbajului în învățământul preșcolar**, vol.1 , București : Editura Compania, 1999.
- Revista Învățământului Preșcolar Nr 1-2/2005
- Revista Învățământului. Preșcolar nr.2/2008.
- Glava Adina, Glava Catalin, **Introducere în pedagogia preșcolară**, Cluj-Napoca Editura Dacia , 2002
- Ursula Șchiopu , E. Verza. **Psihologia Varstelor. Ciclurile Vietii**, Bucurști : Editura didactică și pedagogică, 1997.

METODE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII ELEVILOR LA ORELE DE LIMBA LATINĂ

Prof.dr.Carmen Țugui
Colegiul Național „Calistrat Hogaș„- Piatra – Neamț, județul Neamț

Elevii claselor a VIII-a, precum și aceia de la profilurile filologie și științe sociale sau de la liceele vocaționale cu profil teologic au privilegiul de a se familiariza cu universul cultural și lingvistic latin, fiind puși, adesea, în situația de a fi inventivi, curioși și de a își valorifica multe dintre cunoștințele teoretice și practice dobândite, adesea, la alte discipline de învățământ sau în contexte informale.

Pentru că limba latină este percepută, în mod eronat, ca o „limbă moartă,, , iar discuțiile contradictorii pe tema utilității menținerii acestei discipline în trunchiul comun de discipline au făcut și continuă să facă deservicii reale acesteia, profesorului de Limba latină îi revine dificila misiune de a face fiecare lecție tot mai atractivă, justificându-și ,parcă, de fiecare dată,rațiunea de a fi.Obligat, așadar, poate mai mult decât alții, să fie, el însuși ,creativ în parcurgerea conținuturilor programei școlare, gândind și regândind fiecare temă astfel încât să se plezeze pe interesele elevilor și pe dezideratele unui învățământ modern, activ-participativ, profesorul de Limba latină induce, pe deplin conștient,și elevilor săi acea creativitate benefică pe termen lung.

De aceea,profesorul de Limba latină va căuta să propună elevilor săi sarcini de lucru care să se plaseze în afara rutinei școlare și care să faciliteze receptarea

unor conținuturi mai aride, conectându-se la realitățile contemporane și ținând spre înțelegerea importanței valorilor culturii și civilizației romane moștenite.

Metodele alternative de evaluare, atât de ofertante, permit repartizarea unor sarcini de lucru individuale sau pe echipe, care să evidențieze potențialul fiecărui elev. Fiecare își va identifica, potrivit structurii personalității sale, aptitudinilor și pasiunilor, un domeniu în care va excela.

Dintre metodele de evaluare menite să stimuleze creativitatea elevilor la orele de Limba latină utilizate în decursul anilor, se pot evidenția:

-realizarea unor activități de tip „arheologie didactică”, în care elevii vor reconstitui/confecționa, pe baza unor modele date, diferite obiecte de uz comun în Roma Antică (de exemplu: obiecte din arsenalul armatei romane, podoabe, machete ale unor monumente celebre, planul unui domus/villa/insula, obiecte utilizate de școlari, etc.). Obiectele au fost strânse, etichetate și expuse la CCD Neamț, expoziție însoțită de un afiș de prezentare conceput în totalitate de elevi;

-realizarea unor noi coperti pentru operele cunoscute ale scriitorilor și istoricilor latini studiați;

-organizarea unor ateliere culinare după rețete romane cunoscute, urmate de prezentarea produselor și precizarea ingredientelor în limba latină;

-organizarea de excursii tematice la muzee de istorie și arheologie, la departamentul județean al Arhivelor Naționale, în castele reconstruite existente pe teritoriul țării noastre (de ex., Apulum cu expoziții și ateliere arheologice și demonstrații de luptă ale Legiunii Gemina), urmate de dezbateri cu privire la documentele în limba latină observate și la obiectele examinate;

-prezentarea unor scenete cu secvențe din unele piese de teatru antic care să includă și replici simple în limba latină, ușor de reținut, apte să stimuleze interesul elevilor pentru studiul acestei limbi; elevii vor fi implicați în realizarea costumelor, decorurilor și la redactarea unor replici;

-alcătuirea și prezentarea unor discursuri politice sau militare inspirate din evenimentele istorice studiate; -Jocuri de rol: prezentarea agendei zilnice a romanilor cu diferite funcții sau atribuții în societatea romană, de ex., a unui negustor, a unui senator, a unui stăpân de sclavi, etc.

-prezentarea unei maxime, cugetări, proverb al zilei, urmată de un scurt comentariu și prezentarea unui exemplu din viața personală care să poată fi ilustrat de maxime/cugetarea respectivă;

-organizarea unei prezentări de modă, cu obiecte vestimentare și podoabe romane reconstituite de elevi;

-alcătuirea de reviste sau ziare care să provoace imaginația elevilor, bazate pe circumstanțele unui eveniment memorabil (de ex., 15 martie 44 a. Chr. -asasinarea lui Caesar);

-realizarea unei pagini pe Facebook, fictive, care să conțină referiri cu date exacte la diferite personalități istorice sau literare cunoscute.

Am urmărit să demonstrăm că prin creativitate se descoperă adevăruri și realități noi. Este creator acel produs care se exprimă într-o muncă nouă, acceptată ca valabilă, utilă sau satisfăcătoare, de un grup, la un anumit moment dat. Creator este considerat și elevul care rezolvă o problemă pe o cale diferită de manual, chiar dacă această cale nu este o noutate pentru știință, lucru pe care l-au ilustrat cu prisosință, toți elevii implicați în activitățile enumerate mai sus.

BIBLIOGRAFIE

- ❖ Asociația Egomundi, *Suport de curs Inovare și schimbare în managementul instituțiilor de învățământ preuniversitar*, Călărași, 2016;
- ❖ Boboc, A., *Psihosociologia organizațiilor școlare și managementul educațional*, București: EDP, 2002;
- ❖ Cristea, S., *Managementul organizației școlare*, București: EDP, 2003;
- ❖ Gherguț, A., *Management general și strategic în educație*, Iași: Polirom 2007;
- ❖ Ronald A. Heifetz, *Leadership without Easy Answers*, Belknap Press, 1994
- ❖ Chateau, J., *Copilul și jocul*, București: EDP, 1970;
- ❖ <http://www.artistshelpingchildren.org/artsandcraftsideasplasticbottlesprojectsksids.html>
- ❖ <http://www.teachingideas.co.uk/library/books/the-heart-and-the-bottle>
- ❖ <https://www.pinterest.com/newnerdmo/theatre-creative-drama-play/>
- ❖ <https://ro.pinterest.com/teachingideas/>

EXPERIMENTELE DE LABORATOR VS EXPERIMENTELE VIRTUALE

Laborant, Fota Ana-Nicoleta,
Școala Gimnazială "Daniela Cuciuc" Piatra Neamț

Utilizarea calculatorului în procesul de învățământ devine o necesitate în condițiile dezvoltării accelerate a tehnologiei informației. Pentru noile generații de elevi, deja obișnuiți cu avalanșa de informații multimedia, conceptul de asistare a procesului de învățământ de calculator este o cerință intrinsecă.

Calculatorul este perceput pe rând, ca o jucărie, o unealtă, o resursă de informații.

A intrat deja în obișnuința zilnică utilizarea calculatorului, pentru comunicare, informare, instruire.

Conceptul de asistare a procesului de învățământ cu ajutorul calculatorului include: predarea unor lecții de comunicare de cunoștințe, aplicarea, consolidarea, sistematizarea noilor cunoștințe, verificarea automată a unei lecții

sau a unui grup de lecții, efectuarea de experimente virtuale, verificarea anumitor parametri fizici, observarea minuțioasă a părților componente ale corpului uman la lecțiile de biologie.

Eficiența însușirii disciplinelor: fizică, chimie, biologie poate fi considerabil crescută prin intermediul conlucrării dintre laboratorul de specialitate și laboratorul de informatică.

Tehnologiile educaționale îmbină tradiționalul cu ultimele noutăți în domeniul tehnicii și tehnologiilor și sunt într-o continuă dinamică. Metoda experimentală a evoluat treptat de la clasicul experiment la experimentul modern.

În condițiile lipsei de resurse materiale cu care ne confruntăm, este esențial să găsim soluții pentru experimente accesibile. Suntem obișnuiți să visăm la laboratoare foarte bine dotate cu echipament sofisticat. Dar visăm... Totuși ne putem îndrepta către experimentele virtuale.

O sursă importantă pentru noi, din ce în ce mai accesibilă o reprezintă computerele și Internetul. Multe echipamente de laborator le putem înlocui, cu succes cu ajutorul computerului.

Folosirea unui soft educațional poate contribui la stimularea interesului elevilor pentru cunoașterea științifică a lumii.

Fascinația ecranului, imaginile în mișcare sunt puncte de maxim interes pentru elevi.

Pentru fizică, chimie și biologie există o mare varietate de soft didactic de mediere a învățării, utilizat pentru:

- însușirea de noi cunoștințe prin simularea statică sau dinamică a unor fenomene, procese. Acest tip de soft prezintă avantajul posibilității revenirii asupra unor imagini, al selecționării imaginilor, deci al diferențierii activității. Există programe care simulează desfășurarea unor fenomene;
- testarea cunoștințelor. Acest tip de programe prezintă un număr de itemi solicitând elevilor, cel mai adesea, numai alegerea răspunsului din mai multe variante posibile. Prin program, aceste răspunsuri sunt confruntate cu cele corecte și elevului i se prezintă punctajul realizat;

Internetul este și un instrument extrem de util pentru însușirea de informații și schimbul de idei. World Wide Web (WWW) este o sursă bogată de soft didactic, mai mult sau mai puțin interactiv sau performant.

Internet-ul reprezintă o resursă uriașă de documente și idei, la un cost infim în comparație cu mijloacele tradiționale (cărți, reviste, etc.). Totodată, Internetul reprezintă un mijloc de comunicare rapid și eficient.

Utilizarea calculatorului în lecție este recomandat a se face în trei pași:

- primul este motivarea grupului.
- al doilea pas este activitatea în sine
- cel de-al treilea pas, o activitate în care nu este utilizat calculatorul, dar care constată stadiul de atingere a obiectivelor urmărite.

O altă variantă de lecție de formare a unor deprinderi tehnice este lecția de lucrări practice în care cu ajutorul calculatorului se simulează un fenomen, o

lege fizică sau se derulează jocuri care au ca suport legi fizice. Lecția își propune să dezvolte, potrivit vârstei școlare, deprinderile elevilor de a manevra tehnica de calcul și de a crește viteza de reacție la stimuli vizuali și auditivi. O sugestie este o lecție sau mai multe lecții în care elevii vor fi acomodați cu Internetul și vor accesa locații cu specific de fizică, chimie, biologie. Sunt sute poate chiar mii astfel de site-uri, care pot stârni interesul elevilor pentru științe și aplicațiile lor. Lecțiile pe calculator – lecțiile AeL - susțin procesul de învățare eficientă, oferă profesorului un instrument util în completarea mijloacelor clasice de predare și suplinesc problema dotării laboratoarelor școlare.

Este însă necesar, să facem atât experimente în stil clasic dar și experimente virtuale, cele în care calculatorul face achiziția și prelucrarea automată a datelor. O bună planificare a lucrărilor experimentale, în funcție de dotările din laborator și cerințele impuse de programă pot conduce la îndeplinirea obiectivelor propuse.

Laborantului școlar îi revine nobila sarcină de a contribui la educarea elevilor atât din punct de vedere intelectual, dar mai ales practic, de deprindere a unor abilități de lucru, de dobândire a cunoștințelor prin efort propriu, cât și îndrumarea spre noile tehnologii informatice, de dobândire a cunoștințelor IT.

STILURI DE MANAGEMENT. CARE O FI CEL MAI EFICIENT?

Prof. Dorina Ursan
Colegiul Tehnologic "Spiru Haret" Piatra Neamț
"Stilul nu îl ai, ci îl ești."
(Mircea Cărtărescu)

Un important determinant pentru performanțele unei organizații îl reprezintă stilul de management practicat de cel care o conduce.

Silul de conducere – delimitări conceptuale

Stilul este un comportament distinctiv sau caracteristic, o metodă particulară

de a acționa. Termenul a fost introdus de G.W. Allport (1937) făcând referire la tipurile de personalitate sau comportament, acesta considera că înțelegerea stilurilor se fundamentează pe teoria tipurilor psihologice.

În management discutăm despre *stiluri manageriale, stiluri de leadership și stiluri decizionale*.

Stilul de management constă în modul de utilizare a cunoștințelor, calităților și aptitudinilor în relațiile cu subordonații și derularea efectivă a acestor procese de muncă, consideră Ovidiu Nicolescu și I. Verboncu. Tot acești autori menționează "maniera de adoptare a deciziilor" ca variabilă în funcție de care se clasifică stilurile manageriale, iar stilurile de leadership sunt interconectate cu stilurile de management, prezentând totuși și elemente specifice, fără a fi precizate însă concret.

D. Constantinescu precizează că "**stilul de management exprimă modalitățile prin care managerii își exercită atribuțiile ce le revin în realizarea procesului de management, precum și atitudinea pe care o au față ed subordonați.**"

Clasificări ale stilurilor de management

În literatura de specialitate se întâlnesc numeroase criterii de grupare a stilurilor de management. Cele mai des întâlnite sunt:

- Atitudinea față de responsabilități;
- Autoritatea exercitată de către conducător;
- Preocuparea pentru oameni;
- Preocuparea pentru producție;
- Preocuparea pentru oameni și eficiență;
- Tipul de motivare, caracteristicile comunicării, natura cooperării;
- Modul de adoptare a deciziei.

Dintre acestea cele mai semnificative sunt:

a. În funcție de atitudinea față de responsabilitate:

- Stilul repulsiv (refuză promovarea în sistemul de management, mai ales spre posturile din top-management, prezintă complexe de inferioritate, *în situații extreme adoptă decizii puțin eficiente*);
- Stilul dominant (comportament orientat spre ocuparea posturilor din top-management, persoane dinamice dar care generează un climat tensionat și plin de conflicte între angajați, au un grad ridicat de încredere în sine și convingerea fermă că postul respectiv "îi revine de drept" deoarece sunt singurii ați și datori să ducă la îndeplinire atribuțiile circumscrise postului; prezintă tendința de a impune propria opinie în procesul de adoptare a deciziei, în caz de eșec plasează răspunderea în seama colaboratorilor; *de obicei au rezultate mai bune în situații de incertitudine*);

- Stilul indiferent (laisser-faire) (lipsă de interes față de propria evoluție în ierarhia sistemului de management din unitate, activitatea se caracterizează prin pondere și stăruință în adaptarea în fața situațiilor noi, sunt foarte obiectivi, manifestă același interes în rezolvarea sarcinilor precum și pe un post de execuție, tendință de autoperfecționare, creează un climat de muncă favorabil, *desfășoară o activitate eficientă în ansamblu*).

b. După modul de manifestare a autorității manageriale:

- Stilul autoritar (refuză participarea colaboratorilor și angajaților în procesul de luare a deciziilor, astfel stabilesc unilateral obiectivele organizației acordând încredere totală măsurilor organizatorice pentru atingerea obiectivelor, va declanșa rezistența neexprimată a subordonaților, kicșorează inițiativa și descurajează dezvoltarea profesională implicit reducerea randamentului subordonaților din teama de a nu greși);

- Stilul democratic (susțin participarea colaboratorilor și angajaților în luarea deciziilor, astfel își formează o imagine clară asupra activității proprii și a fiecărui angajat);

- Stilul permisiv (evită intervențiile în coordonarea subordonaților, aceștia se coordonează spontan, generează astfel un moral scăzut prin prisma faptului că nu sunt sprijiniți în realizarea sarcinilor, mai ales a celor cu un grad ridicat de noutate).

c. După tipul de motivare:

- Stilul foarte autoritar (fixează singuri obiectivele organizației, relațiile cu subordonații constau în ordine și exagerează în privința controlului);

- Stilul autoritar-binevoitor (obiectivele unității sunt fixate unilateral, dar acceptă discuții cu angajații și propuneri parțiale ale acestora, se mai menține o atmosferă tensionată);

- Stilul participativ-consultativ (prezintă tendința de a discuta cu subordonații problemele apărute, presupune participarea activă a acestora în formularea căilor și mijloacelor de acțiune, se reduce mult rezistența neexprimată a executaților);

- Stilul extrem de participativ (adoaptă decizii numai în strânsă colaborare cu subordonații, ia decizii unilaterale doar în situații de urgență urmând apoi să ia decizii de corecție pe baza consultării, se reduce substanțial rezistența neexprimată, se cultivă un climat de încredere și un sistem de raporturi interumane favorabile).

Prin urmare avem tendința de a preciza că stilul *laisser-faire*, permisiv sau participativ-consultativ este mai eficient, însă nu putem afirma că un anumit stil de management este un panaceu universal, ci trebuie verificate, adaptate grupului, iar ***flexibilitatea stilului de conducere este o calitate a unui manager de succes***.

GEOGRAFIA – PREZENT ȘI VIITOR

Colegiul Tehnic Forestier Piatra Neamț
profesor Vrânceanu Luminița

Lucrarea științifică cu titlul: *Studiul geodemografic al municipiului Piatra Neamț și implicații în predarea geografiei*, are un pronunțat caracter aplicativ-metodic, deoarece am avut în vedere strategiile didactice, metodele și tehnicile de predare-învățare-evaluare a noțiunilor legate de geografia populației, o problemă care este mereu actuală dar și constantă și care reprezintă în același timp o provocare pentru orice profesor de geografie, care își face munca la catedră cu dăruire și pasiune. Marele pedagog Ioan Cerghit spunea ” *predarea este un complex de acțiuni și comportamente didactice specifice, destinate producerii învățării*”.....”*nu există un singur mod în care elevii învață și cu atât mai puțin nu există nici un singur mod în care aceștia pot fi învățați*”.

Plecând de la acest principiu, am realizat un experiment didactic în activitatea mea la catedră, pe parcursul anului școlar 2013-2014 (a fost anul premergător susținerii lucrării științifice pentru obținerea gradului didactic I) și a constat într-o

muncă de cercetare didactică, pentru analiza, compararea și interpretarea datelor obținute, prin predarea Geografiei umane la clasa a X a. Am ales două clase paralele, cu aproximativ același potențial motivațional și valoare intelectuală, la una dintre clase utilizând predominant metode didactice tradiționale, iar la cealaltă, am folosit mai mult metode didactice moderne.

În urma testărilor inițiale, sumative și finale, am putut constata că:

-metodele tradiționale pun accentul pe latura informativă a geografiei, stimulează competiția, sunt centrate pe activitatea profesorului, stimulează motivația extrinsecă a elevilor, sunt predominant comunicative, etc.

-metodele moderne vizează mai mult latura formativă a educației, se bazează pe învățarea prin descoperire, cooperare, acordă importanță dezvoltării personalității elevilor, le dezvoltă capacitatea de autoevaluare, etc.

CONCLUZIA

- soluția optimă este îmbinarea metodelor tradiționale cu cele moderne, concomitent cu stabilirea clară a obiectivelor și competențelor ce urmează să fie atinse, plasarea elevului în grupuri eterogene, astfel încât ei să fie siguri că au șanse egale de reușită, angajarea elevilor în sarcini care presupun interdependența pozitivă, aceștia așteptând ca recompensele să revină echipei și nu indivizilor.

Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de educație permanentă, să se implice în deciziile educaționale, să asigure un învățământ de calitate. Pregătirea managerială a profesorului, însușirea culturii manageriale, nu numai cea tradițională psihopedagogică și metodică, pot asigura înțelegerea și aplicarea relației autoritate-libertate, ca nou sens al educației, prin predare-învățare și rezolvarea altor situații din procesul educațional școlar.

ÎNVĂȚAREA LIMBII ENGLEZE PRIN –METODE INOVATIVE

profesor Mihaela Zachman
Liceul Tehnologic “Dimitrie Leonida” Piatra Neamț

În vederea promovării studiului limbilor străine, Comunitatea Europeană emite documente extrem de importante pentru informarea și pregătirea persoanelor care profesază în domeniu, oferă sprijin financiar pentru cele mai inovative și interesante proiecte care susțin promovarea limbilor și a diversității culturale și încurajează învățarea limbilor străine în spațiul European, în cadrul educației lingvistice.

Promovarea multilingvistismului în cadrul comunicării și integrarea tuturor cetățenilor Europeni au devenit aspecte deosebit de importante. Un aspect important își propune să dezvolte o abordare didactică inovatoare pentru predarea limbilor străine și conștientizarea cross-culturală, toate acestea prin introducerea cântecelor în lecțiile de limbi străine.

Studiile cercetătorilor au indicat impactul pozitiv pe care îl au cântecele asupra procesului de învățare în general și mai ales asupra învățării limbilor străine. Un aspect foarte cunoscut este influența majoră pe care o are muzica asupra ritmului inimii, asupra ritmului respiratoriu, asupra comportamentului și emoțiilor. Toți profesorii de limbi străine știu că reacția obișnuită a elevilor la ascultarea unui cântec este plăcerea. Din punct de vedere neuro-lingvistic cântecele sunt extrem de utile pentru învățarea limbilor deoarece activează ambele emisfere ale creierului prin expunerea persoanei la un input conținând atât muzică cât și cuvinte, într-un mod alternant, adică în mod global și analitic.). Una dintre ideile de bază ale metodei de lucru propusă de Lazanov (suggestopaedia) este aceea că muzica are efecte pozitive asupra învățării, facilitând memorizarea; din acest motiv anumite genuri de muzică sunt utilizate în diverse stadii ale acestui tip de lecție. În afara importanței pe care o are elementul

muzical, cântecele sunt foarte utile în predarea limbilor străine datorită motivației. Deoarece cântecele relaționează cu emoțiile (cu toții avem o melodie preferată sau un cântec care să ne reamintească de un anumit moment sau sentiment) ele susțin motivația intrinsecă, cunoscută și sub denumirea de auto-motivare.

În ceea ce privește achiziția abilităților lingvistice, versurile cântecelor sunt printre cele mai bune texte pentru îmbunătățirea abilităților de ascultare și înțelegere într-o limbă străină.

De obicei, printre cele patru abilități principale, profesorii privilegiază producția orală ca și cum învățarea unei limbi s-ar reduce doar la componenta orală (vorbirea).

S-a dovedit însă, că timpul pe care îl dedicăm procesului de ascultare pe parcursul unei zile este dublu față de timpul pe care îl petrecem vorbind. De asemenea a fost dovedit faptul că abilitățile de ascultare sunt însușite gradual și necesită o relație bună profesor-elev, mai ales în cazurile în care profesorul este singura sursă pe care elevul o poate exploata pentru însușirea abilităților de ascultare.

O modalitate de îmbunătățire a abilităților de comunicare prin diverse tipuri de exerciții care pot fi aplicate:

- învățarea prin implicare emoțională și cu ajutorul dramatizării textului;
- importanța versurilor care, indiferent de importanța compozitorului, reprezintă un text literar sau poetic, și care, în combinație cu melodia, sunt o modalitate excelentă de transmite emoții;
- aspecte culturale: în unele cazuri textele cântecelor pot fi extrem de utile în predarea elementelor de civilizație, istorie, geografie și tradiții aparținând unei țări. Prin intermediul unui cântec și a secvenței video care îl însoțește elevii de la cei mici până la cei mai mari se pot familiariza cu o țară chiar dacă nu au avut ocazia să o viziteze. Cele mai evidente motive pentru implementarea acestei metode de învățare a limbilor străine sunt: facilitarea memorizării și consolidarea vocabularului, exersarea implicită a pronunției, învățarea de structuri lingvistice

prin utilizarea repetitivă a cântecelor, motivare prin implicare emoțională. Dincolo de aceste aspecte metoda de lucru prezentată susține îmbunătățirea abilităților de ascultare, influențează comportamentul și emoțiile și are un efect pozitiv asupra motivației. De asemenea muzica este îndrăgită de toți. Utilizarea muzicii în cadrul orelor de predare a limbilor străine este o modalitate de a activa sau de a calma atmosfera clasei. Această metodă sprijină profesorii în predarea gramaticii și a vocabularului într-un mod antrenant și relaxant. Vocabularul utilizat în cadrul cântecelor se extinde dincolo de limbajul cotidian cunoscut de majoritatea elevilor. În cele mai multe cazuri versurile cântecelor sunt reținute cu ușurință și vor fi utilizate mai apoi cu ușurință în conversații, exerciții, traduceri. Acest tip de activitate reprezintă o modalitate extraordinară de exersare a pronunției și intonației.

Pe lângă toate aceste motive e bine de amintit componenta afectivă pe care cântecele o aduc oricărui tip de predare. Dacă ținem cont de faptul că cele mai bune rezultate se datorează unui spațiu de învățare relaxat, cu un nivel minim de anxietate și unul maxim de stimulare a motivației, atunci cu siguranță că nu este exagerată importanța rolului pe care îl ocupă muzica. Cântecul imprimă modele lingvistice (audierea unor melodii memorabile facilitează memorizarea și reținerea structurilor gramaticale și a vocabularului pentru tot restul vieții) Elevii pot învăța despre cultură și oamenii din țările limbilor studiate iar aceste informații pot constitui subiecte de discuție foarte interesante.

În ceea ce privește învățarea limbilor, cântecul poate fi considerat un instrument important pentru achiziționarea limbii engleze. Procesul de dobândire de abilități lingvistice cuprinde două componente: una intuitivă și una conștientă. Utilizarea cântecelor poate contribui la ambele componente. Pe de o parte, fiind expuși la cântecele din limba vizată elevul poate reține mult mai ușor structurile lingvistice. Pe de altă parte, versurile cântecelor pot fi utilizate în nenumărate tipuri de activități de învățare deoarece reprezintă cel mai adesea un material lingvistic foarte interesant.

Cele două componente ale procesului de dobândire de abilități lingvistice sunt conectate prin activarea ambelor emisfere ale creierului. Este cunoscut faptul că emisfera stângă se ocupă de gândirea logică și analitică pe când emisfera dreaptă asigură creativitatea, utilizarea imaginilor, a metaforelor și a expresivității emoționale.

Cercetatorii au dovedid că dezvoltarea și perfecționarea unei abilități are loc doar atunci când se realizează o conexiune între emisfera stângă și emisfera dreaptă. În cadrul unui cântec emoția și limba se regăsesc mereu împreună - sunt inseparabile. Ele coexistă asigurând trecerea și conexiunea constantă între rațional și irațional și vice versa. Trebuie să ținem cont de asemenea și de ritmul care facilitează memorarea și face mai plăcut procesul repetitiv. Aceste trei componente: limbă, ritm, melodie garantează că structurile lingvistice, cuvintele și structurile gramaticale sunt transferate către memoria de lungă durată (însemnând că dobândirea cunoștințelor de limbă este un proces repetitiv facilitat de ritm și melodie). Faptul că majorității elevilor le place să cânte, transformă această metodă într-una dintre cele mai plăcute modalități de a învăța o limbă străină.

În cadrul orelor de clasă există numeroase etape pe parcursul cărora profesorii pot folosi cântecele cu diferite scopuri. De exemplu, cântecele pot fi folosite la începutul lecției pentru a încuraja cursanții să inițieze discuții și să se cunoască mai bine. Mai târziu, pe parcursul lecției, profesorii pot folosi cântece pentru a introduce o nouă tematică sau un nou subiect (de exemplu: Crăciunul, sentimentele, culorile, adjective care să descrie personalitatea, expresii etc). De asemenea, utilizarea cântecelor poate fi extrem de utilă pentru predarea și consolidarea vocabularului, a regulilor de scriere, a pronunției și intonației, a structurilor mai dificile și, bineînțeles pentru exersarea abilităților de citire și înțelegere (atât cu scopul obținerii de detalii cât și pentru desprinderea ideii principale a textului).

ACTIVITĂȚI

Atunci când sunt utilizate cântecele în procesul de predare, pașii de bază care trebuie urmați sunt următorii: activități înainte de ascultare, activități pe parcursul ascultării, după ascultare. Fiecare dintre acești trei pași corespunde uneia dintre cele trei etape din cadrul procesului mai larg de predare/învățare.

1. **Anticipare** – se scrie titlul cântecului pe tablă. Elevii trebuie să lucreze în perechi pentru a ghici care este subiectul cântecului; ei notează aceste idei pe hârtie. Apoi trebuie să facă schimb de foi(cei mici oferă opinii oral) cu perechea din partea stângă și să citească/discute, în funcție de vârsta, noile idei pe care le-au primit. Urmează să discute asemănările și deosebirile dintre sugestiile colectate.

2.**Utilizarea imaginilor** – Se prezintă (pe tablă) o imagine a interpreților. Cursanții trebuie să creeze o poveste despre acești interpreți sau să găsească o altă imagine care să fie relevantă pentru subiectul cântecului. Organizați în grupuri sau perechi ei vor face mai apoi alte sugestii referitoare la cântec.

3.**Context** – se prezintă un text scurt despre interpret sau alte aspecte relevante (proveniența muzicii, contextul cultural al cântecului). Textul poate fi utilizat în cadrul unor activități sau doar pentru realizarea atmosferei necesare pentru audiție sau pentru discuțiile despre cântec.

4.**Găsirea de sinonime și antonime** – sunt prezentate câteva cuvinte pe tablă iar sarcina de lucru a elevilor este aceea de a găsi în textul cântecului sinonime și antonime pentru cuvintele oferite inițial.

Activități de după ascultare în cazurile în care sunt utilizate cântece în cadrul activităților de predare, activitățile de după ascultare sunt la fel de importante ca primele două etape. Aici sunt prezentate câteva idei utile și relaxante prin care poate fi valorificată la maxim etapa anterioară de ascultare:

Discuție – se prezintă pe tablă întrebări despre subiectul cântecului care mai apoi vor fi discutate cu elevii fie în perechi, fie în grupuri. Pot fi prezentate și subiecte pentru conversații sau pentru activități de scriere: un mesaj sau o temă

interesantă pe care elevii ar putea conversa, oferi explicații, organiza dezbateri sau pe baza căreia ar putea fi organizate activități de scriere.

Jocuri, chestionare, cuvinte încrucișate – acestea reprezintă modalități foarte bune de utilizare/exersare a vocabularului sau a elementelor de gramatică predate prin intermediul cântecului.

Motivul datorită căruia profesorii utilizează cântece în cadrul activităților din clasă îl constituie faptul că acestea creează o atmosferă destinsă și, în plus reprezintă un factor motivațional pentru elevi. Acestea se potrivesc cel mai bine în cazul muzicii pop care este fără îndoială inoculată în mare parte în cultura tinerei generații. Resursele didactice includ mai mult decât componenta audio a cântecelor și adaugă aspecte complementare care să sprijine elevii în acumularea și dezvoltarea de abilități lingvistice: informații video (fie statice - imagini, fie dinamice- clipuri) și text (parte integrată a activității de karaoke).

Utilizarea cântecelor la orele de limba engleză au creat o atmosferă relaxantă, plăcută, motivațională într-un cadru școlar cu ambient pozitiv și cu mult mai atractiv care mi-a adus satisfacții profesionale și a înregistrat un progres în învățare elevilor.

ISBN 978-606-667-138-5